

URANIA **DZIECIOM.PL**

FUNDACJA
**PRZYSZŁOŚĆ
DLA DZIECI**

1121otbp-C-P

PIĄTEK
|25|06|2021|

GAZETA OLSZTYŃSKA

135
LAT

ISSN 0137-9127

2 5

cena 4 zł (w tym 8% VAT)

PIOTR DOMALEWSKI, REŻYSER:

**PRACUJĘ
Z LUDŹMI,
KTÓRYCH
JESTEM CIEKAW**

Fot. Archiwum prywatne

REKLAMA

Ile osób mieszka w Polsce?

+ **-** **x** **÷** Liczymy się
DLA POLSKI!

Sprawdź na **spis.gov.pl**

Odpowiedzmy na to pytanie **WSPÓLNIE**
Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021
Od 1 kwietnia do 30 września 2021 r.

GUS | NSP 2021

43821otbr-a-M

Polska z wynikiem 642 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców – zajmuje już trzecie miejsce w Unii Europejskiej pod względem nasycenia samochodami. Jeszcze kilka lat temu, w 2015 r., nasz kraj z wynikiem 545 aut osobowych na 1000 mieszkańców plasował się na szóstym miejscu, wówczas poniżej średniej unijnej wynoszącej 553.

za onet.pl

www.gazetaolsztynska.pl
www.dziennikelblaski.pl
portal regionalny www.wm.pl

REDAKTOR NACZELNY
Igor Hrywna

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO
David Zmuda
Bartosz Orliński

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE
Bartosz Orliński
b.orlinski@gazetaolsztynska.pl

REDAKTORZY WYDANIA
Barbara Barczuk wydawca@gazetaolsztynska.pl
Piotr Sucharzewski sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
tel. 89 539 74 83
internet@gazetaolsztynska.pl

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

REDAKCJA MIEJSKA W OLSZTYNIE
tel. 89 539 75 00, 89 539 76 40
redakcja@gazetaolsztynska.pl

PRENUMERATA E-WYDAŃ
tel. 89 539 76 65
prenumerata@gazetaolsztynska.pl

PATRONATY
patronaty@wm.pl

DZIAŁ SPRZEDAŻY REKLAM W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5, TEL. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ W OLSZTYNIE
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35, 82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

WYDAWCA
Grupa WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn

PREZES
Jarosław Tokarczyk

DRUK
Drukarnia Prasowa GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7, tel. 89 539 74 21

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych listach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawem.

WYLICYTUJ HISTORIĘ, POMOŻESZ DZIECIOM

HALA WIDOWISKOWO-SPORTOWA „URANIA” W OLSZTYNIE DOCZeka SIĘ GRUNTOWNEJ PRZEBUDOWY. JESZCZE DO NIEDZIELI MOŻNA LICYTOWAĆ JEJ WYPOSAŻENIE, POMAGAJĄC W TEN SPOSÓB PODOPIECZNYM FUNDACJI „PRZYSZŁOŚĆ DLA DZIECI”. TO SZLACHETNY CEL I ŚWIETNA PAMIĄTKA.

Kto spędził wiele emocjonujących chwil na trybunach hali widowiskowo-sportowej „Urania” ma sentyment do tego miejsca. I słusznie. Teraz jest czas, żeby kawałek tego kultowego miejsca stał się cenną rodzinną pamiątką. A przy okazji pomóc chorym dzieciom z Warmii i Mazur.

Urania przejdzie gruntowną modernizację. Za dwa lata na mapie miasta olsztyńska Urania pojawi się w nowej odsłonie. Jednak fragmenty jej dawnego wyposażenia mogą trafić do miłośników sportu i ludzi o otwartych sercach. Jeszcze do najbliższej niedzieli każdy można je licytować na stronie www.uraniadzieciom.pl. Pieniądze z licytacji zostaną przeznaczone na pomoc finansową podopiecznym Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”. Wylicytować można fragmenty parkietu, krzesła z trybun, lampy. Co ciekawe, do tej pory największym zainteresowaniem cieszą się tablice z oznaczeniem sektorów, krzesła i klepki z parkietu.

— Wierzymy, że dzięki licytacji zniknie przynajmniej część problemów, z którymi

fot. Arek Stankiewicz

mierzą się mali podopieczni Fundacji — mówią organizatorzy akcji.

Takich jak na przykład mała Kornelia. Czterolatka mierzy się z wadami układu kostnego. W przyszłości czeka ją wiele operacji, ale przy pomocy rehabilitantów na pewno zawałczy o to, by rozwijać się tak jak jej siostra bliźniaczka, która każdego dnia dodaje jej otuchy. Dzięki pieniądzom z licytacji Fundacja „Przyszłość dla Dzieci” może pomóc również m.in. 12-letniemu Konradowi, który każdego dnia walczy o powrót do sprawności fizycznej po tym jak ucierpiał w wypadku samochodowym.

— To wspaniały pomysł — uważa Iwona Żochowska-Jabłońska, dyrektor zarządzająca Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”. — To jest taki moment, kiedy zamykają się jedne drzwi, ale otwierają kolejne. Coś się kończy, coś się zaczyna. Hala Urania jest gotowa do remontu. Wiele osób wiąże z nią swoje wspomnienia. To, co najlepsze, może teraz dać naszym podopiecznym Fundacji „Przyszłość dla Dzieci” — mówi Iwona Żochowska-Jabłońska, dyrektor zarządzająca Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”.

Uranie pożegnali podopieczni Fundacji podczas fotograficznej sesji. Zdjęcia zrobił Arek Stankiewicz, a o aranżację zadbała Marta Niedźwiedz z olsztyńskiej firmy PlaySchool.

Hala Urania przez blisko 43 lata gościła sportowców, artystów, kibiców i pasjonatów sztuki.

— Partnerem wydarzenia jest Miasto Olsztyn i olsztyński Ośrodek Sportu i Rekreacji. Fundacja, jak zawsze może liczyć na wsparcie klubu Indykpol AZS Olsztyn oraz szczytników Warmii i Energii Olsztyn — mówi Agnieszka Terebił z Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”. Wspólnie budujemy 455 naszym małym podopiecznym zdrową przyszłość i zapraszamy do akcji wszystkich, którym Urania jest bliska, dodaje.

red.

**LICYTUJ NA STRONIE
WWW.URANIADZIECIOM.PL
DO 27 CZERWCA 2020**

W DRODZE DO UZDROWISKA

STO METRÓW DŁUGOŚCI, PRAWIE OSIEM WYSOKOŚCI. MIESZKAŃCY LIDZBARKA WARMIŃSKIEGO I ODWIEDZAJĄCY GO GOŚCIE JUŻ MOGĄ KORZYSTAĆ Z ODDANEJ WCZORAJ DO UŻYTKU TĘŻNI SOLANKOWEJ. MA KSZTAŁT ŚLIMAKA — SYMBOLU MIĘDZYNARODOWEJ SIECI MIAST CITTASLOW.

Lidzbarska tężnia to kolejny krok ku uzdrowisku. Ma ono powstać za trzy lata. Miasto jest już w połowie drogi do tej chwili.

Projekt podzielono na dwa etapy. Najpierw w Dolinie Symarny pojawiła się mała architektura: wiaty z miejscami do wypoczynku, naprawiono ścieżki i mostki, umieszczono tablice informacyjne, wybudowano ścieżkę sensoryczną i zespół do kinezyterapii. To niezwykle urokliwe miejsce lidzbarczanie nazywają „serpentykami” i to obok niego postawiono tężnię solankową, a wokół dogodną do wypoczynku całą rodzinę infrastruktury, między innymi największy w Lidzbarku Warmińskim plac zabaw i wygodny parking.

— Serce rośnie — skomentował marszałek województwa Gustaw Marek Brzezina na uroczystości. — Widać, że to dzieło było wspólnie przygotowywane.

Potwierdził to burmistrz Lidzbarka Warmińskiego Jacek Wiśniowski, który podkreślił, że inwestycje zmierzające

Tężnia w Lidzbarku Warmińskim

do utworzenia w Lidzbarku Warmińskim uzdrowiska są wynikiem dobrej współpracy samorządów. Swoją cegieł-

kę dołożył powiat lidzbarski i gmina wiejska Lidzbark Warmiński. Najważniejsze było jednak dofinansowanie

z Regionalnego Programu Operacyjnego. Wartość infrastruktury uzdrowiskowej to bowiem 16.436.690 złotych.

Sama tężnia jest jedną z największych inwestycji realizowanych przez samorząd, który już lata temu postanowił inwestować w rozwój turystyki zdrowotnej. Teraz konsekwentnie zmierza do celu, którym jest uzdrowisko.

— To jest bardzo interesująca i specyficzna inwestycja — stwierdził burmistrz Jacek Wiśniowski. — Wszystkie nasze inwestycje planujemy tak, by były one miejscem, które może wykorzystywać wielopokoleniowa rodzina. Mam też nadzieję, że wkrótce zobaczymy nieopodal tężni budynki, które tu powstaną.

Jest to bardzo prawdopodobne, ponieważ miasto już sprzedało działkę pod budowę zakładu przyrodoleczniczego, który ma powstać w przyszłym roku. Sam Lidzbark Warmiń-

ski planuje budowę pawilonu zdrowia.

Lidzbarczanie już od miesiący spoglądali z zainteresowaniem na budowę tężni.

— Byliśmy tutaj na spacerze kilka dni temu i zauważyliśmy sporo osób — opowiada Agnieszka Serwach, radna miejska. — Widać było, że ludzie z przyjemnością tu wypoczywali. Myślę, że nasze miasto idzie w dobrym kierunku. Przecież kiedyś, jeszcze przed wojną, w Lidzbarku Warmińskim także było uzdrowisko. Nie mamy wielkiego przemysłu, ale mamy wspaniałą przyrodę, czyste powietrze, źródło solankowe i wszelkie warunki by rozwijać turystykę zdrowotną.

W lidzbarskim uzdrowisku będzie się leczyło między innymi: choroby kardiologiczne i nadcisnienie, choroby ortopedyczno-pourazowe, układu nerwowego i reumatologiczne.

Ewa Lubińska

REKLAMA

Nie masz planów na wakacje? Zajrzyj do Kętrzyna

Hans Christian Andersen napisał: „Podróżować to żyć...”. Fascynujące przygody możesz przeżyć właśnie w Kętrzynie, urokliwym miasteczku położonym na Mazurach. Zwane jest historyczną perłą regionu. To tu znajduje się poszukiwana przez turystów architektura średniowieczna, barokowa oraz neogotycka.

To właśnie tu znajduje się gotycka budowla znad Gubra, wzniesiona w II połowie XIV wieku. Mowa o kętrzyńskim zamku, który został wyremontowany i oddany do użytku w lipcu 2020 roku, w ramach projektu „Zachowanie dziedzictwa kulturowego dzięki renowacji zamku w Kętrzynie wraz z jego otoczeniem”, współfinansowanego jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego i budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w kwocie 5 309 030,06 zł. Całkowity koszt inwestycji wynosi ponad 9 mln. zł. W zamku znajduje się Muzeum im. Wojciecha Kętrzyńskiego, które każdego roku organizuje Jarmark Średniowieczny na św. Jakuba. Tegoroczny odbywać się będzie na zamkowym dziedzińcu, między murami i skwerze w dniach 24-25 lipca 2021 r.

W czasie Jarmarku, w cieniu zamkowych lip, będzie można zobaczyć pracę kowala, wziąć udział w warsztatach prezentujących dawną kuchnię. Warsztat garncarski umożliwi poznanie różnych technik lepienia naczyń, u papiernika

będzie można wykonać papier czerpany — by później w średniowiecznym scriptorium gęsim piórem wykaligrafować na nim swoje imię. Odbędą się pokazy bicia monet, będzie można obejrzeć warsztaty odlewniczy, tkacki, farbiarski, obróbki skóry, plecionkarski, tokarski, płatnerski. Przy zamku stanie obóz rycerski przy którym grupa rekonstrukcyjna „Masuria” prezentować będzie uzbrojenie rycerskie oraz zapewni gry i zabawy dla najmłodszych.

Podczas Jarmarku rozbrzmiewać będą pieśni liryczne, dziańdowskie, pielgrzymie, opowieści, bajki, legendy z różnych stron świata, jak na średniowieczny jarmark przystało. Wieczorne koncerty i spektakle przybliżą atmosferę średniowiecznego świętowania.

Program XVI Jarmarku Średniowiecznego na św. Jakuba

24 lipca 2021 r

- Od 10.00** — stragany komercyjne — skwer przy zamku: wędliny, chleby, sery korycińskie, naturalne syropy, tradycyjne piwa, kuchnia obozowa, kuchnia turecka, mazurska, rękodzieło artystyczne.
- 10.00-18.00** — warsztaty rzemiosł dawnych (kowalski, garncarski, bicie monet, czerpanie papieru, kaligraficzny, odlewniczy, tkacki, farbiarski, obróbka skóry, plecionkarstwo) — pokazy z kuchni średniowiecznej (mielenie zboża na żarnach, pieczenie chleba) — obóz rycerski: 3 namioty historyczne: strzelanie z łuku, zbrojownia, rzucanie toporami — Bractwo Rycerskie „Masuria”
- Od 12:00** — muzyka jarmarczna na dziedzińcu zamkowym
- 20:00** — koncert zespołu muzyki dawnej HUSKARL

25 lipca 2021 r

- Od 10.00** — stragany komercyjne — skwer przy zamku: wędliny, chleby, sery korycińskie, naturalne syropy, tradycyjne piwa, kuchnia obozowa, kuchnia turecka, mazurska, rękodzieło artystyczne.
- 10.00-18.00** — warsztaty rzemiosł dawnych — miedzymurze (kowalski, garncarski, bicie monet, czerpanie papieru, kaligraficzny, odlewniczy, tkacki, farbiarski, obróbka skóry, plecionkarstwo) — pokazy z kuchni średniowiecznej (mielenie zboża na żarnach, pieczenie chleba) — obóz rycerski: 3 namioty historyczne: strzelanie z łuku, zbrojownia, rzucanie toporami — Bractwo Rycerskie „Masuria”
- 15:00** — spektakl dla najmłodszych — „Magiczna fasola”, Trójkąt. Teatr Rozrywki
- 19:00** — Trójkąt. Teatr Rozrywki — koncert — „Pieśni uciechne”.

PRZYSZŁOŚĆ TWORZYMYSZ JUŻ DZIŚ

MERYTORYCZNOŚĆ TO CECHA KAŻDEGO KONGRESU PRZYSZŁOŚCI, KTÓRA JEST DLA NAS ZAWSZE PRIORYTETEM. DLATEGO NASI PRELEGENCI TO NAJWYŻSZEJ KLASY SPECJALIŚCI W SWOICH DZIEDZINACH. TO ONI NAS INSPIRUJĄ I WSKAZUJĄ NOWE DROGI, KTÓRYMI WARTO W PRZYSZŁOŚĆ PODAŻAĆ — MÓWI JAROSŁAW TOKARCZYK, PREZES GRUPY WM.

KONGRES PRZYSZŁOŚCI, CZYLI MARKA WARMII I MAZUR

Jeśli spojrzeć na poprzednie edycje Kongresów — każdy z czasem stał się swoistą wyjątkową imprezą. Kongresy to też konferencje tematyczne, wyjątkowo wysoko pozycjonowane przez specjalistów z poszczególnych branż, głównie z powodu wartości merytorycznych i wiedzy prelegentów.

Merytoryczność to ta cecha Kongresu, o którą dbamy zawsze na pierwszym miejscu. W ubiegłym roku zaproponowaliśmy dyskusję o zdrowym życiu, także w kontekście potencjalnej nowej inteligentnej specjalizacji dla naszego regionu. Już w trakcie poprzedniej edycji, a także potem, w czasie podsumowań, zebraliśmy na ten temat sporo pozytywnych komentarzy. Postanowiliśmy zatem zdrowe życie kontynuować, także cyklicznie w naszych publikacjach. Kolejny temat, który podjęliśmy już kilka lat temu, a który dziś kontynuujemy — to automatyzacja.

Znowu trafiliśmy w sedno, bo temat automatyki po tamtym Kongresie zaczął żyć własnym życiem. Wspólnie z firmą Alnea zorganizowaliśmy szereg konferencji o automatyzacji w przemyśle — w tym roku planujemy kolejne. Proponujemy zatem kolejną inteligentną specjalizację dla regionu: zielona automatyzacja i cyfryzacja. Proponujemy też debatę o edukacji — konkretnie o edukacji w dobie Zielonego Ładu.

— DAJEMY TEŻ MIESZKAŃCOM NIEOGRANICZONY I BEZPŁATNY DOSTĘP DO KONGRESU ONLINE, BO PRAGNIEMY, BY WSZYSKY NA BIEŻĄCO MOGLI ŚLEDZIĆ NAJWAŻNIEJSZE DLA NASZEGO REGIONU WYDARZENIA.

Chcemy też mieszkańcom oddać głos — to oni powinni decydować o sprawach i wydarzeniach naszego regionu, bo to ich te sprawy dotyczą. Dlatego zachęcam wszystkich do aktywnego udziału — w kolejnych edycjach Kongresów Przyszłości, ale też generalnie w życiu Warmii, Mazur i Powiśla. To wy jako mieszkańcy wiecie, czego potrzebujecie, jakie są wasze oczekiwania lub problemy — zgłaszajcie nam wszystkie, a my będziemy je podejmować, szukać rozwiązań, a kolejne sukcesy naszego regionu poniesiemy w świat. Itak wspólnie tworzyć będziemy naszą przyszłość.

TURYSTO, POMYŚL O ZDROWIU!

Temat zdrowego życia jest dziś kluczowy — nie tylko w kontekście covid. Dla mieszkańców naszego regionu zdrowe życie to także konkretna inteligentna specjalizacja województwa. Tym razem debata poruszyła ten temat zwłaszcza w kontekście odnawialnych źródeł energii.

— Jest mi niezmiernie miło powitać wszystkich uczestników kolejnego Kongresu Przyszłości — mówił Gustaw Marek Brzezina, marszałek województwa warmińsko-mazurskiego. — Cieszę się, że kolejny raz spotykamy się, by rozmawiać o najważniejszych problemach rozwojowych naszego regionu, ale też o jego przyszłości. By region rozwijał się spójnie,

Jarosław Tokarczyk, prezes Grupy WM:

— Dla mnie Kongres Przyszłości to przede wszystkim wyjątkowi prelegenci. Jedni pochodzą z naszego regionu, inni przyjeżdżają z drugiego krańca Polski, ale też z Europy i świata. To oni dzielą się z nami wartościowymi treściami i sami mając dużo inspiracji, bezustannie inspirują też nas.

a przyszłość malowała się tylko w jasnych barwach, musimy już dziś tworzyć rzeczywistość. Dziś jednym z elementów rozwoju są z pewnością inteligentne specjalizacje. To one podnoszą konkurencyjność regionu i wspierają innowacje, kreują nowe technologie, a razem z nimi potencjał miejsca. Naturalne uwarunkowania, przyroda i bardzo zdrowy klimat, a także wcześniejsze inwestycje w obszarze turystyki czynią z naszego regionu wymarzone miejsce, by jego kolejną specjalizacją stało się zdrowe życie. Stąd zachęcamy, by potencjalni turyści, planując wakacje na Warmii i Mazurach, prócz wypoczynku pomyśleli też o swoim zdrowiu. Szczególnie w kontekście obecnej pandemii widać, jak ważna jest dbałość o zdrowie, odporność, ale też rehabilitacja dla osób, którym zdrowie covid-19 znacząco osłabił. A baza turystyczna Warmii i Mazur jest dobrze zorganizowana, mam poza tym bogatą infrastrukturę okołoturystyczną, choćby eko-mariny, na wysokim poziomie jest też warmińsko-mazurska gastronomia. Mamy całkiem dobre zaplecze medyczne oraz miasta, które z sukcesem pretendują do statusu uzdrowiska — wszystko wskazuje więc na to, że podjęty jakiś czas temu na Kongresie Przyszłości temat zdrowego życia wkrótce stanie się jednym z kluczowych elementów strategii rozwoju naszego województwa. W tym kierunku zmierzamy. Także automatyzacja jako inteligentna specjalizacja za jakiś czas ma szansę zafunkcjonować. Samorząd województwa jest partnerem i do planowania, i do realizacji wszystkiego, co dobre dla Warmii i Mazur.

ZDROWE ŻYCIE NA START!

— Od wielu lat w całej Polsce cierpimy na deficyt kadr medycznych. Tym bardziej cieszą nas wysokie wyniki końcowe na egzaminie lekarskim, które uzyskują absolwenci Wydziału Lekarskiego Collegium Medicum UWM — podkreślił prof. Jerzy A. Przyborowski, rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w debacie o przyszłości zdrowia mieszkańców Warmii i Mazur. — To przecież przyszli pracownicy naszych szpitali, przychodni. A patrząc globalnie — to oni budują potencjał naszego regionu pod kątem bazy medycznej, ale także turystyki zdrowotnej i zdrowego życia jako nowej inteligentnej

Beata Tokarczyk, pełnomocnik zarządu ds. operacyjnych Grupy WM i kierownik Punktu Europe Direct Warmia i Mazury:

— Zarówno Kongres Przyszłości, ale też wszystkie inne wydarzenia przygotowujemy przede wszystkim z myślą o mieszkańcach Warmii, Mazur i Powiśla, i dla nich.

specjalizacji. Ale wciąż sporo przed nami. Musimy w pierwszym rzędzie zadbać o bazę kliniczną — stąd plany budowy nowego szpitala klinicznego, który z jednej strony pozwoli kształcić młode kadry, a drugiej — usprawni dotychczasową organizację medyczną w naszym mieście i regionie. Druga sprawa to potencjał badawczy — kształcenie lekarzy musi odbywać się równolegle z badaniami naukowymi. Chcemy konkurować z innymi uczelniami, a to nie jest takie łatwe, szczególnie w dziedzinie z uczelniami o znacznie dłuższej tradycji. No, i innowacje: bez tego nawet nie ma co konkurować z innymi uczelniami. Zdrowe życie jako inteligentna specjalizacja dla całego województwa na pewno będzie dla naszej strategii rozwoju znaczącym ułatwieniem.

MAZURY ZDRÓJ — BRZMI NIEZŁE

Paradoksalnie, koronawirus w jednej chwili przestawił nas z zamyślenia do Wysp Kanaryjskich i Sycylii — na rodzime jeziora, lasy, zamki po Krzyżakach, bunkry w Mamerkach i inne Mikołajki...! W jednej chwili zagranica przestała być łatwo dostępna, samolot zaczął wymagać pomiarów temperatury i uciążliwej maseczki na cały czas lotu, a ostatnio paszportu covidowego — no to zaczęliśmy doceniać to, co nasze, co na miejscu, na wyciągnięcie ręki i możliwości własnego pojazdu mechanicznego.

Ale rodzimym ośrodkom pomogła też umiejętność przewidywania i łączenia przyjemnego z pożytecznym, którą już rok temu wykazał się zarówno zarząd województwa warmińsko-mazurskiego, jak i przedstawiciele Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego oraz firm specjalizujących się w produkcji sprzętu medycznego. To oni, jeszcze w najsmielszych koszmarach nie przewidując, że wiosną 2020 roku covid zatrzyma cały świat — zaczęli pracę nad projektem „Zdrowe życie”.

— Mamy wieloletnie doświadczenie we współpracy z różnymi uzdrowiskami — mówił Krzysztof Cygoń, wiceprezes zarządu firmy Technomex z Gliwic, dyrektor działu badawczo-rozwojowego. — Naszą ideą jest, by wszystko, co proponujemy naszym klientom, w pierwszej kolejności przetestować w na-

szej firmie, samodzielnie. A jeśli chodzi o bazę dla uzdrowisk i turystyki medycznej — Warmia i Mazury dysponują naprawdę nieprzeciętnym potencjałem!

ZDROWE ŻYCIE ZE ZDROWEJ ENERGII

W agendzie Kongresu znalazła się też zielona automatyzacja i cyfryzacja. Warto przypomnieć, że temat robotyzacji pierwszy raz pojawił się na II Kongresie Przyszłości. Teraz wiemy, że cyfryzacja czy informatyzacja przemysłu mają również szanse na stanie się w najbliższej przyszłości kolejną inteligentną specjalizacją naszego województwa.

— Dziś energia odnawialna schodzi pod strzechy — uważa Krzysztof Dziaduszyński, członek zarządu firmy Esoleo, jeden z największych producentów sprzętu do pozyskiwania energii słonecznej. — Dziś każdy w swoim własnym zakresie i na mikroskale, ale może jednak zadbać o swoje najbliższe otoczenie w kontekście natury i ekologii. A jeśli dbamy o naturę — to dbamy też o zdrowie własne i naszych najbliższych.

Najprostszym odnawialnym źródłem energii jest słońce i energia pozyskiwana z niego z pomocą paneli fotowoltaicznych. Taką energię dziś najłatwiej wyprodukować. W połączeniu z możliwością pozyskania z tej samej energii także ciepła — zaczynamy z energii słonecznej korzystać kompleksowo, dla domu, dla działki, dla firmy. A co jeszcze ważniejsze — do głosu dochodzi ekologia. A liczby nigdy nie kłamią — odnawialne źródła energii są po prostu opłacalne. Choćby inwestycja w fotowoltaikę zwraca się niezwykle szybko. Dlatego szczególnie w rejonach turystycznych czy uzdrowiskowych powinniśmy na odnawialne źródła energii stawiać — bo dzięki nim powietrze jest czystsze i jest ekologiczniej. A najlepszym na to przykładem jestem ja sam: wybudowałem dom, który ciepło czerpie z ziemi, ale do pompy, która to ciepło przetworzy i ogrzeje wodę i zapewni ciepłe grzejniki zimą — potrzebuję energii elektrycznej. Oile wcześniej utrzymanie domu kosztowało mnie 6-7 tysięcy

rocznie — o tyle dziś to kwota rzędu 120 zł. I kto mi powie, że ekologia jest nieopłacalna?

ZIELONY ŁĄD

W Europie rzeczywiście jesteśmy już bardzo mocno — i jako region, i jako Grupa WM. Dość powiedzieć, że Grupa WM w ostatnim czasie uzyskała zgodę i środki na otwarcie punktu informacyjnego Europe Direct Warmia i Mazury. Punkt Europe Direct był ponadto współorganizatorem Kongresu Przyszłości Online.

— CHCIAŁABYM BARDZO PODZIĘKOWAĆ NASZYM PRELEGENTOM I ZAPEWNIĆ, ŻE TO DOPIERO POCZĄTEK NASZYCH ROZMÓW O EDUKACJI W ERZE ZIELONEGO ŁĄDU

— podsumowała debatę w tym panelu Beata Tokarczyk. — Wprawdzie zostaliśmy bliżej edukacji, ale udało nam się już podczas dyskusji

dojść do kilku wniosków. Przede wszystkim powinniśmy w znacznie szerszym gronie rozmawiać o kondycji uczniów, także tej psychicznej, o ponownej socjalizacji młodych po lockdownach, i o systemowym podejściu, szczególnie wobec tych, którzy najbardziej ucierpieli na brak kontaktów z rówieśnikami. Po drugie, warto przenieść naszą dyskusję na Kongres Przyszłości Junior i zaangażować w działanie samych zainteresowanych, czyli młodych. A ponadto zdecydowanie więcej powinniśmy mówić o edukacji w erze Zielonego Łądu z naciskiem na „ZIELONY ŁĄD”, aby młodzi mieli gdzie żyć i nauczyć się jeszcze lepiej dbać o środowisko, choć mam wrażenie, że to młodzi mogliby nas uczyć, jak to robić. I to jest dla nas zadanie na najbliższe wakacyjne miesiące. Bo debaty nie kończymy — w czasie Kongresu Przyszłości Online dokonaliśmy pięknego otwarcia zagadnienia, które będziemy rozwijać pod auspicjami Europe Direct Warmia i Mazury.

CZEKAMY NA CIĄG DALSZY

Przygotowania do kolejnego Kongresu Przyszłości zaczynają się zawsze jeszcze w czasie trwania aktualnej edycji. Dziś, 3 dni po Kongresie Przyszłości Online nastął czas na podsumowanie i konstruktywne wnioski — to one jasno wytyczą nam kierunki i wskażą, co możemy tworzyć jeszcze lepiej, skuteczniej, dokładniej.

— Bardzo się cieszę, że kolejna już edycja Kongresu Przyszłości tym razem zorganizowana została z naszego nowego studia w Olsztynie — mówi Jarosław Tokarczyk. — Dodam też, że paradoksalnie w organizacji tego Kongresu pomogła nam pandemia. To dzięki niej zarówno w ubiegłym, jak i w tym roku mamy dwie edycje Kongresu: czerwową i listopadową. Ale w międzyczasie już dziś zapraszam wszystkich do Lidzbarka Warmińskiego, gdzie we wrześniu kontynuować będziemy naszą dyskusję o zdrowym życiu i zorganizujemy konferencję poświęconą tej tematyce. A w listopadzie

spotykamy się na kolejnym Kongresie Przyszłości — i planujemy go w wersji offline!

— Ale ja mam też apel do kobiet — dodaje Beata Tokarczyk. — Jest nas przecież więcej niż mężczyzn, a tymczasem wśród naszych prelegentów wciąż to mężczyźni mają przewagę liczebną. Dlatego proszę: angażujcie się, zabierajcie głos! Piszcie do mnie i alarmujcie o wszystkim, co tylko was interesuje, zastanawia, a czasem po prostu boli. A potem jako Grupa WM z wielką przyjemnością będziemy pokazywać mądre kobiety i wsłuchiwać się w to, co mają do powiedzenia. Po prostu dzielcie się z nami tym, co robicie na co dzień.

Itak od pięciu lat Grupa WM pisze historię naszego regionu i jego mieszkańców. Ja zatem mam nadzieję na wiele kolejnych piątek, wiele Kongresów i jubileuszy — bo przyszłość regionu jest dla mnie bardzo ważna, a piątka to bardzo ładna cyfra!

Magdalena Maria Bukowiecka

Kongres Przyszłości Online był wstępem do V Kongresu Przyszłości w listopadzie tego roku.

REKLAMA

KONGRES PRZYSZŁOŚCI ONLINE

Patronat honorowy

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Artur Chojacki

Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Gustaw Marek Brzezina

Starosta Olsztyński
Andrzej Abako

Prezydent Olsztyna
Piotr Grzymowicz

Prezydent Elbląga
Witold Wróblewski

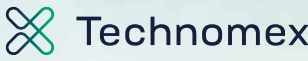

Prezydent Miasta Elku
Tomasz Andrukiewicz

Partnerzy złoci

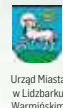
Partnerzy srebrni

Partnerzy wydarzenia

Warmińsko-Mazurska Regionalna Organizacja Turystyczna

Patroni medialni

DOBRZE CZUJĘ SIĘ WŚRÓD MIGRANTÓW

PROSTO Z FESTIWALU W GDYNI, NA KTÓRYM REALIZOWANY W NASZYM REGIONIE FILM „JAK NAJDALEJ STĄD” OTRZYMAŁ DWA ORŁY, PIOTR DOMALEWSKI PRZYJECHAŁ DO OLSZTYNA, BY PRZYJĄĆ MEDAL NAGRODY IM. BISKUPA IGNACEGO KRAŚICKIEGO. Z REŻYSEREM ROZMAWIAMY O JEGO KINIE I O TYM, CO GO URZĘKA W WARMII I MAZURACH.

— „Cichą noc” i „Jak najdalej stąd” łączy motyw emigracji. Pan, człowiek z Podlasia, też się czuje migrantem w wielkomiejskiej rzeczywistości?

— Tak, ten gen emigranta silnie we mnie funkcjonuje... Jestem z bardzo małej miejscowości. Te wszystkie piękne miejsca, w których mam szansę żyć i pracować, nie są jednak moje. Dopiero kiedy wracam w rodzinne strony, mam poczucie, że jestem u siebie. Nie umiem powiedzieć, skąd się to bierze... To chyba coś, co się czuje? To, że się skądś „jest”?

— Nie wiem, bo nie mam podobnego doświadczenia. U mnie migrowanie odcisnęło inne piętno. Mój dom jest tam, gdzie są moi bliscy.

— A ja całe nastoletnie życie spędziłem w jednym miejscu. Moje najdalsze wycieczki były do miasta oddalonego o 17 kilometrów. Wtedy wydawało się to dużym dystansem.

— Kiedy jest się dorosłym, ma się większe możliwości, świat się kurczy...

— Świat się chyba w ogóle kurczy... O rzeczach, o których kiedyś byśmy usłyszeli za dwa tygodnie, dzisiaj wiemy w dwie minuty.

— Skoro o wiedzy mowa... Dzięki temu, co powiedział pan w czasie olsztyńskiej prapremiery „Jak najdalej stąd”, powiedział pan, że ta historia jest historią Piotra Sobocińskiego. Ale może i pańską? Pamiętam, że kiedy to usłyszałam, pomyślałam, że dziecku nauczyciela może być blisko do dziecka emigranta. Bo dobrze wie, jak to jest

Fot. Jakub Klepański

Kapituła nagrody im. Krasickiego nagrodziła reżysera za „podejmowanie w twórczości filmowej niezwykle istotnych problemów Polaków, wykorzystywanie w realizacji filmów scenarii związanych z regionem Warmii i Mazur oraz konsekwentną współpracę z Warmińsko-Mazurskim Funduszem Filmowym”

jednocześnie mieć i trochę nie mieć rodzica, dzieląc się nim z innymi.

— Hmm. Może rzeczywiście coś w tym jest...? Tak. Coś w tym jest.

— Pan też miał okazję wcielić się w rolę nauczyciela. Praca z Zosią Stafiej, debiutującą pod pana okiem w trudnej roli w „Jak najdalej stąd”, była wyzwaniem? Wymagała innego podejścia?

— Staram się być bardzo delikatny podczas pracy z aktorami i ekipą, więc nie musiałem wprowadzać jakichś szczególnych zmian. Jeśli chodzi natomiast o wsłuchiwanie się w emocje młodego pokolenia, to mam wrażenie, że te podstawowe są takie same dla nas wszystkich, niezależnie od naszego wieku. Może być tak, że im starsi się stajemy, tym mniej rzeczy nam wypada, ale gniew jest ten sam, radość jest taka sama. Inaczej się tylko objawiają.

— Rozumiem zatem, że praca z aktorkami z „Sexify”, które też dzieli od pana różnica wieku i doświadczeń, nie była wielkim wyzwaniem. A przedstawienie Warszawy innej od tej, do której przyzwyczaili nas już twórcy polskich seriali?

— Warszawę można opowiadać na różne sposoby. W „Sexify” staraliśmy się wydobyć z niej obraz ładnie skomponowanego socrealizmu.

— Miałam wrażenie, że ta Warszawa jest też trochę umowna. To chyba fajne z punktu widzenia netfliksowego, globalnego widza.

— Trochę nam też na tym zależało... Chcieliśmy, żeby Warszawa miała ten nasz wschodnioeuropejski sznyt, ale żeby to nie były przestrzenie, które wydadzą się niewiarygodne. Myślę, że wielu z nas ma już dość tej nieznośnej „nibylandii”, którą nam się czasem pokazuje.

— A pan jest reżyserem „realnym”?

— Staram się.

— Ciekawe, że użył pan tego sformułowania, bo pańscy bohaterowie temu „staraniu się” nadają chyba spore znaczenie. Ola z „Jak najdalej stąd” w pewnym momencie zaczyna doceniać to, że jej ojciec „się starał”, a w „Cichej nocy” o tym, że się „starata”, mówi matka głównego bohatera. To jakaś recepta na rodzicielstwo?

— A czy to nie jest recepta na wszystko? Można przecież robić tylko to, co się da,

ZARÓWNO „CICHA NOC”, JAK I „JAK NAJDALEJ STĄD”, POWSTAWAŁY NA WARMII I MAZURACH. OBA FILMY PIOTRA DOMALEWSKIEGO ZOSTAŁY DOFINANSOWANE PRZEZ WMFF.

w ramach posiadanych przez siebie umiejętności. Lubię na koniec dnia — i myślę, że wszyscy to lubimy — mieć poczucie, że w tych warunkach i w tej dyspozycji, w której byłem, zrobiłem wszystko, co możliwe. To daje satysfakcję. Może są ludzie, którzy lubią nic nie zrobić, a dostać wiele, ale wydaje mi się, że jednak więcej jest takich osób, które wolą na wszystko sami zapracować.

— A może to kwestia wychowania, pokolenia?

— Jestem z pokolenia wyżu demograficznego, więc to bardzo możliwe. Kiedy nasze roczniki wypłynęły na rynek, konkurencja była ogromna.

— Jesteśmy w podobnym wieku, więc jako czynnik determinujący nasze postawy możemy wskazać rodziców, którzy wierzyli właśnie w to „staranie się”. „Ucz się i pracuj, a dojdiesz do celu”. „Skończ studia, to zapewni ci dobrą pracę”. A potem zderzamy się z realiami i uświadomiamy sobie, że możemy sobie opowiadać taką anegdotę, jaką siostra cytuję bratu w „Cichej nocy”: za 5 tysięcy złotych czeka praca na budowie, ale do pracy za 1,5 tysiąca to już trzeba mieć jakieś studia.

KONDOLENCJE

Z wielkim smutkiem
przyjęliśmy informację o śmierci

**Jana
Korzeniowskiego**

byłego, wieloletniego
Komendanta Straży Miejskiej w Elblągu.

Rodzinie i Bliskim

składamy
wyrazy szczerego współczucia i żalu
oraz słowa otuchy w tych trudnych chwilach.

Witold Wróblewski
Prezydent Elbląga

Antoni Czyżyk
Przewodniczący
Rady Miejskiej w Elblągu

— Mit wykształcenia okazał się moim zdaniem zgubny. Dużo ważniejsze jest, by mieć pasję i w niej się realizować.

— **Nadzieja w tym, że dzisiejsi maturzyści są tego bardziej świadomi. I, przede wszystkim, ich rodzice.**

— Jadąc do Olsztyna, słyszałem w radiu hasło „Nie chwał się świadectwem, chwał się dzieckiem”. Więc może te oceny przestają być powoli takie ważne?

— **A skoro o ocenach mowa: jak ocenia pan pracę na planie „Sexify”?**

— To była zupełnie inna przygoda. Po pierwsze uwagi na gatunek, w którym się nigdy nie próbowałem, po drugie uwagi na inny tryb pracy i odpowiedzialności wobec sześciogodzinnej fabuły.

— **No właśnie: odpowiedzialność. Powiedział pan kiedyś, że reżyseria jest czymś, co pana bardziej pociąga od aktorstwa, bo pozwala panować nad całością filmu. W „Sexify”, reżyserią i pracą nad scenariuszem podzielił się pan z Kaliną Alaburdińską. To było wyzwanie?**

— Nie, bo zawsze podczas pracy nad filmem mam poczucie, że kopujemy do jednej bramki. Mam szczęście pracować z ludźmi, których jestem ciekaw. Nie wynajmuję ludzi do realizacji swojej wizji, ale potrzebuję ich autorskiego wkładu artystycznego.

— **Wkrótce zobaczymy na ekranach efekt kolejnej pańskiej współpracy. To historia zainspirowana milicyjną akcją „Hiacynt” wymierzona w środowisko peerelowskich homoseksualistów. Jaka Warszawa się tam pojawi?**

— W „Hiacyncie”, który zadebiutuje w sierpniu lub wrześniu, skupiliśmy się na powojennym warszawskim modernizmie. Jeśli chodzi o sam film, to muszę przyznać, że kiedy o nim myślę, to się uśmiecham, bo myślę, że udało nam się wydrzeć rzeczywistości. To będzie kawałek fajnego gatunkowego kina. A nie było to łatwe, bo kręciliśmy w szczycie pandemii. Aktorzy chorowali na covid, pracowaliśmy w maskach... A mimo tego wydaje mi się, że zrobiliśmy dobry film. Mam nadzieję, że trafi on do widzów.

— **To wyjątkowy rozdział w pańskiej karierze?**

— Tak, to na pewno coś innego. Choć i trochę podobnego, bo zawsze skupiam się na jednostce, na wewnętrznej podróży, którą bohater odbywa.

— **Filmy stały się dla pana przestrzenią do wyrażania emocji, o których nie był pan**

Piotr Domalewski w Olsztynie podczas pracy na planie

chyba nauczony i przyzwyczajony mówić?

— To prawda. Po „Cichej nocy” dostałem kredyt zaufania i informację, że są sprawy, które poruszają nie tylko mnie, ale i innych. Że w tych podstawowych uczuciach jesteśmy sobie bliscy, mimo tych podziałów, które dzisiaj są tak rozbuchane... Film jest elementem pracy nad własną psychiką i świadomością. Wiele rzeczy pracujemy przez swoich bohaterów, przez ich zmagania z rzeczywistością.

— **Pod tym względem to chyba praca aktora daje więcej możliwości? Jako reżyser i scenarzysta musi pan przecież te swoje emocje powierzyć w czyjeś ręce i liczyć na to, że zostaną dobrze zrozumiane i pokazane nam, widzom.**

— I na tym też polega moje zadanie, żeby tak się stało! To zresztą naprawdę bardzo fajne. Przypomniała mi pani, że bardzo lubię swoją pracę.

— **Nie sądziłam, że człowiek, który wraca z Gdyni z nagrodami dla swojego filmu i pojawia się w Olsztynie, by odebrać kolejną, potrzebuje takich przypomnień (śmiech).**

— Te gale to taka trochę kłopotliwa sprawa. Bo miejsce filmowca jest na planie albo w montażowni. Ale przy okazji takich sytuacji mamy szansę zobaczyć, ilu nas jest i jak wyglądamy w eleganckich ubraniach. Zazwyczaj

ubieramy się przecież jak alpinści (śmiech).

— **Na dobre wpisać się pan do filmowej historii Warmii i Mazur, bo oba swoje pełnometrażowe filmy realizował pan właśnie w tych stronach. Czy nie spotkał się pan z zarzutem, że pokazuje pan więcej brzydoty niż piękna naszego regionu? Także tego symbolicznego?**

— Nie uważam, żeby film, który stawia sobie na celu zrobienie pocztówki jakiegoś regionu, miał sens. Cieszę się, że Warmińsko-Mazurski Fundusz Filmowy nie oczekuje takich propozycji. Zresztą myślę, że dopiero wtedy będziemy pogodzeni sami ze sobą, kiedy zaakceptujemy miejsce, z którego jesteśmy i to, jacy jesteśmy. Próba koloryzowania wizerunku zawsze pachnie jakąś ściemą. A współcześni ludzie są bardzo wyczuleni na ściemę. Warmii i Mazur nie trzeba pokazywać tylko na zdjęciach ze słonecznego rynku.

— **No, powiedziałabym nawet, że akurat pan nie ma to zbyt wielu szans, bo filmy realizuje pan wtedy, kiedy słońce jak na lekarstwo! (śmiech)**

— Zdradzę pani tajemnicę: ja strasznie nie lubię gorąca! Jak mam pracować, to wolę to robić, kiedy jest zimno.

— **A ja myślałam, że ta plucha pozwala panu wydobyc szarżyznę – także tę w naszych duszach.**

— W Olsztynie wcale nie jest łatwo o taką szarość. To jest miasto o wielu twarzach. Już przy samym dworcu te różnice oblicza widać: obok siebie stoją dworzec, cerkiew, kościół, stacja benzynowa i... McDonald's! Myślę, że nie trzeba pewnych rzeczy zasłaniać, żeby opowiedzieć o swoim miejscu.

— **Warmia i Mazury nie były „pana” miejscem, a jednak to ta przestrzeń do pana przemówiła. Czuje pan tu atmosferę zbliżoną do tej, która panuje w pana rodzinnych stronach?**

— Myślę, że tak. Choć ludzie tutaj są chyba bardziej otwarci. — **I przyjezdni.**

— O, to prawda. Ja się dobrze czuję wśród migrantów, więc może to być powód tego, że tu się odnajduję.

— **Odnajduje się pan także w tematach dotyczących relacji. Ma pan jeszcze jakieś inne sprawy do przepracowania wspólnie z widzami?**

— Ostatnio dużo uwagi poświęcam temu, co to znaczy być dorosłym: w aparacie państwowym, społecznym... Zapytałem ostatnio listonosza, czy ma coś dla mnie. Nie miał, więc powiedziałem, że to w sumie dobrze, bo w pewnym wieku dostaje się już tylko rachunki, mandaty i wezwania, a nie np. pozdrowienia. Przyznał mi rację (śmiech).

— **Ale jakieś uroki dorosłości są?**

— O, tak. Przekonałem się na przykład, że dorosłym wielką radość sprawia znalezienie miejsca parkingowego w cieniu drzewa. Potrafią się tym cieszyć pół dnia (śmiech).

— **Mówiliśmy o ściemie.**

— **A chyba nic nie pachnie ściemą tak bardzo jak show biznes. Pan tymczasem chce zrobić film o Beacie Kozidrak. To aktualne?**

— Tak. Chociaż muszę przyznać, że przez całą drogę do Olsztyna myślałem o tym, jak ten film powinien wyglądać. Jestem człowiekiem, który kontestuje swoje pomysły, więc jak mi się coś układa w głowie, to szukam powodów i sposobów na to, by przemysleć to na nowo.

— **To strategia?**

— Raczej rodzaj autokorekty. W przypadku tego tematu wiem, że nie chcę zrobić filmu, który będzie jakiś słapstickowy czy dziennikarsko-popkulturowy.

— **Zagrożeń jest sporo: można podążyć w stronę laurki, można w stronę plotkarską.**

— **Amnii nie interesuje ani jedno, ani drugie.**

— **Beata Kozidrak, której fenomen jest dla mnie zagadką, sama jest też postacią, o której – właściwie – niewiele wiemy. To chyba nie ułatwia pracy nad filmem, choć pewnie czyni ją bardziej interesującą...**

— To prawda. Chciałbym, żeby ten film był przejmujący. Tym bardziej że w życiorysie Beaty Kozidrak, i artystycznym, i prywatnym, jest na to miejsce. To jakieś świadectwo przemian, których doświadczyliśmy wszyscy.

— **Jak już zdecydujecie się na konkretną ścieżkę, to za materiał do scenariusza posłuży autobiografia Beaty Kozidrak?**

— Też. Ale nie tylko. Myślę, że znajdzie się również jakiś element kreacyjny, bo pokazanie „jak było”, to dla mnie za mało na film. Wgłowie mam już pewien pomysł na większą metaforę, ale nie wiem, czy w tym kierunku podążymy.

— **Wyobraźmy sobie, że nic pana nie ogranicza: budżet, prawa autorskie, nic. Jaki film pan kręci?**

— „Gwiezdne wojny”!

— **Sequel, prequel?**

— Spin-off!

— **Cóż by tam się działo?**

— Nie mogę opowiedzieć fabuły, bo ktoś mi ją zaraz podwędzi, ale chciałbym zrobić film o zwykłym człowieku, który działa w Rebelii, ale nie jest żadnym rycerzem Jedi ani nikim ważnym. Czyli znów byłby to film psychologiczny w uniwersum Gwiezdnych wojen (śmiech). Bardzo podobał mi się „Łotr 1”, który przypomniał nam, że te wojny w tytule z czegoś się wzięły.

— **Pamięta pan film, który sprawił, że postanowił pan zostać człowiekiem kina?**

— Chyba nie potrafiłbym wskazać takiego konkretnego tytułu.

— **Ale były filmy oglądane dziesiątki razy?**

— Oczywiście! „Dzień swira” i „Gladiator”! A jak byłem młodszy, to bardzo lubiłem westerny.

— **Oglądane rodzinnie?**

— Przede wszystkim zbratem.

ALE TEGO PRZEŁOMOWEGO FILMU, PO KTÓRYM ZAPRAGNAŁEM ZOSTAĆ REŻYSEREM, NIE UMIEM PRZYWOŁAĆ. ZRESZTĄ W MOICH STRONACH BYCIE REŻYSEREM BYŁO ZAREZERWOWANE DLA INNEGO UNIWERSUM.

Można było marzyć, że będzie się aktorem, ale na pewno nie reżyserem. Nikt nie miał nawet pojęcia, jak to się robi.

— **Pana chyba w ogóle interesuje to, co nieodkryte?**

— To prawda. Na koncercie interesują mnie ci, którzy rozstawiają scenę. W restauracji – to, co się dzieje na zapleczu. Mam jeszcze wiele miejsc, do których nie zajrzałem. Achcę.

Daria Bruszeńska-Przytuła
d.bruszevska@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

komunikat

OGŁOSZENIE

Wójt Gminy Gronowo Elbląskie

podaje do publicznej wiadomości wszystkich zainteresowanych, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Gronowo Elbląskie przy ulicy Łączności 3 od dnia 23 czerwca 2021 r. do dnia 14 lipca 2021 r. oraz na stronach internetowych Urzędu: www.gminagronowo.pl oraz www.bip.gronowo.warmia.mazury.pl został umieszczony wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

MUZEUM TO NIE TYLKO EKSPONATY

MYŚLĘ, ŻE DOŁOŻYŁEM SWOJĄ SKROMNĄ CEGIEŁKĘ DO WSPÓLNEGO DZIEŁA, JAKIM JEST ROZWÓJ MUZEALNICTWA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTURALNEGO I PRZYRODNICZEGO WARMII, MAZUR I POWIŚLA — MÓWI JANUSZ CYGAŃSKI, BYŁY DYREKTOR MUZEUM WARMII I MAZUR, KTÓRY ZOSTAŁ UHONOROWANY NAGRODĄ IM. BISKUPA IGNACEGO KRASICKIEGO ZA CAŁOKSZTAŁT DZIAŁALNOŚCI.

— Ponoć ma pan celne oko, nieźle strzela, a teraz ustrzeżlił pan nie lada sztukę, bo nagrodę biskupa Krasickiego. Gratulacje i już poważnie. Nagroda została wręczona na zamku w Olsztynie. Można powiedzieć, że historia zatoczyła koło.

— Rzeczywiście, bo na zamku pracowałem prawie 26 lat, większość mojego zawodowego życia. Znam tam każdy kąt. Jest tam cząstka mojego życia. I to ogromna radość, że akurat w tym miejscu mogłem odebrać nagrodę.

— W tym mitycznym miejscu, jak pan często określa olsztyński zamek, którego mury są nasączone niezwykłą aurą. Tym bardziej więc zwolnienie pana w 2013 roku po 26 latach kierowania Muzeum Warmii i Mazur musiało zabołeć?

— Nie chciałem już do tego wracać, ale — jeżeli pan pyta — to tak, przeżywałem to bardzo. Muzeum było moim drugim domem i rozstanie z nim, jak też ze

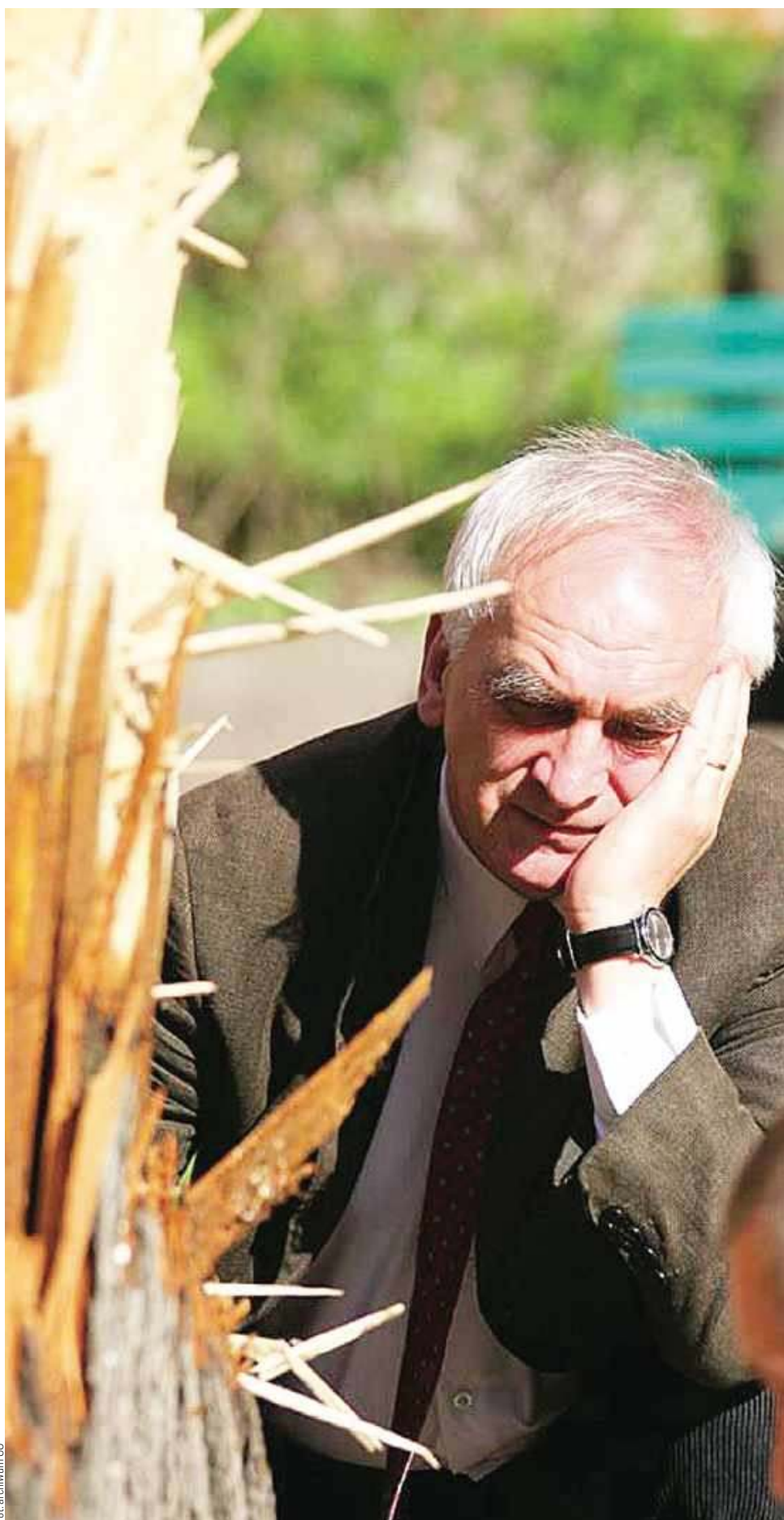
sprawami, którymi się zajmowałem, osobami, z którymi współpracowałem, ale też całym środowiskiem, które otaczało Muzeum Warmii i Mazur było bardzo trudne. Podjąłem pracę poza naszym województwem, w Muzeum Zamkowym w Malborku, kierowałem oddziałem tego muzeum na zamku w Kwidzynie i to też był dobry, ciekawy okres, właśnie praca na Powiślu. A więc w miejscu, z którego wyrosłem, bo pochodzę z Susza, a Kwidzyn to tylko 30 kilometrów od Susza. Rozstanie z Muzeum Warmii i Mazur, było tym trudniejsze, że odchodziłem w dość niekomfortowych dla siebie i wielu moich współpracowników okolicznościach.

— Przypomnę, ówczesny zarząd województwa zarzucił panu brak wizji rozwoju muzeum, brak programu naprawczego, ujemny wynik finansowy.

— Jeżeli chce się kogoś zwolnić, to się szuka argumentów, a to czy są prawdziwe, to nie jest już ważne. Kilkakrotnie powtórzone mogły dla niektórych stać się prawdą. Historia weryfikuje wszystkie takie osady, czasami pomówienia. Dlatego to wręczenie nagrody na zamku ma dla mnie pewną symboliczną wartość.

— Nagrodę otrzymał pan za całokształt działalności. Czuje się pan bardziej muzealnikiem, konserwatorem zabytków czy może managerem kultury?

— Wszystkim po trochu, bo nie mógłbym działać na polu konserwatorskim, opiekować się tymi wszystkimi wspaniałymi zabytkami, które miałem pod opieką, gdybym nie był szefem, czy to Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku, czy później Muzeum Warmii i Mazur, które oprócz siedziby głównej na olsztyńskim zamku posiadało jeszcze osiem oddziałów terenowych. Mogłem być animatorem kultury, w tym sensie, że starałem się przyciągać do muzeum wiele osób, organizować wiele różnych wydarzeń artystycznych. Zawsze muzeum traktowałem jako miejsce, które nie tylko powinno być tylko spichlerzem zastanych już dóbr kultury, ale także miejscem, które inspiruje i w którym powstają nowe dobra. Ten spichlerz trzeba ciągle uzupełniać. Uważam, że także za sprawą muzeów.

Janusz Cygański na dziedzińcu zamkowym przy zniszczonej piorunem lipie (2006 rok)

— Z perspektywy czasu, co pan uzna pan za najważniejsze wśród swoich dokonań?

— To bardzo trudno powiedzieć, bo wszystko wydaje mi się na swój sposób ważne. Na tyłu polach działałem, i w tak wielu miejscach, że nie wiem jak oddzielić rzeczy najważniejsze od ważnych i nieważnych. Czas wszystko weryfikuje.

JAK SAM, KIEDY PATRZĘ WSTECZ, DOSTRZEGAM, ŻE TO CO JESZCZE 10 LAT TEMU WYDAWAŁO MI SIĘ BARDZO WAŻNE, DZIŚ JUŻ TAKIE NIE JEST. MYŚLĘ JEDNAK, ŻE NAJOGÓLNIEJ RZECZ UJMUJĄC, NAJWAŻNIEJSZE JEST TO, ŻE DOŁOŻYŁEM — MAM NADZIEJĘ — SWOJĄ SKROMNĄ CEGIEŁKĘ DO WSPÓLNEGO DZIEŁA, JAKIM JEST ROZWÓJ MUZEALNICTWA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTURALNEGO I PRZYRODNICZEGO WARMII MAZUR I POWIŚLA.

Na pierwszy plan wysuwa się z pewnością działalność związana z Muzeum Warmii i Mazur, którym kierowałem blisko 26 lat, i któremu poświęciłem większość swojego zawodowego życia.

— Rzeczywiście ogólnie, ale gdyby tak wyliczyć...

— Zawsze pracowałem w zespołach więc przywołując tu pewne dokonania chciałbym także przywołać moją pamięć i wdzięczność dla moich byłych współpracowników. Myślę, że należałoby wymienić przede wszystkim trwałe ślady tej działalności, a mianowicie uruchomienie dwóch nowych i bardzo ważnych na kulturalnej mapie regionu oddziałów Muzeum Warmii i Mazur, a mianowicie: Muzeum Przyrody przy ul. Metalowej w Olsztynie oraz Muzeum - Domu Gazety Olsztyńskiej. Bez wątpienia ważne było utworzenie Centralnego Magazynu Muzealiów w Olsztynie, w którym są także pracownie konserwatorskie, co nie tylko poprawiło warunki prze-

chowywania muzealiów, ale pozwoliło zlikwidować magazyny na zamku, a tę wygospodarowaną przestrzeń przeznaczyć na cele wystawiennicze.

MYŚLĘ TEŻ, ŻE TRZEBA POWIEDZIEĆ O WIELOLETNIICH PRACACH KONSERWATORSKICH NA ZAMKU W OLSZTYNIE I LIDZBARKU WARMIŃSKIM, A TAKŻE O KONSERWACJI WZGÓRZA POMNIKOWEGO I REALIZACJI PIERWSZEGO ETAPU NOWEGO ZAGOSPODAROWANIA PÓŁ GRUNWALDZKICH. POLA GRUNWALDZKIE ORAZ ZESPÓŁ KATEDRALNO-ZAMKOWY W KWIDZYNIE WPISALIŚMY NA PRESTIŻOWĄ LISTĘ POMNIKÓW HISTORII.

Podczas mojej kadencji Muzeum Warmii i Mazur wzbogaciło się o ok. 50 tys. muzealiów, niemal wszystkie najcenniejsze eksponaty podane zostały zabiegom konserwatorskim.

— Wśród tych skarbów w zbiorach olsztyńskiego muzeum, co jest najcenniejsze?

— Jak miarą to mierzyć? Jest wartość materialna, historyczna, artystyczna... Nie zawsze są ze sobą spójne. W zbiorach muzeum jest np. list zesłańca na Sybir pisany na brzoazowej korze. Wartość materialna tego dokumentu jest niewielka, ale wartość emocjonalna, historyczna ogromna.

GDYBYM JEDNAK MUSIAŁ KONIECZNIE WSKAZAĆ JEDEN, NAJCENNIJSZY MOIM ZDANIEM ZABYTEK, JEDEN EKSPONAT, KTÓRY ZNAJDUJE SIĘ POD OPIEKĄ MUZEUM WARMII I MAZUR TO BĘDZIE TO TABLICA ASTRONOMICZNA MIKOŁAJA KOPERNIKA NA KRUŻGANKU OLSZTYŃSKIEGO ZAMKU.

Ale muzeum to nie tylko eksponaty.

— Każdy dyrektor ma swoje tzw. oczko w głowie, coś na co kładzie szczególny nacisk.

— Staralem się zawsze o równomierny rozwój muzeów, którymi kierowałem, a więc o rozwój na każdym polu działalności tradycyjnie przypisywanym muzeom, czyli gromadzenie muzealiów, ich konserwacja, naukowe opracowywanie i wystawianie. Ale moim „oczkiem w głowie” była szeroko rozumiana edukacja muzealna.

MYŚLĘ, ŻE EDUKACJA STAŁA SIĘ ZNAKIEM FIRMOWYM WSZYSTKICH MUZEÓW, KTÓRYMI KIEROWAŁEM, SZCZEGÓLNIE MUZEUM WARMII I MAZUR. TO DO CZEGO DAŻYŁEM, TO TAKŻE SWEGO RODZAJU USPOŁECZNIANIE MUZEÓW.

Przyciągałem do muzeów lokalne społeczności, chciałem aby nie tylko czuły dumę z posiadania muzeów, ale także czuły się za nie odpowiedzialne, uczestniczyły w życiu muzeów i je wspierały. Zależało mi na tym, aby goście w muzeum czuli się dobrze, jak u siebie w domu, bo ja zawsze tak traktowałem muzeum, jak swój drugi dom.

— Pandemia zmieniła wszystko, także kulturę i jej instytucje, myśli pan że jest możliwy powrót do normalności?

— Koronawirus zmienił świat, zmienił też instytucje kultury, które siłą rzeczą musiały zmienić formę komunikacji ze społeczeństwem.

MUZEA WKROCZYŁY MOCNIEJ W ŚWIAT WIRTUALNY, ROZBUDOWUJĄC SWOJE STRONY INTERNETOWE, TWORZĄC CIEKAWE PROGRAMY EDUKACYJNE. I TO POZOSTANIE. JEDNAK NIC NIE ZASTĄPI BEZPOŚREDNIEGO OBCOWANIA Z ORYGINAŁEM, Z EKSPONATAMI, Z NIEZWYKŁYM KLIMATEM PANUJĄCYM W MUZEALNYCH WNĘTRZACH.

Internet tego nie odda. Dlatego muzea, jak wszystkie inne instytucje kultury, marzą o powrocie do normalności. Każdy odwiedzający muzeum gość budzi radość w sercach muzealników.

Andrzej Mielnicki

REKLAMA
Materiał promocyjny UNIQA

Jak dobrze ubezpieczyć mieszkanie

Zakup ubezpieczenia nieruchomości ma sens wtedy, gdy chroni ono od ryzyk, które nam zagrażają i gdy otrzymana kwota wystarczy na naprawienie szkód. Podpowiadamy, jak kupić polisę, która spełni te wymogi.

Zaczęło się od awarii miejskiej sieci wodociągowej. Pani Alina wstała rano, odkręciła kran, z którego nic nie pojechało, po czym zrezygnowana wyszła do pracy. I właściwie mogłaby zapomnieć o zdarzeniu, gdyby nie to, że zapomniła ponownie zakręcić kran. Gdy godzinę później awaria została naprawiona, pani Alina przebywała w pracy. Nie widziała, jak z przepelnionego zlewozmywaka zaczęła wydostawać się woda, zalewając blat, meble kuchenne i podłogę. O potopie w mieszkaniu dowiedziała się dopiero wtedy, gdy zadzwonili do niej sąsiedzi mieszkający piętro niżej, którym zaczęło kapać z sufitu.

Pani Alina natychmiast skontaktowała się z ubezpieczycielem. Ten sprawnie wypłacił odszkodowanie za szkody, które zalanie spowodowało u sąsiada. Gorzej było z odszkodowaniem za uszkodzone na skutek zalania blat, meble kuchenne i sprzęt elektryczny. Pani Alina chciała zaoszczędzić na polisie i nie zdecydowała się na objęcie ich ochroną, mimo sugestii ubezpieczyciela.

Mury to nie wszystko

Tymczasem zakres ochrony to najważniejszy czynnik, który trzeba brać pod uwagę przy zakupie polisy. Samo ubezpieczenie murów to za mało. Oznacza ono, że ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie, kiedy uszkodzony zostanie sam lokal, czyli przegro-

JANUSZ CYGAŃSKI: KORONAWIRUS ZMieniŁ ŚWIAT, ZMieniŁ TEŻ INSTYTUCJE KULTURY, KTÓRE SIŁĄ RZECZĄ MUSIAŁY ZMieniĆ FORMĘ KOMUNIKACJI ZE SPOŁECZEŃSTWEM. MUZEA WKROCZYŁY MOCNIEJ W ŚWIAT WIRTUALNY

dy budowlane czy dach. Często jednak w mieszkaniu mamy szereg ruchomości domowych oraz tzw. stałe elementy. Zanim zamieszkamy w nowym lokalu, dostosowujemy go do swoich potrzeb. Kładziemy parkiet, glazurę i terakotę, wbudowujemy szafy wnękowe, instalujemy wannę i umywalkę, zabudowujemy kuchnię. To są właśnie stałe elementy. Definicja stałych elementów u każdego ubezpieczyciela może być inna. Dlatego przed podpisaniem umowy warto się z nią zapoznać, gdyż pomoże to przy prawidłowym określeniu sumy ubezpieczenia.

Nie zaniżaj wartości

Maksymalna kwota odszkodowania, jaką możemy otrzymać w przypadku wystąpienia szkody, to suma ubezpieczenia. Czyli jeśli ubezpieczymy dobytek na 50 tys. zł, to nawet jeśli stracimy majątek wart 70 tys. zł, maksymalnie otrzymamy 50 tys. zł. Suma ubezpieczenia wpływa na wysokość składki – im wyższa składka, tym wyższe ubezpieczenie, tym wyższa składka. Z tego powodu niektórzy chcą zaoszczędzić na składce, zaniżając sumę ubezpieczenia.

To strategia, która może się na nas srogo zemścić. Jeśli zaniżymy sumę ubezpieczenia, to gdy dojdzie do dużej szkody, np. do pożaru czy powodzi, wypłacone odszkodowanie nie zrekompensuje poniesionej straty. Jednak jeśli ktoś myśli, że opłaci mu się zawyżenie sumy ubezpieczenia po to, żeby w razie szkody dostać więcej pieniędzy, to również jest w błędzie. Wypłacone odszkodowanie nie może być wyższe niż poniesiona szkoda. Zatem gdy szkoda wyniesie 50 tys. zł, to nawet gdy suma ubezpieczenia sięga 200 tys.

zł, dostaniemy odszkodowanie w kwocie 50 tys. zł. Polisę możemy kupić albo od ryzyk, które są wymienione w umowie, albo „od wszystkich ryzyk” (all risk). Ta druga opcja oznacza, że ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie za szkody spowodowane wszystkimi zdarzeniami oprócz tych, które są wymienione w wyłączeniach w ogólnych warunkach ubezpieczenia (OWU).

Ubezpieczony ma obowiązki

Samo posiadanie ubezpieczenia nie wystarczy, żeby po szkodzie otrzymać odszkodowanie. Nie możemy zaniedbać obowiązków, które wiążą się z użytkowaniem nieruchomości. Wymienione są one w OWU. Kluczową sprawą jest regularne robienie przeglądów wszystkich instalacji. Właściciele domów jednorodzinnych mają obowiązek zorganizowania i przeprowadzenia przynajmniej raz w roku kontroli stanu technicznego instalacji, np. gazowej, przewodów kominowych i instalacji wentylacyjnych. W przypadku mieszkań w budynkach wielorodzinnych przeprowadzanie kontroli jest obowiązkiem administratora. Jeśli dojdzie do zaniedbania prze-

prowadzenia kontroli, a szkoda będzie spowodowana przez awarię nieskontrolowanej instalacji, to ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania. Mieszkanie powinniśmy też odpowiednio zabezpieczać przed włamywaczami. Ważne jest zamknięcie drzwi na zamek także wtedy, gdy jesteśmy w domu. Jeśli złodziej niezauważalnie wejdzie do mieszkania przez otwarte drzwi, odszkodowanie nie zostanie wypłacone.

Szybko zlikwidujesz szkodę

Dziś niemal wszystko można zrobić zdalnie. Ubezpieczyciele nadążają za nowymi trendami i umożliwiają zdalną likwidację szkody. Mało tego, klient może ją przeprowadzić samodzielnie. Takie rozwiązanie oferuje np. UNIQA, która promuje narzędzie do samodzielnej likwidacji szkody. Klient otrzymuje link, pod którym wskazuje rozmiar szkody, uszkodzone elementy, wykonuje i zamieszcza zdjęcia, a ubezpieczyciel na tej podstawie wylicza odszkodowanie. Standardowa ścieżka likwidacji, czyli z udziałem rzeczoznawcy, wykorzystywana jest przy poważniejszych szkodach.

Ubezpieczenia Chmielewski

www.chmielewski.elk.pl

Profesjoniści w każdym calu.

Naszym celem jest dobieranie najkorzystniejszych produktów ubezpieczeniowych klientom.

Tel. 606 831 865

Elk, ul. Chopina 11

Elk, ul. Warszawska 4a

Grajewo, ul. Elcka 4

SZTYNORT WRACA DO ŻYCIA, CZYLI

TO NIE JEST DLA MNIE ZWYKŁE MIEJSCE. TO NIE JEST ANI ZWYCZAJNY KAWALEK MAZUR, ANI ANONIMOWY PUNKCIK NA MAPIE. NAWET DROGA DO SZTYNORTU, KTÓRĘDY BY NIE WIODŁA — TEŻ NIGDY ZWYCZAJNA NIE JEST. ALE OD WIELU JUŻ LAT MARZY MI SIĘ, ŻE POD SAM PAŁAC PODJADĘ SŁAWNĄ DĘBOWĄ ALEJĄ...!

Już nie mówię, żeby koniecznie bryczką zaprzężoną w cztery kare konie z prawdziwym stangretem wliberii i może nawet z forysem. Wystarczy, że pod pałac w Sztynorcie podjadę własnym pojazdem mechanicznym — grunt, żeby koniecznie tą dębową aleją, jak za starych dobrych czasów, gdy Sztynort pozostawał w rękach rodu Lehnendorffów i jaśniał niczym słońce na bezchmurnym niebie...!

O HISTORII

Ten, kto wybierał miejsce na siedzibę Lehnendorffów — musiał być wyjątkowej klasy esteta...!

Tak się bowiem składa, że Sztynort — czyli dawniejszy Groß Steinort — leży w wyjątkowym otoczeniu trzech jezior: Mamry, Dargin i Kir-sajty. Jakby tego było mało, okna części frontowej pałacu wychodzą na wody Jeziora Sztynorskiego. Nic dziwnego zatem, że biskup Ignacy Krasiński, który w Groß Stei-

nort był częstym gościem hrabiego Heinricha Lehnendorffa, w czasie jednej z wizyt powiedział mu ponoć, że „kto ma Sztynort, ten posiada Mazury”. I idę o duży zakład, że biskup wypowiedział owe słowa z rozdzierającym westchnieniem...! A jeszcze co do nazwy — w wolnym tłumaczeniu można ją przełożyć jako wielki kamienny róg lub wielkie kamienne miejsce. Znawcy podejrzewają, że jej początek dała kamienista mielizna na jeziorze Dargin, która do dziś znana jest żeglarzom, tyle że teraz nazywają ją Kamieniami Sztynorckimi.

Tak było w wieku XVIII, ale Groß Steinort siedzibą rodu Lehnendorffów stał się konkretnie w roku 1420 — i był nią nieprzerwanie do brzemiennej w skutki i ludzkie tragedie roku 1945. Stąd zapewne jeszcze dziś, choć stan obiektu i okolicy jest raczej opłakany, sprawniejsze oko mimo wszystko zauważy kolejne epoki historyczne i architektoniczne, ale też nietuzinkowe upodobania i gusta właścicieli.

O RODZIE LEHNDORFFÓW

Sami Lehnendorffowie byli jednym z najpotężniejszych rodów szlachty pruskiej. Wywodził się z ziemi chełmińskiej, a ich bezpośrednim protoplastą był ród Stango, właściciele Mgowy jeszcze w czasach przedkrzyżackich. Gdy już Krzyżacy wzięli chełmińską, wieś Mgowo przemianowana została na Lehnort — i to już brzmi znajomo. Dobra w owej malowniczej siedzibie wokół jezior, najpierw wlenno, a potem już na własność jako pierwszy otrzymał prawdopodobnie Fabian von Lehnendorff, sam lub być może wspólnie z Casparem i Sebastianem — tak czy siak, „wielka głusza nad jeziorem” zaczęła rosnąć wsłone.

Burzliwe były losy tego miejsca i jego mieszkańców. Jedni majątek Groß Steinort wzbogacali i upiększali — inni trwonili na lewo i prawo. Pierwszy pałac uległ zniszczeniu w XVI w. Druga budowla stanęła w latach 1554–1572, ale nie postąta długo, bo podczas potopu szwedzkiego poszła z dymem. Najbardziej zawinił ponoć Tatarzy, którzy jako sprzymierzeńcy Polski w 1656 r. Prusy po prostu plądrowali. Lehnendorffowie zmuszeni zostali przenieść się do Tarławek, a odbudowę pałacu zajęła się

Dr Joanna M. Arszyska (UMK) i Maguerite Szyg, dyrektor Departamentu Dziedzictwa École de Condé w Paryżu

Anna Kaczmarczyk, Maguerite Szyg i Włodzimierz Bentkowski na dawnej klatce schodowej pałacu

Maria Eleonora von Dönhoff, trzecia żona Ahasvera von Lehnendorffa (1637-1688), najwybitniejszego w XVII w. przedstawiciela rodu Lehnendorffów.

Na czas II wojny światowej pałac w Sztynorcie zajęło ministerstwo spraw zagranicznych III Rzeszy — od lipca 1941 r. regularnie był tu zatem minister Joachim von Ribbentrop. Lehnendorffom pozostawiono jedno skrzydło pałacu, z którego korzystała przede wszystkim żona i dzieci Heinricha von Lehnendorff — sam porucznik Lehnendorff jako żołnierz Wehrmachtu walczył na froncie wschodnim. Z kolei w 1944 r. porucznik Lehnendorff wziął udział w spisku zakończonym nieudaną zamachem na Hitlera, przeprowadzonym w pobliskim Wilczym Szańcu. Że zamach się nie udał — wszyscy wiemy, Heinrich von Lehnendorff został stracony, natomiast pozostali członkowie rodziny trafili do obozu koncentracyjnego.

Częstym gościem Sztynortu była Marion Gräfin Dönhoff — choćby we wrześniu 1941 r. wraz z Sissi von Lehnendorff, siostrą Heinricha, która była jej przyjaciółką, w ciągu pięciu dni przybyły do Sztynortu konno z Olsztyna, po drodze odwiedzając też Mikołajki.

PIERWSZE PRACE TRWAJĄ

Ale szczęśliwie dziś Sztynort to już nie tylko historia i wspomnienia po dawnej świetności!

Od kilku dni w Sztynorcie z inicjatywy Polsko-Niemieckiej Fundacji Ochrony Zabytków Kultury przebywają bowiem specjaliści z całej Europy, którym los pałacu i całego założenia jest przynajmniej tak samo drogi, jak mnie samej. — Tak, do Sztynortu przybyli specjaliści — potwierdza Wojciech Wrzecionkowski, prezes Fundacji. — Pierwsze prace już trwają i zarówno rozmach, ale też ich tempo napawają mnie nadzieją. A co najważniejsze, Sztynortem właśnie zajęli się ludzie, którzy ochroną i konserwacją zabytków zajmują się zawodowo, znają się na tym, a poza tym doskonale znają też wartość i potencjał tego miejsca.

Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z założeniami, już we wrześniu do Sztynortu przyjadą też studenci z Polski, Francji, Włoch i Niemiec. Wspólnie z wykładowcami zajmą się z jednej strony facho-

wą konserwacją malarskiego wystroju wnętrza pałacu, a z drugiej — zgłębiać będą bogatą historię naszego regionu, a jego piękne krajobrazy poniosą w świat.

— Na razie jest tutaj pierwsza ekspozycja i zyskaliśmy miejsce choćby do narad nad przyszłością pałacu — potwierdza dr Joanna M. Arszyska z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. — Pierwszy raz przyjechałam do Sztynortu w ubiegłym roku. I poszło...! Krótko potem pojawiła się też koncepcja zorganizowania warsztatów studenckich — od samego początku opracowywania projektu rewitalizacji pałacu warstwa edukacyjna stanowi integralną jego część.

— Pamiętamy, że takie warsztaty to nie tylko praca nad restauracją pałacu — dodaje Włodzimierz Bentkowski, przedstawiciel Klubu Rotary Zamość Ordynacki, pomysłodawca zorganizowania praktyk studenckich. — To też międzynarodowa wymiana doświadczeń i poglądów, kontakty międzyuczelniane, zresztą nie tylko na gruncie stricte zawodowym. Integracyjną rolę wzięli na siebie z kolei Rotarianie. A co jeszcze ważniejsze — na dziś zakładamy, że Sztynort to tak naprawdę początek stałej wymiany i warsztatów o podobnym profilu. Pracy tylko na Warmii i Mazurach mamy przecież pod dostatkiem...

— Sama restauracja to ogromne zadanie, bardzo kosztowne i przewidziane na przynajmniej kilka lat — mówi dr Arszyska. — Studenci jakby ją rozpoczynają: wykonają wstępne rozpoznanie zasięgu i stanu zachowania malowideł zdobiących niegdyś ściany pałacowych sal, następnie ich dokumentację, która będzie podstawą opracowania programu zasadniczych prac konserwatorskich i restauratorskich. Potem skorzystamy z niej, by przygotować właściwy projekt rewitalizacji i plan wykorzystania komercyjnego pałacu w dalszej przyszłości. Na razie walczymy jednak z wilgocią, której jest tu sporo, a która mocno wpływa na kwestie konstrukcyjne. Musimy zadbać, by pałac stał stabilnie, był suchy. Dopiero wtedy przystąpimy do właściwej restauracji.

— To miejsce ma ogromny potencjał — potwierdza Maguerite Szyg, dyrektor Depar-

DŁUGA DROGA DO ŚWIETNOŚCI

Tak wyglądał pałac piętnaście lat temu

tamentu Dziedzictwa École de Condé w Paryżu. — Po pierwsze jako baza turystyczna, po drugie — część pomieszczeń, przede wszystkim te najbardziej reprezentacyjne przeznaczone zostaną na sale muzeal-

ne, a do tego Fundacja planuje stworzyć w pałacu konserwatorium zawodów dawnych.

W projekt włączyła się też Anna Kaczmarczyk, konsul honorowy Republiki Włoch. — Losy pałacu tak samo jak

wszystkim są mi bardzo drogie. I uczynię wszystko, co w mojej mocy, by jego renowacja postępowała sprawnie, pod okiem specjalistów i tak, by pałac jak najszybciej odzyskał wszystkie swoje walory.

Pałac — elewacja ogrodowa

— Jednym bardzo zależy na zachowaniu spuścizny materialnej. Inni mają na uwadze przede wszystkim emocje i chcą, by pamięć po dawnych mieszkańcach i gospodarzach tych ziem przetrwała. Wszyst-

ko to skomplikowane sprawy, miejscami bolesna historia. Ale Sztynort z pewnością zasługuje na renowację i powrót do użytkowania — podsumowuje dr Arszyńska.

Magdalena Maria Bukowiecka

Od autorki

Mam nadzieję, że i Sztynort wkrótce odhacze na swojej liście jako zrewitalizowany i przywrócony do stanu dawnej świetności. I że rzeczywiście wjeżdżać będę pod sam pałac wymarzoną dębową aleją, a bryła pałacu witać mnie będzie pięknie wypielęgnowanym podjazdem i radością życia nowych gospodarzy. I koniecznie z firanami z najdelikatniejszego tiulu i lambrekinami w oknach — zamiast tych czarnych, bezdusznych, zięjących pustką i smutkiem czeluści...

MATERIAL INFORMACYJNY BANKU BPS

Wielkie zyski z ekologicznych zmian

Nowy piec do ogrzewania, ocieplenie domu, wymiana okien, instalacja fotowoltaiczna, odzyskiwanie deszczówki — to tylko niektóre przykłady ekologicznych zmian, które mają ogromne znaczenie dla naszych portfeli. A także dla miejscowości, w której mieszkamy i... dla całej Ziemi!

Już ponad 300 tys. rodzin w Polsce zdecydowało się na montaż instalacji fotowoltaicznej i czerpiąc energię ze słońca, płaci miesięcznie za prąd zaledwie kilka złotych!

Ekologia to nie tylko moda, ale przede wszystkim klucz do naszej przyszłości i szansa na ocalenie naturalnego środowiska dla naszych dzieci i wnuków. Dlatego banki spółdzielcze z Grupy BPS, zakorzenione w lokalnych społecznościach i blisko z nimi związane, przekonują nas, że warto stawiać na ekologię. To również rozsądne i opłacalne rozwiązanie dziś.

CZEKAJĄ PIENIĄDZE Z PROGRAMU CZYSTE POWIETRZE

Program Czyste Powietrze to największy i najważniejszy w Polsce projekt służący skutecznej poprawie jakości powietrza oraz zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych. Dofinansowanie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji przewidziano dla właścicieli i współwłaścicieli domów jednorodzinnych.

W zależności od zarobków i planowanych w domu zmian z programu Czyste Powietrze można otrzymać nawet 37 tys. zł. Rządowe dofinansowanie pokryje jednak tylko część wydatków związanych z wymianą starego pieca, ociepleniem domu czy instalacją paneli

słonecznych. Skąd wziąć brakującą gotówkę? Z pomocą przyjdą banki spółdzielcze z Grupy BPS, które są partnerem programu Czyste Powietrze.

Dzięki umowie zawartej przez Grupę BPS z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz funduszami wojewódzkimi wszystkie formalności w programie Czyste Powietrze będzie można załatwić w swoim banku spółdzielczym. Tzw. szybka ścieżka bankowa to możliwość złożenia wniosku kredytowego jednocześnie z wnioskiem o dofinansowanie z programu Czyste Powietrze. Co ważne, dotacja pokryje znaczną część kredytu!

Na stronie www.mojbank.pl można już zgłaszać zainteresowanie tym rozwiązaniem.

WYMIEN KOPCIUCHA

7 na 10 polskich domów jednorodzinnych w Polsce ogrzewanych jest starymi piecami, w których pali się niskiej jakości węglem, drzewem, a nawet śmieciami. To właśnie one wytwarzają smog, zabójczy dla naszych płuc. Wiele miejscowości w naszym kraju od lat utrzymuje się w czołówce najbardziej zanieczyszczonych w Europie. Walcząc ze smogiem, niektóre gminy w Polsce przyjęły już uchwały o likwidacji tzw. kopciuchów na swoim terenie w ciągu najbliższych 2-3 lat. Właśnie teraz

jest właściwy moment na ekologiczne zmiany w naszych domach. Chodzi nie tylko o przyszłe oszczędności, ale i o uniknięcie mandatów, które wkrótce będą grozić za korzystanie z przestarzałych pieców i instalacji grzewczych.

JAKI JEST TWÓJ EKOPOMYSŁ?

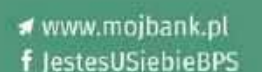
Kto chce płacić niskie rachunki za prąd i ogrzewanie, powinien pospieszyć się z decyzją. Tylko do końca tego roku obowiązują obecne warunki korzystania z własnych instalacji fotowoltaicznych. Osoby, które zdążą zainstalować panele fotowoltaiczne jeszcze do końca 2021 roku, będą mogły korzystać z bezpłatnego prądu przez następnych 15 lat.

Ale lista celów ekologicznych, które można sfinansować kredytami z banków spółdzielczych zrzeszonych w Grupie BPS, jest zdecydowanie szersza. Obejmuje zarówno inwestycje w termomodernizację mieszkania lub domu (wymiana okien i drzwi, ocieplenie stropu, piwnic, ścian zewnętrznych itp.), montaż instalacji pozyskujących energię ze

źródeł odnawialnych (kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła, przydomowe wiatrak, urządzenia, które korzystają z biomasy itp.), jak i wymianę pieców i kotłów. Środki z kredytu przeznaczyć można również na inwestycje z zakresu ochrony wód, np. zakup i montaż domowych stacji uzdatniania wody z własnych ujęć, systemów odzysku wody deszczowej czy przydomowych oczyszczalni ścieków. Co ciekawe, ekologicznym zakupem mogą być również urządzenia AGD z klasą energooszczędności A+++, a nawet pojazdy z napędem elektrycznym czy rowery.

A zatem niezależnie od tego, czy zastanawiasz się nad zakupem elektrycznej hulajnogi, czy planujesz większy remont w domu, banki spółdzielcze z Grupy BPS sfinansują Twój plan.

1,731 MLD EURO DLA WARMII I MAZUR

MINISTERSTWO FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ DOKONAŁO OSTATECZNEGO PODZIAŁU MIĘDZY REGIONY FUNDUSZY UNIJNYCH NA LATA 2021-2027. O ŚRODKACH, KTÓRE PRZYPADNĄ WARMII I MAZUROM, ROZMAWIAMY Z MARSZAŁKIEM WOJEWÓDZTWA GUSTAWEM MARKIEM BRZEZINEM.

FOT. UM

Marszałek województwa Gustaw Marek Brzezina

— Panie marszałku, ze środowiska spotkania z wiceministrem Waldemarem Budą przywiózł pan dobre wieści.

— Bardzo dobre. Ostatecznie w sumie na realizację naszych zidentyfikowanych potrzeb i przedsięwzięć priorytetowych na lata 2021-2027 otrzymamy ponad 1,731 mld euro, czyli tyle, o ile zabiegaliśmy od początku.

— Pierwszy podział środków, w styczniu tego roku, nie był korzystny dla Warmii i Mazur.

— Zaproponowana w projekcie Umowy Partnerstwa alokacja na realizację naszego programu regionalnego w perspektywie 2021-2027 była o ponad 0,5 mld euro mniejsza w stosunku do obecnej perspektywy. Groziło to marginalizacją regionu i zahamowaniem jego wzrostu, dlatego bardzo mocno zabiegaliśmy o rekompensowanie tak znacznego ubytku środków i przyznanie naszemu województwu dodatkowej kwoty w ramach podziału tzw. rezerwy programowej.

— Jak przebiegały te negocjacje?

— Uczestniczyłem w wielu spotkaniach, rozmowach, konsultacjach. Brak zgody na rozwiązanie, których konsekwencją byłoby zahamowanie wzrostu gospodarczego regionu, wyraziliśmy w Stanowisku zarządu województwa w sprawie projektu Umowy Partnerstwa, przyjętym przez Sejmik Województwa i przesłanym do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Stanowisko to poparły samorządy,

organizacje społeczne i zarządowe. Swoje potrzeby wyartykułowaliśmy również w Mandacie Negocjacyjnym do Kontraktu Programowego dla Warmii i Mazur skierowanym do MFiPR, co z pewnością miało znaczący wpływ na ostateczny charakter algorytmu podziału środków w resorcie.

O wsparcie działań samorządu województwa apelowałem do warmińsko-mazurskich parlamentarzystów. W finałowym czasie negocjacji wszystkie opcje politycz-

ne poparły nasze działania i zabiegały o zwiększenie alokacji dla Warmii i Mazur, za co dziękuję.

— Unijne fundusze mają bardzo duży wpływ na rozwój regionu we wszystkich właściwie obszarach.

— I co najważniejsze, są inwestowane mądrze i efektywnie, o czym świadczy pełne zakontraktowanie środków z RPOWIM 2014-2020.

NA KAŻDYM KROKU I W KAŻDEJ DZIEDZINIE WIDZIMY, ŻE REGION SIĘ ROZWIJA, A KATALIZATOREM POSTĘPU SĄ WŁAŚNIE UNIJNE FUNDUSZE. POTWIERDZAJĄ TO BADANIA WSKAZUJĄCE, ŻE WPŁYW POLITYKI SPÓJNOŚCI NA ROZWÓJ GOSPODARCZY W NASZYM REGIONIE BYŁ NAJWIĘKSZY SPOŚRÓD WSZYSTKICH WOJEWÓDZTW W KRAJU.

Ograniczanie tych środków wpłynęłoby na wyhamowanie wzrostu gospodarczego, dlatego walczyliśmy o zwiększenie alokacji.

— Mówił pan o tym, że nasze województwo ma precyzyjnie zidentyfikowane potrzeby i przedsięwzięcia na lata 2021-2027. Proszę podać kilka przykładów.

— Są to zapowiadane przez nas przedsięwzięcia i projekty priorytetowe, propozycje in-

westycji zgłoszone do Krajowego Planu Odbudowy oraz projekty strategiczne samorządu województwa.

TO M.IN. DZIAŁANIA SPRZYJAJĄCE TWORZENIU OTOCZENIA NOWOCZESNEJ GOSPODARKI, TAKIE JAK PARKI NAUKOWO-TECHNOLOGICZNE, TERENY INWESTYCYJNE, WYZWANIA ZWIĄZANE Z CYFRYZACJĄ WOJEWÓDZTWA I POLITYKĄ CYBERBEZPIECZEŃSTWA.

To także np. port w Elblągu, Kanał Elbląski, szlaki wodne Warmii i Mazur czy Masterplan dla obszaru Wielkich Jezior Mazurskich.

— O ostatecznym podziale eurofunduszy marszałkowie dowiedzieli się w środę, podczas spotkania w MFiPR. Co dalej?

— Wynegocjowane środki to część umowy partnerstwa, która trafi do Brukseli. Po zatwierdzeniu jej przez Komisję Europejską będą mogły ruszyć przygotowania do realizacji regionalnych programów, w tym regionalnego programu operacyjnego dla województwa warmińsko-mazurskiego.

Andrzej Mielnicki

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

REKLAMA

komunikat

WÓJT GMINY GODKOWO

podaje do publicznej wiadomości, że na okres 21 dni, licząc od 25.06.2021 r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Godkowo znajdują się wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w obrębie miejscowości Gwiździny i Piskajny, gm. Godkowo.

29021see1-A-G

Wójt Gminy Łukta

ogłasza otwarty nabór na stanowisko urzędnicze skarbnika gminy

w Urzędzie Gminy w Łukcie, ul. Mazurska 2, 14-105 Łukta.

Ofertę i wszystkie wymagane dokumenty należy złożyć w siedzibie Urzędu Gminy w Łukcie, w sekretariacie urzędu lub przesłać na adres Urzędu Gminy w Łukcie, ul. Mazurska 2, 14-105 Łukta, do dnia 28 czerwca 2021 r. (decyduje data faktycznego wpływu do urzędu) do godz. 12:00. Szczegółowe warunki konkursu umieszczone zostały na stronie BIP Urzędu Gminy w Łukcie www.bip.lukta.com.pl.

23821stzo-A-G

przetarg

Spółdzielnia Mieszkaniowa „JAROTY” w Olsztynie
ul. Wańkowicza 9, tel. (89) 543-55-03, fax (89) 543-55-45

ogłasza przetarg nieograniczony na:

- wymianę 390 szt. opraw oświetleniowych na nowe (typu LED, z czujnikami ruchu i zmierniczu) na klatkach schodowych w 18 budynkach
- wymianę 106 szt. opraw oświetleniowych na nowe (typu LED, z czujnikami ruchu i zmierniczu) przy wejściach do klatek schodowych w 33 budynkach
- wykonanie projektów budowlano-wykonawczych wraz z wymianą tablic głównych rozdzielczych TG w 7 budynkach.

Pełne ogłoszenie o przetargu zostało zamieszczone na stronie internetowej Spółdzielni www.smjaroty.pl.

67921otr-A -P

PRACUJ JAKO OPIEKUNKA SENIORÓW W NIEMCZECH I ZADBAJ O SWOJĄ PRZYSZŁOŚĆ

ZADZWOŃ! OLSZTYN, TEL. 502913360

3721otba-A-G

TU KAŻDY DBA O BEZPIECZEŃSTWO

GRUPA EGGER ZA CEL STAWIA SOBIE ZERO WYPADKÓW W PRACY. DLATEGO KWESTIA BEZPIECZEŃSTWA JEST TU PRIORYTETEM. I NIE MA WYJĄTKÓW, ZASADY OBOWIĄZUJĄ WSZYSTKICH, OD PRACOWNIKA PO DYREKTORA.

Kto raz był w fabryce wie, że to nie biuro, gdzie raczej nic złego nie może się nam wydarzyć. Co innego w dużym zakładzie produkcyjnym, gdzie po placu jeżdżą wielkie pojazdy, w halach pracują maszyny. Nowoczesne, bezpieczne, ale zawsze to maszyna, a wypadki jak to mówią chodzą po ludziach.

GRUPA EGGER, KTÓREJ FABRYKA ZNAJDUJE SIĘ MIĘDZY INNYMI W BISKUPCU, WE WSZYSTKICH SWOICH ZAKŁADACH BARDZO MOCNO STAWIA NA BEZPIECZEŃSTWO. TO PRIORYTET, A CELEM GRUPY JEST OSIĄGNIĘCIE WIZJI ZERO WYPADKÓW W PRACY.

Nie jest to proste, ale dzięki współdziałaniu całego zespołu, możliwe.

— Zależy nam bardzo, aby też sami pracownicy mogli wypowiedzieć się w kwestii bezpieczeństwa — mówi Barbara Cmiel, specjalista ds. BHP w biskupieckiej fabryce. — Pracownik, który jest świadkiem zdarzenia, które może doprowadzić do wypadku bądź zaobserwował sytuację potencjalnie niebezpieczną poza zgłoszeniem tego do bezpośredniego przełożonego, może też poinformować o tym dział

BHP. Mamy karty Re-act, które umieszcza w specjalnej do tego celu skrzynce. Na karcie pracownik może opisać daną sytuację i przekazać swoje uwagi, pomysły, co do rozwiązania problemu.

Racjonalizatorzy mogą liczyć na nagrody, które raz w miesiącu dział BHP wręcza najbardziej aktywnym w tej sferze pracownikom. Dodatkowo w fabryce rozpoczyna się teraz nowy projekt, którego celem jest podnoszenie kultury BHP.

Cykl warsztatów treningowych prowadzić będzie międzynarodowa firma o wieloletnim doświadczeniu w tym zakresie.

Propagowaniu bezpiecznego zachowania w pracy służą też różne akcje, które podejmowane są w fabryce, np. EGGER Safety Week, który odbył się pod koniec kwietnia. Przez tydzień odbywały się szkolenia, konkursy, spotkania i prezentacje związane z tematyką BHP. W całym zakładzie pojawiły się plakaty i rollupy. Wielu pracowników wzięło udział w quizie online dotyczącym spraw BHP. Punktem kulminacyjnym był „safety walk”, czyli spacer bezpieczeństwa, w którym brali udział członkowie zarządu. W czasie spaceru pracownikom, którzy wykonywali swoją pracę zgodnie z zasadami bezpieczeństwa były wręczane tzw. KUDO CARDS. Były też słodkie upominki dla pracowników.

Każdy kto zaczyna pracę musi przejść szkolenie BHP. Tak też jest w biskupieckiej fabryce. Tu też dodatkowo pracownicy poznają specyfikę zakładu i wszystkie reguły, które EGGER wprowadza niezależnie od istniejących przepisów, aby poprawić poziom bezpieczeństwa. Zasadą jest choćby omawianie incydentów lub wypadków, które wydarzyły się w innych fabrykach EGGER. Pracownik ma możliwość przeanalizowania błędów, który ktoś popełnił i jego konsekwencji.

O tym, że firma bardzo poważnie podchodzi do kwestii bezpieczeństwa świadczy choćby odzież robocza. Każdy kto zaczyna swoją pracę lub praktykę w fabryce dostaje z magazynu pakiet firmowy. A środki ochronne dobierane są oczywiście w zależności od stanowiska pracy i pory roku. Trudno jednak znaleźć tu odzież roboczą z marketu, czy

W fabryce EGGER bezpieczeństwo jest priorytetem

tę którą można kupić w hurtowniach. Firma od dawna opracowuje swoje kolekcje, biorąc pod uwagę specyfikę produkcji, jak też uwagi pracowników. Niedawno miała premiera kolejnej kolekcji ubrań, która obejmuje wiele zestawów różnorodnej odzieży, którą można stosować indywidualnie w zależności od specyfiki pracy, jak też miejsca jej wykonywania.

Trzeba pamiętać, że fabryki Grupy rozsiadają się po całym świecie, znajdują się pod różnymi szerokościami geograficznymi. Toteż te różne warunki klimatyczne muszą być uwzględniane przy projektowaniu firmowej odzieży. Poszczególne zakłady mają różne wymagania. Na przykład w Rosji, gdzie panuje srogi zimy jest większe zapotrzebowanie na odpowiednio ciepłe kurtki zimowe. W Argentynie, Stanach Zjednoczonych czy Turcji w ciepłe miesiące preferowana jest odzież przewiewna. Co ciekawe firma oferuje nie tylko kolekcję męską, ale też damską.

Kluczowym elementem bezpieczeństwa w zakładzie jest ochrona przeciwpożarowa. Praca z drewnem, a zwłaszcza z zwiórami i trocinami wymaga ponadprzeciętnych środków bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Wszystkie pomieszczenia wyposażone są w zamontowane na stałe czujniki i włączające się automatycznie tryskacze i zraszacze. Ale też muszą być przeszkoleni ludzie, którzy będą wiedzieć, co robić na wypadek zagrożenia. Dlatego w fabryce została przeszkolona grupa pracowników w zakresie gaszenia pożarów. Tu EGGER współpracował z Fundacją CFBT.PL. To nowa organizacja, która powstała w roku 2021 na bazie blisko dziesięcioletniej działalności nieformalnej oddolnej grupy strażaków, którą zapoczątkował, inspirował i koordynował Szymon Kokot. To oficer PSP, strażak OSP, aktywista strażacki, autor wielu książek i artykułów, a także jeden z najbardziej rozpoznawalnych strażaków w środowisku krajowym i zagranicznym.

— EGGER nie ma obowiązku tworzenia zakładowej straży pożarnej ani ochotniczej straży pożarnej, więc decyzja o pójściu w tym kierunku jest najbardziej wymownym faktem przykładania przez kierownictwo dużej wagi do bezpieczeństwa na terenie

zakładu — podkreśla Szymon Kokot z Fundacji CFBT.PL. — Jest to też element dbania o miejsca pracy wszystkich pracowników.

Przez 5 dni pod okiem instruktorów CFBT.PL pracownicy fabryki szkolili się teoretycznie jak rozpoznawać zagrożenie pożarowe, korzystać ze strażackich środków ochrony indywidualnej, sprzętu ratowniczo-gaśniczego, czy prowadzić ewakuację poszkodowanych. Szkolenie zakończyło się pisemnym egzaminem, który zaliczyli wszyscy uczestnicy, a ostatnim elementem praktycznym było ćwiczenie w komorze ogniowej w realnych warunkach pożaru wewnętrznego.

Niedawno w fabryce w Biskupcu pojawił się specjalistyczny samochód strażacki, który będzie wykorzystywany do ochrony bezpieczeństwa pożarowego. Pojazd zabudowany na bazie samochodu Iveco służył wcześniej strażakom z państwowej i ochotniczej straży pożarnej. Teraz zostanie wyposażony w nowy, profesjonalny sprzęt ratunkowy o dostosowaniu do specyfikacji produkcji biskupieckiej fabryki. W aucie znajdują się między innymi: aparaty oddechowe, sprzęt gaśniczy, ratunkowy sprzęt wysokościowy, nosze i sprzęt pierwszej pomocy.

Andrzej Mielnicki

Od autora

Stare porzekadło mówi, że lepiej raz zobaczyć niż dziesięć razy usłyszeć. Mogłem sam się przekonać, jak serio podchodzi się do kwestii bezpieczeństwa w zakładach EGGER. Wraz z grupą mieszkańców Biskupca miałem okazję zwiedzać pierwszą i najstarszą fabrykę EGGER w St. Johann w Austrii, od której zaczął się międzynarodowy sukces Grupy. Po zakładzie oprowadzał nas Michael Egger, współwłaściciel Grupy EGGER, prowadząc od hali do hali. W pewnym momencie na drodze naszej wycieczki stanął młody pracownik, miał może 20 lat. Powiedział, że musimy zawrócić, bo ze względów bezpieczeństwa przejście tędy jest zabronione. Nie wiem, czy znał właściciela, czy wiedział komu zagroził drogę, ale Michael Egger tylko skinął głową ze zrozumieniem, prowadząc naszą grupę już inną drogą. Przynam, że byłem pod wrażeniem tego, co zobaczyłem, ale nie ja jeden.

CZYM JEST EDUKACJA W PLENERZE?

KAŻDY Z NAS MA ZAKORZENIONE TE UMIEJĘTNOŚCI Z NATURY. KŁOPOT W TYM, ŻE SZKOŁA ICH NIE ROZWIJA — MÓWI PREZESKA FUNDACJI CENTRUM INNOWACYJNEJ EDUKACJI JOANNA BOCHNIARZ.

— Pani Joanno, od kilkunastu lat tworzy pani programy edukacyjne skierowane do szkolnych społeczności, biznesu, władz krajowych i regionalnych. Od 2015 roku stoi pani na czele fundacji Centrum Innowacyjnej Edukacji. Czym zajmuje się pani fundacja?

— Wszystkie projekty fundacji związane są z szeroko pojętymi innowacjami dla edukacji: tworzymy, promujemy i realizujemy projekty, które pomagają ich beneficjentom odnosić sukcesy w szybko zmieniającym się świecie. Rozwiązania edukacyjne realizujemy zarówno w kraju jak i za granicą.

Obecnie działamy w Polsce, Hiszpanii, Irlandii i Szkocji.

— Na czym opierają się rozwiązania, które państwo stosują?

— Przede wszystkim staramy się dać uczestnikom naszych projektów to, co jest niezbędne w codziennym funkcjonowaniu: zaufanie do własnych możliwości; wiedzę o indywidualnych mocnych stronach; informacje, jak wzmacniać motywację wewnętrzną; umiejętność współpracy w grupie; stawianie czoła sytuacjom kryzysowym; rozwijanie kompetencji przywódczych.

Każdy z nas ma zakorzenione te umiejętności z natury. Kłopot w tym, że szkoła ich nie rozwija. W obecnych czasach – szybkich zmian, nowych technologii, kryzysu klimatycznego, Big Data, a na dodatek pandemii – cechy te są wręcz niezbędne.

Edukacja formalna niestety omija je szerokim łukiem.

— Dlaczego tak się dzieje?

— Powodów tego stanu rzeczy jest wiele. Wśród nich: przeladowany program transmisji wiedzy od nauczyciela do ucznia, nieprzygotowanie dużej części kadry pedagogicznej, wreszcie trudność z wystawieniem oceny za to, że – przykładowo – młody człowiek w trakcie lekcji nauczył się, jak najlepiej przekazywać informację zwrotną, albo pracował w grupie.

— Na państwa stronach internetowych można przeczytać o edukacji w plenerze. Co to za metoda?

— OUTDOOR LEARNING, CZYLI EDUKACJA W PLENERZE, JEST UNIKALNĄ METODĄ NAUKI UŁATWIAJĄCĄ

WZMACNIANIE WEWNĘTRZNEJ MOTYWACJI I ROZWÓJ KOMPETENCJI MIĘKKICH DZIĘKI OBCOWANIU Z PRZYRODĄ.

Jest z sukcesami wdrażana i badana przez Uniwersytet Edynburski oraz fundację Venture Trust od ponad 20 lat w pracy z różnymi grupami beneficjentów. W trakcie niezakłóconej przez cywilizację, kilkudniowej wędrowki na łonie natury uczestnicy projektu poznają swoje mocne strony, wzmacniają umiejętności komunikacyjne i przywódcze, integrują się z innymi ludźmi.

— Państwo realizują tę metodę w swoich projektach.

— Od 2018 roku prowadzimy projekty na podstawie edukacji w plenerze: zdobyliśmy doświadczenie w realizowaniu OL w latach 2016-2017 podczas wizyt studyjnych w Szkocji, na Uniwersytecie Edynburskim oraz w fundacji Venture Trust, które opracowały tę metodę ponad 20 lat temu i z sukcesem wdrażają ją w pracy z różnymi grupami beneficjentów.

— I to działa?

— I to jak! Obcowanie z naturą oraz zdystansowanie się od codziennych obowiązków i schematów zapewnia idealny czas na autorefleksję. Pomagają w tym nasi świetnie przeszkoleni trenerzy outdooru. Są to osoby z wieloletnim doświadczeniem zarówno w pracy z ludźmi, jak i w terenie.

Dzięki międzynarodowej

współpracy mamy dostęp do efektów działań naszych zagranicznych partnerów, którzy metodę tę praktykują od lat. Wspólnie z nimi – koordynowani przez Uniwersytet Edynburski – dokonujemy analiz i wyciągamy wnioski. Dlatego jesteśmy przekonani o jej skuteczności.

— Kto może wziąć udział w takim projekcie?

— Obecnie prowadzimy 3 projekty w różnych regionach Polski, dla mieszkańców: Warmii i Mazur Bieszczad oraz województw mazowieckiego i podlaskiego. Kryteriów doboru potencjalnych uczestników jest kilka. To, co łączy te projekty, to fakt, że są skierowane do ludzi, którzy wahają się, jak dalej pokierować swoim życiem, lub są po prostu na zakręcie: życiowym i/lub zawodowym. To dla nas bardzo motywujące: że możemy wesprzeć ludzi, którzy naprawdę tego potrzebują, zastanawiają się, czy i jak coś zmienić w swoim życiu i jak znaleźć siłę do zmiany. To, co jest megaważne – udział w tych projektach jest całkowicie bezpłatny.

— Czyli wystarczy mieć chęć do zmiany?

— Niezupełnie. Czasem wystarczy już samo stwierdzenie, że może czas coś zmienić. Większość z nas ma tak, że gdy czujemy potrzebę zmiany, nie wiemy, jak się za to zabrać, jak się zmotywować. Kilkudniowa wędrowka z trenerką edukacji w plenerze nam w tym pomoże. Po pierwsze, mamy wreszcie

czas dla siebie. Po drugie, towarzyszy nam osoba, która jest po to, by nas wysłuchać. Po trzecie, nikt nam niczego nie narzuca, nie podaje gotowych rozwiązań. Wnioski, co i jak chcemy zmienić, są nasze, własne.

Jest też kilka wymagań formalnych. Np. projekt Moc Warmii, którego celem jest rozwinięcie kompetencji społecznych, jest adresowany do osób powyżej 25 roku życia nieaktywnych zawodowo, np. kobiet wychowujących dzieci lub na emeryturze, które chcą zaplanować, dalszą ścieżkę życia. Nasze projekty dostosowane są do możliwości naszych odbiorców – w wyprawie w plener nie chodzi o wyczyn, kilometry trasy, ale o bezpiecznie odbytą wędrowkę wgłąb siebie.

— Zachęcić ludzi do tygodniowego wyjazdu w plener pewnie nie jest łatwo. Ale jak to wygląda od strony organizacyjnej?

— To normalne, że można mieć obawy przed wyjazdem. Od naszych trenerów można dowiedzieć się dokładnie, jak przebiega wędrowka. Logistycznie wszystko jest dopięte na ostatni guzik: trasy są przemyślane, zaplanowane i zorganizowane. Bierzemy pod uwagę również wszelkie bieżące zalecenia związane z pandemią, jak i pogodowe. Co do samych uczestników: fundacja zapewnia wszelki niezbędny do takiej wyprawy sprzęt, tak że nie ma potrzeby zapakowywania się w namioty, karimaty, kurtki przeciwdeszczowe, a nawet buty. Wszystko jest dostępne.

— A co po takim wyjeździe? Pozostają miłe wspomnienia i dobre zdjęcia?

— Nie tylko! Wyjazd to pierwszy z trzech etapów projektu. Kolejnymi są dwa warsztaty i wsparcie mentora, by podtrzymać motywację do dalszych działań, które sobie wyznaczaliśmy.

— Sama chętnie bym wzięła udział w takim projekcie!

— Niestety, nie spełnia pani kryteriów, pracuje pani w świetnym wydawnictwie, ale na mieszkańców Warmii miejsca czekają, tak że serdecznie zapraszamy. **AN**

Chętni do udziału w projekcie znajdą informacje na: <http://ciedu.eu/moc-warmii/>

#wartootymmówić

Przyszłość jest w Twoich rękach

Czym jest konferencja w sprawie przyszłości Europy?

Konferencja w sprawie przyszłości Europy to wyjątkowa i aktualna okazja dla obywateli UE, by włączyć się w debatę na temat wyzwań i priorytetów Europy.

Bez względu na to, gdzie mieszkasz i co robisz, możesz powiedzieć, jakiej przyszłości chcesz dla Unii Europejskiej.

Więcej szczegółów:
www.futureu.europa.eu

**Silniejsza gospodarka,
sprawiedliwość społeczną,
zatrudnienie**

**Wartości i prawa,
samorządność,
bezpieczeństwo**

**Transformacja
cyfrowa**

**Edukacja, kultura,
młodzież i sport**

**Demokracja
europejska**

**Zmiana klimatu
i środowisko**

Zdrowie

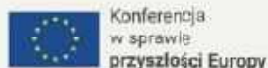
UE w świecie

Migracja

Inne pomysły

ARESZTOWANIE PO SZKOLENIACH

OLSZTYŃSCY POLICJANCI ZAJMUJĄCY SIĘ ZWALCZANIEM PRZESTĘPCZOŚCI GOSPODARCZEJ ZATRZYMALI I DOPROWADZILI DO PROKURATORA DWIE OSOBY PODEJRZANE O POPEŁNIENIE OSZUSTWA, FAŁSZOWANIE FAKTUR VAT ORAZ PRZESTĘPSTWA KARNOSKARBOWE. STRATY JAKIE SPOWODOWAŁY TE OSOBY PRZEKROCZYŁY 3 MLN ZŁ. NA WNIOSEK PROKURATURY OKRĘGOWEJ W SUWAŁKACH SĄD ZASTOSOWAŁ WOBEC NICH ARESZT TYMCZASOWY.

Wyniku śledztwa prowadzonego pod nadzorem Prokuratury Okręgowej w Suwałkach policjanci z Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą KWP w Olsztynie zatrzymali kobietę i mężczyznę, którzy podejrzani są o wyłudzenie od połowy 2018 r. pieniędzy w kwocie ponad 3 300 000 zł. z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Funkcjonariusze

przeprowadzili przeszukania w dwóch miejscowościach na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (w Elku i Gołdapi) oraz na terenie województwa podlaskiego (w miejscowościach Góra i Zdręby).

PODEJRZANI ZARZĄDZALI SPÓŁKĄ SZKOLENIOWĄ, KTÓRA ORGANIZOWAŁA W ELKU SZKOLENIA DLA MIKRO I MAŁYCH PRZEDSIĘBIORCÓW.

Fot. policja

Szkolenia miały dotyczyć marketingu, autopromocji, strategii rozwojowych itp. Brały w nich udział prze-ważnie małe firmy usługowe - głównie z Elku - z różnych branż, jak zakłady fryzjerskie, wulkanizacyjne, kosmetyczne, transportowe, czy krawieckie. Szkolenia

były w 80% refundowane ze środków unijnych.

Zgodnie z prawem, aby przedsiębiorca mógł skorzystać z refundacji wybierał z bazy wykonawcami, którzy dostarczają rozwojowe szkolenie i je opłacał. Następnie od operatora środków unijnych otrzymywał zwrot 80% wydatków.

Zustaleń śledztwa wynika, że aby otrzymać jak największą refundację podejrzani ustalali cenę szkoleń nawet na kwotę ponad 7 tys. zł za jednodniowe szkolenie lub ponad 20 tys. zł za stacjonarne trzydniowe szkolenie. Następnie podejrzani sami pozyskiwali chętnych na szkolenia płacąc im po kilka tysięcy złotych. W związku z wysoką ceną szkoleń, firma szkoleniowa często sama przekazywała przedsiębiorcom pieniądze, aby „opłacili” uniej szkolenie. W efekcie przedsiębiorcę szkolenie nie kosztowało, a jeszcze otrzymywał od firmy kilka tysięcy złotych, natomiast firma szkoleniowa przejmowała pozostałą wartość refundacji ze środków unijnych.

Z materiału dowodowego wynika też podejrzenie, że szkolenia w części były pozorowane, a niektóre firmy miały brać udział w kilku różnych szkoleniach. Aby obniżyć podatek dochodowy spółka szkoleniowa korzystała z fikcyjnych faktur kosztowych.

Dotychczas ustalono co najmniej 89 podmiotów, które

miały otrzymać taką refundację, a stwierdzona wartość strat wynosi ponad 3,3 mln zł.

W SPRAWIE ZATRZYMANO DWIE OSOBY. PROKURATOR PROKURATURY OKRĘGOWEJ W SUWAŁKACH PRZEDSTAWIŁ MĘŻCZYŹNIE 8 ZARZUTÓW, A KOBIECIE 5. ZARZUTY DOTYCZĄ POPEŁNIENIA GŁÓWNEGO PRZESTĘPSTWA OSZUSTWA, JAK TEŻ FAŁSZOWANIA FAKTUR VAT ORAZ PRZESTĘPSTW KARNOSKARBOWYCH. PODEJRZANYM GROZI KARA DO 15 LAT POZBAWIENIA WOLNOŚCI.

Na wniosek Prokuratury Okręgowej w Suwałkach Sąd Rejonowy w Suwałkach zastosował wobec 43-latk i 41-latk środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy.

inf. materiały policji

REKLAMA

„Kortosfera” to miejsce, w którym młodzi ludzie będą mieli szansę doświadczyć, jak fascynujący jest świat nauki?

Celem naszego projektu jest popularyzacja nauki i innowacji poprzez inwestycję w infrastrukturę edukacyjną oraz poprawę dostępności publicznych usług edukacyjnych wysokiej jakości. Tworzymy przestrzeń do twórczego eksperymentowania, miejsce zachęcające do odkrywania i poznawania świata. Stawiamy na kreatywność, innowacyjność oraz pracę zespołową. Naszym wyzwaniem jest wzmocnienie roli nauki i edukacji w życiu młodego pokolenia tak, aby możliwe było dalsze kształcenie przyszłych, ambitnych kadr, cechujących się przedsiębiorczością, ale także zaangażowanych, żądnych sukcesów i rozwoju. Chcemy, żeby każdy, kto nas odwiedzi,

BUDOWA CENTRUM POPULARYZACJI NAUKI I INNOWACJI UNIwersYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE, CZYLI „KORTOSFERA”, WCHODZI W NOWY, WAŻNY ETAP. OGŁOSZONO JUŻ PRZETARGI NA WYPOSAŻENIE MIEJSCA, KTÓRE MA OBUDZIĆ W MŁODYCH LUDZIACH MIŁOŚĆ DO NAUKI. DLACZEGO WARTO ZMIENIAĆ PODEJŚCIE DO EDUKACJI, TŁUMACZY WIOLETTA ŚLĄSKA-ZYŚK, DYREKTOR „KORTOSFERY”.

pokochał naukę, rozbudził w sobie ciekawość świata.

Jakiego rodzaju atrakcje będą czekać na młodych (także tych duchem!) w „Kortosferze”?

Sercem Centrum będzie wystawa stała, poruszająca zagadnienia związane z rolnictwem, żywnością, dietą i zdrowiem oraz przyrodą i jej przekształcaniem przez człowieka. Na pięciu kondygnacjach budynku pojawi się 140 niesamowitych eksponatów! Nasza wystawa i zajęcia w laboratoriach będą na pewno fascynujące, będą pomagać zrozumieć świat, budować postawy kreatywności, otwartości i kształtować nawyki samodzielnego myślenia. Prócz rozwoju liczy się także ciekawie i radośnie spędzony czas. Kreatywna nauka połączona z zabawą będzie rozwijać wyobraźnię, a zajęcia w laboratoriach i sali wykładowej wzbogacą dzieci o wiedzę m.in. z zakresu fizyki, matematyki, biologii, chemii, żywności, a nawet muzyki, języków obcych.

Wystarczy rzut oka na budżet, żeby zorientować się, że Centrum Popularyzacji Nauki i Innowacji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie to inwestycja na dużą skalę...

Ogólna wartość projektu to 33 112 130,54 zł, z czego 16 639 046,18 zł to fundusze z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego — Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Inne centra nauki, o podobnym metrażu i zakresie, które powstają w Polsce, mają większe budżety, ale myślę, że nasze będzie równie atrakcyjne.

A co teraz dzieje się w „Kortosferze”?

W grudniu 2020 roku opracowaliśmy aranżację pomieszczeń Centrum. Początek roku był okresem przygotowywania dokumentacji przetargowej. W pierwszych dniach czerwca wkroczyliśmy w kolejny ważny etap, bo ogłosiliśmy przetarg na wyposażenie Centrum. Podzieliliśmy go na dziewięć części, a dotyczą one m.in. zaprojektowania i dostawy 140 eksponatów, trzech wystaw mobilnych i zestawów edukacyjnych, wyposażenia laboratoriów nauk przyrodniczych, sali warsztatów o żywności i żywieniu, urządzeń optycznych (czyli m.in. mikroskopów, teleskopów, aparatów i kamer). Poza tym, oczywiście, potrzebujemy też wyposażenia konferencyjnego,

sprzętów biurowych oraz mebli do pomieszczeń wspólnych. We wrześniu planujemy podpisanie umów z wykonawcami, którzy dostarczą niezbędne wyposażenie.

Domyślam się, że najdłużej trzeba będzie czekać na eksponaty?

To prawda. Większość z nich będzie prototypami, w związku z czym musimy uzbroić się w cierpliwość. Zaprojektowane i wyprodukowane eksponaty zajmuje od kilku do kilkunastu miesięcy. We wrześniu będziemy wiedzieli, ile czasu wykonawcy potrzebują, żeby zrealizować nasze pomysły. W momencie planowania realizacji całego przedsięwzięcia, czyli pięć lat temu, realia były inne. Dzisiaj centra nauki powstają jak tzw. grzyby po deszczu.

W pracę nad koncepcją wystawy stałej i funkcjonowania „Kortosfery” zaangażowano sporo osób...

Aby nasze Centrum wyróżniało się spośród innych, rok temu zorganizowaliśmy warsztaty, których celem było dopracowanie strategicznych podstaw dla programu „Kortosfery”, w szczególności dla wystawy stałej. Zależało nam na doprecyzowaniu kluczowych grup odbiorców i tematów. Ważnym elementem było także budowanie

dobrych, transparentnych relacji z potencjalnymi partnerami projektu. Uczestnicy warsztatów dyskutowali o grupach zwiedzających, które powinny być traktowane priorytetowo przy przygotowywaniu wystawy i działań programowych „Kortosfery”. Wypracowane pomysły posłużyły do dalszych prac koncepcyjnych.

Powstawanie centrum nauki to długotrwały proces?

Tak, ale jesteśmy już na ostatniej prostej. We wrześniu, po rozstrzygnięciu przetargów, dowiemy się, kiedy będziemy mogli przyjąć pierwszych gości.

„KORTOSFERA” TO PIĘĆ PIĘTER EKSPERYMENTÓW I DOBREJ ZABAWY ORAZ, CO WAŻNE, WIEDZY, DZIĘKI KTÓREJ BĘDIEMY TAKŻE LEPIEJ I ZDROWIEJ ŻYĆ.

POWIERZCHNIĘ WYSTAWIENNICZĄ ZAJMUJĄ PONAD 1600 M KW., LABORATORIA Z ZAPLECZAMI PONAD 300 M KW., SALA WYKŁADOWA OKOŁO 150 M KW.

Projekt pt. „Budowa i wyposażenie Centrum Popularyzacji Nauki i Innowacji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie” jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

Rzeczpospolita
Polska

Zdrowe życie, czysty zysk

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nadleśnictwo Wielbark

PO POGRANICZU MAZUR I MAZOWSZA

PIESZO, ROWEREM I KAJAKIEM

Nadleśnictwo Wielbark obejmuje rozległe kompleksy borów sosnowych, rozlokowane na obszernej równinie przy południowej granicy województwa. Dominacja niezbyt żyznych siedlisk na piaszczystych glebach sprawia, że nadleśnictwo słynie z bogactwa borowików i podgrzybków. Jednak z odwiedzinami tego terenu nie warto czekać do jesieni.

Dla rowerzystów mamy ponad 50 km szlaków rowerowych. Miłośnicy turystyki pieszej znajdą ścieżkę do nordic walking, a koniarze – szlaki do jazdy konnej. Nad Głębockiem - pierwszym, patrząc od południa, jeziorem na Mazurach – działają kąpielisko i pole namiotowe.

Kto nie lubi chodzić, może spróbować spływu kajakowego rzekami Omulwią lub Sawicą i z poziomu wody podziwiać mokradła i lasy skrywające stanowiska zwierząt i fragmenty siedlisk przyrodniczych chronionych m.in. w ramach sieci Natura 2000.

Spragnieni wiedzy turyści odwiedzają ścieżkę edukacyjną „Nad Sawicą” w pobliżu Wielbarka, a zorganizowane grupy korzystają z leśnych wycieczek z edukatorem lub zajęć edukacyjnych w zielonej klasie.

Zanocuj w lesie

Na terenie nadleśnictwa wyznaczaliśmy 3 obszary do rozproszonego biwakowania w lesie: przy uroczysku Papiernia, wzdłuż Omulwi w północnej części nadleśnictwa i nad Orzycem w leśnictwie Róg. Na biwak możesz dotrzeć pieszo, kajakami lub rowerem, samochód zostaw na parkingu. Mapę obszarów programu „Zanocuj w lesie” znajdziesz w Banku Danych o Lasach, a zasady korzystania – na stronie

Nadleśnictwa Wielbark (wielbark.olsztyn.lasy.gov.pl/program-zanocuj-w-lesie-).

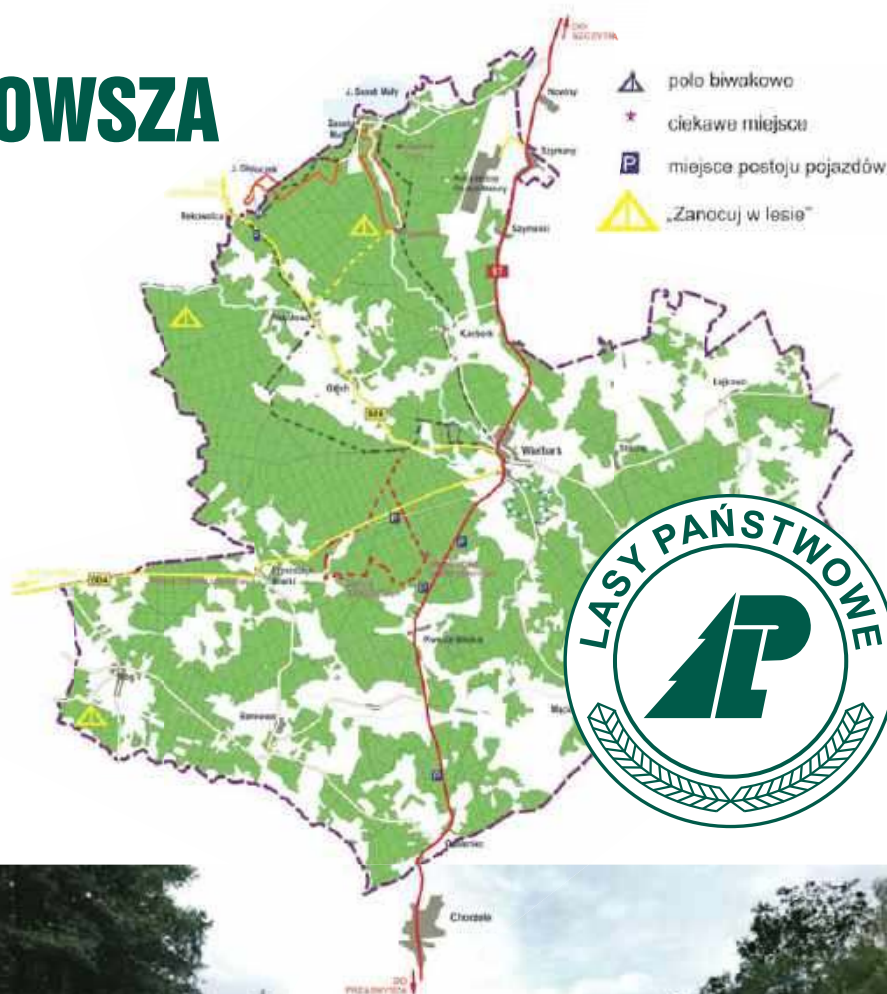
Chrońmy las przed pożarem

W lesie, poza wyznaczonymi miejscami ogniskowymi, nie wolno używać otwartego ognia. Las płonie szybko, a rośnie wolno – to prawda, która nie pozwala o sobie zapomnieć. Co roku w Nadleśnictwie Wielbark wykrywamy kilka pożarów. Ich przyczyną jest najczęściej, umyślna lub nie, działalność człowieka. Pożary niszczą na szczęście tylko niewielkie powierzchnie (średnio 0,22 ha), bo są szybko wykrywane dzięki działającemu w całych lasach państwowych systemowi ochrony pożarowej. Składają się na niego dyżury obserwatorów na dostrzegalniach, dyżury i patrole w nadleśnictwach, system łączności, sieć sprawnych dróg pożarowych i możliwość wykorzystania samolotów do patrolowania i gaszenia. Bardzo cenna jest też czujność i troska osób odwiedzających las.

Gdy zauważysz pożar...

1. Oddal się w bezpieczne miejsce i ostrzeż innych.
2. Powiadom straż pożarną (zadzwoń pod numer alarmowy 112) i punkt alarmowy (PAD) w nadleśnictwie (89 6218031).
3. Postaraj się opisać lokalizację pożaru tak, żeby można było szybko go odnaleźć.

A wybierając się na wycieczkę lub biwak latem, sprawdź, czy nie ma aktualnie zakazu wstępu do lasu z powodu zagrożenia pożarowego. (Gdzie sprawdzić? Na stronie www.nadleśnictwa.pl lub na zakazywstupu.bdl.lasy.gov.pl).

BYCIE TATĄ TO NAJWAŻNIEJSZA ROLA

SAM NIE MIAŁ NAJLEPSZYCH RELACJI Z OJCEM. JEGO PIERWSZA CÓRKA PRZYSZŁA NA ŚWIAT, GDY MIAŁ 24 LATA. DZIŚ JEST TATĄ CZWÓRKI DZIECI, DWÓJKĘ NAJMŁODSZYCH WYCHOWUJE SAMOTNIE. IRENEUSZ ZANDER PRYZNAJE: — NASZA WATAHA JEST DLA MNIE NAJWAŻNIEJSZA NA ŚWIECIE.

Najstarsza córka urodziła się gdy miałem 24 lata, dziś jest już po trzydziestce, ma mój charakter i jest naprawdę przebojowa. Po dziesięciu latach na świat przyszła druga córka, ale niestety, związek z matką dziewczynki nie przetrwał. Rozwiodłem się, ale kontakt z dziećmi nadal był dla mnie priorytetem. Szybko zostałem dziadkiem, ale cieszę się, bo moja wnuczka ma dziś 16 lat, a syn 15 i bardzo dobrze się dogadują, a nasza wataha Ireneusz Zander z Elbląga.

Jak to się stało, że jego dzieci dzieli taka duża różnica wieku?

— Po rozwodzie przyszedł kryzys wieku średniego — poznałem kobietę o 21 lat młodszą ode mnie, a kiedyś śmiali się, że wygląda jak moja córka. Ale ja głowę miałem w chmurach, chociaż ten związek przysporzył mi też sporo cierpienia, bo konfliktów było wielu. Dorobiłem się jednak dwójki dzieci — syn, jak wspominałem, ma dziś 15, a córka 10 lat — mówi.

I opowiada: — Pierwszej żonie wyrządziłem sporo krzywdy, odplaciłem za to z nawiązką. Mój kolejny

związek również się rozpadł, musiałem zabrać dzieci do siebie i od 6 lat wychowuję je sam. Na początku trochę się bałem, ale bardzo pomagała mi najstarsza córka.

Początki nie były łatwe, apan Irek wpadł w depresję...

— Odprowadzałem dzieci do szkoły, przychodziłem do domu i kładłem się spać, szedłem odebrać dzieci i znów wracałem do łóżka — wspomina. — Do pewnego momentu — nie lubię siedzieć na tyłku, więc postanowiłem wynająć trzy pawilony na elbląskim miasteczku handlowym przy czołgu. Nie chciało mi się nic, ale wiedziałem, że najlepsza na smutki jest praca. Pawilony były zdemolowane, wszystkie remontowałem sam deszczem po deszczu, wyobrażając sobie, jak chciałbym, żeby wyglądały — wspomina pan Irek.

Ten etap jego życia związany był również z pasją, którą właśnie odkrywał.

— Od początku mojej działalności nie nastawiałem się na zrobienie majątku, prosiłem Boga, by pokazał mi taką drogę, bym mógł jednocześnie pomagać ludziom i zyskał możliwość wykarmienia mojego „stadka”. No i pokazał — zacząłem tworzyć mydła i maści na bazie naturalnych składników. Moje preparaty wspierają osoby zmagające się z różnymi schorzeniami. Kiedy widzę ludzi w potrzebie, których zwyczajnie nie stać na zakup któregoś z maści, daję im ją za darmo, albo za taką kwotę, na jaką mogą sobie pozwolić. Dziś wiem, że dobro wraca. Pierwszej żonie wyrządziłem sporo przykrości, a w zamian dostałem od życia trzy razy tyle. Wróciła do mnie zła karma i rzycałem jak bóbr, ale dało mi to do myślenia. Od kiedy zmieniłem swoje życie, na mojej drodze pojawiają się wartościowi ludzie, którym pomagam, i na których pomoc zawsze mogę liczyć — mówi.

Dziś wspierają go dzieci, dla których w najtrudniejszych momentach życia, to on stanowił podporę. Matka najmłodszych zmarła pół roku temu i to pan Irek musiał przekazać synowi i córce złe wieści.

— To ja wychowywałem dzieci, kiedy moja była partnerka doznała udaru. Nie

Pan Irek z dziećmi i wnukami

byliśmy już parą, ale regularnie ją odwiedzałem i pomagałem w rehabilitacjach. Jedyne kontakty z nią opierał się na tym, że odpowiadała mi ruchami stóp i palców, a później mrugając oczami. Poznawała nas — przynosiłem jej zdjęcia syna i córki, na których widok płakała. Kiedy w ciągu całego dnia ćwiczeń nie dawała żadnych znaków, mówiłem do niej: „Słuchaj, idę do domu, co mam powiedzieć dzieciom, że nawet palcem nie ruszyłaś?”. I nagle nimi poruszała. Była bardzo silną dziewczyną, ale niestety przegrała walkę o życie — mówi z żalem mężczyzna.

Tragedia jeszcze bardziej zbliżyła całą rodzinę.

— SVOIM DZIECIOM POWTARZAM, ŻE CO BY SIĘ NIE DZIAŁO, JESTEŚMY JEDNYM STADEM.

Złożymy się na siebie, robimy rzeczy dobre i złe, ale zawsze możemy na siebie liczyć. Najmłodsza córka robi ze mną, co chce — żartuje mój rozmówca.

I dodaje: — Teraz ma wyjechać na 12-dniowy obóz, a ja nie wiem, co bez niej pocznę. To boli — jak ja mam ją puścić na tak długo? Nie wyobrażam sobie tej pustki w domu. Wiem jednak, że muszę ją w końcu wypuścić w świat.

Jednej niedzieli zostałem sam w domu — coś okropnego, błąkałem się po mieście i nie

Jak wspomina, będąc dzieckiem, nie miał nawet marzeń

wiedziałem, co ze sobą zrobić. Wiem, co czują kobiety, które zostają same z dziećmi i nie dopuszczają do siebie nikogo z zewnątrz. Mam podobnie — trudno mi myśleć o kolejnym związku, to dzieci są priorytetem, ale może takie podejście jest błędne? W końcu przecież opuszczają dom...

Kiedy 10-latką jest jego oczkiem w głowie i pozwala jej na wiele, syn pana Ireneusza już musi uczyć się odpowiedzialności.

— Chcę, żeby był w przyszłości rozsądnym mężczyzną. Najważniejsze wartości, które chcę mu przekazać, to to, by troszczył się o dom i rodzinę. Wcale nie jest to proste zadanie. Jeszcze parę miesięcy temu, nie wiedziałem, w którą stronę kierować go po ósmej klasie, ponieważ właśnie ją kończy. Ale raz i drugi usmażył idealną jajecznice, a kiedy wracałem z pracy, robił obiady — posmako- wałem i już miałem pomysł.

Zapytałem, czy nie chciałby zostać kucharzem i ta wizja mu się spodobała. To ważna umiejętność w byciu ojcem — poznać i rozumieć własne dziecko — stwierdza.

Sam nie miał idealnego kontaktu z własnym ojcem.

— Rodzice byli po rozwodzie, z tatą widywałem się tylko w niedziele. Zmarł, gdy miał zaledwie 45 lat. To nie była wymarzona relacja ojciec-syn. Brakowało mi taty, chociaż byłem niezależny już od najmłodszych lat. Mama sobie ze mną nie radziła, a teraz, gdy krzyknę czasem na własnego syna, lub czegoś mu zabronię, a on pyta dlaczego, informuję go, że jest ku temu powód. Jak podrosł, opisałem mu, jak wyglądało moje życie i zapytałem, czy chce, by jego potoczyło się tak samo. Odpowiedział, że nie i miał już odpowiedź na te wszystkie zakazy z mojej strony — opowiada pan Irek.

Robi wszystko, by jak najlepiej poznać swoje dzieci. Chce też, by bliscy poznali jego historię.

— Podczas lockdownu zacząłem nawet pisać książkę o swoich doświadczeniach. Napisałem kilka pierwszych stron i dałem je do przeczytania mojej wnuczce, a ona przyszła zapłakana. Zobaczyła, co przeżywałem od najmłodszych lat i jej nastawienie do mnie się nieco zmieniło. Z jej mamą — moją najstarszą córką — mamy świetny kontakt, ale jak to w rodzinie — są też kłótnie. Ona wie, jaki mam charakter, ja wiem, jaki ma ona — rozumiemy się bez słów. Widzę w niej dużo z siebie — dla nas obojga nie ma rzeczy niemożliwych, chociaż wiem, że tak jak ja, z biegiem lat będzie musiała nauczyć się też czasem odpuszczać — zauważa mój rozmówca.

Co według taty czwórki dzieci jest najpiękniejszą wbyciu ojcem?

— Obserwowanie, jak stają się dorosłymi ludźmi. Widzę, jak moje dzieci dojrzewają i stają się coraz bardziej rozsądne. Jesteśmy jedną grupą — jedną watahą — działamy razem, nie rywalizujemy — wspieramy się. I to jest najpiękniejsze. Innym ojcom życzyć wytrwałości i odwagi, nie bójcie się prosić o pomoc, gdy jej potrzebujecie — odpowiada pan Irek. **Kamila Kornacka**

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Gwiazdne wojny:
Skywalker. Odrodzenie

wtorek
POLSAT 20:00

25 czerwca - 1 lipca 2021

Poniedziałek

21:30

Evan wszechmogący

TVN

komedia, USA, 2007

Buffalo. Prezentor lokalnej telewizji, Evan Baxter (Steve Carell), zostaje wybrany do Kongresu. Wraz z żoną Joan (Lauren Graham) i trojgiem dzieci przeprowadza się do nowego domu na luksusowym osiedlu. Tuż po rozpoczęciu pracy mężczyzna zaczyna otrzymywać przesylki, w których znajdują się antyczne narzędzia ciesielskie oraz drewno. Pewnego ranka, na tylnym siedzeniu jego samochodu, siada sam Bóg (Morgan Freeman). Informuje przerażonego Baxtera o nadchodzącym potopie.

Piątek

00:15

Islandzka miłość

TVP2

film obyczajowy, Niemcy, 2019

Claudia przyjeżdża na Islandię na ślub swojego syna, Patricka (Ben Blaskovic). Tego właśnie rzuca naręczona, Anna (Natalie Thiede). Chłopak nie wie, jak powiedzieć o tym swojej matce. Ta jednak też skrywa przed nim tajemnicę - od dawna ma romans z jego najlepszym przyjacielem, Aleksem (Ferdinand Seebacher). Wkrótce kochankowie wybierają się na wycieczkę po wyspie. Oprócz nich w wyprawie biorą udział małżonkowie, Gerhardt (Hans-Joachim Heist) i Sieglinde Krestersowie oraz milczący przewodnik i kierowca.

Wtorek

23:20

Czarny motyl

POLSAT

thriller, USA, 2017

Wielokrotnie nagradzani Antonio Banderas i Jonathan Rhys Meyers w emocjonującym thrillerze o pisarzu poszukującym inspiracji, który przypadkowo spotyka włóczęgę. Dochodzi do serii niewyjaśnionych porwań i morderstw. Jednym z mieszkańców jest Paul (Antonio Banderas), poszukujący natchnienia pisarza, który od jakiegoś czasu cierpi na brak weny twórczej. Artysta nie stroni od alkoholu, ale wierzy, że wkrótce stworzy fascynujący scenariusz, który przyczyni się do uratowania jego kariery.

Sobota

23:30

Jeździec znikąd

POLSAT

western, USA, 2013

Starzejący się mężczyzna Tonto, opowiada młodemu chłopcu historię Johna Reida (Armie Hammer), bohatera Dzikiego Zachodu walczącego w obronie sprawiedliwości. Reid, idealistyczny prawnik, z pomocą brata i grupą funkcjonariuszy z Texas Rangers ściga przestępcę Butcha Cavendisha (William Fichtner). Gdy wpada w zasadzkę zastawioną przez złoćcę, grozi mu pewna śmierć. Życie Johna ratuje młody komanacz, Tonto (Johnny Depp), który proponuje mu pomoc w schwytaniu Cavendisha.

Niedziela

23:20

Królowa pustyni

TVP1

dramat biograficzny, USA, 2015

Gertrude Bell - pisarka, podróżniczka, archeolog i kartograf - jedzie do Teheranu, by spotkać się z wujem, ministrem. Poznaję tam pracownika konsulatu. Okazuje się, że to Henry Cadogan (James Franco), jej dawno utracona miłość. Po nieudanym romansie, kobieta postanawia wyruszyć w niesamowitą podróż po Bliskim Wschodzie. Wyprawa ta zmieni nie tylko jej życie, ale również historię całego świata. Gertrude zdobywa górskie szczyty, prowadzi negocjacje z szekami oraz odkrywa skarby starożytności.

Czwartek

23:45

Operacja Piorun

TVP2

film sensacyjny, Wielka Brytania, 1965

Czwarta część przygód najsławniejszego agenta na świecie dostała Oscara za zdumiewające, jak na tamte czasy, efekty specjalne. Podwodne pojedynki, pomysłowe gadżety oraz typowe „bondowskie” akcja, humor i intryga sprawiły, że film zarobił 141 mln dolarów, stając się tym samym jedną z 50 najbardziej dochodowych produkcji tamtych czasów. Członkowie międzynarodowej organizacji przestępczej Spectra, której szefem jest Emilio Largo (Adolfo Celi), kradną z arsenałów NATO dwie bomby atomowe.

piątek

25 czerwca

TVP 1 05:15 Przysięga - serial obyczajowy, prod. Turcja 06:05 Elif - serial, prod. Turcja 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Agape - magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda poranna 08:15 Kwadrans polityczny 08:35 Ranczo - serial 09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny TVP 10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny TVP 11:25 Uzdrowisko 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:40 Magazyn Rolniczy 12:55 Natura w Jedynce - Kamery wśród zwierząt, prod. Wielka Brytania, 2018, reż. Anne Sommerfield, Clare Dornan SERIAL OBYCZAJOWY 14:00 Elif - serial, prod. Turcja, 2018 15:00 Wiadomości 15:15 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:00 Przysięga - serial 17:00 Teleexpress 17:15 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela TVP 18:20 Kasta - Dowody - serial 18:55 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:10 Alarm! - magazyn 20:35 Prawdziwe miasto - western, prod. USA 22:35 G. I. Jane - film fabularny, prod. USA, 1997 00:50 Ocaleni - reality show 01:55 S. W. A. T. - Jednostka specjalna - serial 02:45 Determinator - serial	TVP 2 04:50 Cafe piosenka 05:20 Na dobre i na złe - serial 06:20 Anna Dymna 06:50 Familiada - teleturniej 07:30 Pytanie na śniadanie 10:40 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:20 Policzmy się dla Polski 11:30 Dziewczyny ze Lwowa - serial obyczajowy TVP 12:30 Koło fortuny 13:15 Pensjonat nad rozlewiskiem - serial TVP 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Ostoja - magazyn przyrodniczy 15:10 Górscy ratownicy - serial obyczajowy 16:00 Koło fortuny 16:35 Familiada - teleturniej 17:05 Rodzinka.pl - serial komediowy TVP 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej 18:50 Wojciech Ciejrowski SERIAL OBYCZAJOWY 19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy TVP 20:10 Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna Trasa Dwójki 22:25 Europejski Stadion Kultury - Rzeszów 2021 - koncert 00:15 Islandzka miłość - film obyczajowy, prod. Niemcy, 2019, reż. Nico Sommer 01:50 Grease - musical, prod. USA, 1978, reż. Randal Kleiser, wyk. John Travolta, Olivia Newton-John 03:45 Pan Klein - dramat, prod. Francja, 1976, reż. Joseph Losey, wyk. Alain Delon, Jeanne Moreau 05:45 Zakończenie	TVN 05:40 Uwaga! - magazyn prod. Polska 06:00 LAB 07:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 08:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 09:00 Ten moment 09:35 SOS Ekipy w akcji 10:35 Rozwód. Walka o wszystko 11:35 Doradca smaku 11:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:55 Szpital - program obyczajowy 16:00 LAB - obyczajowy 17:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 18:00 Ukryta prawda 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! koronawirus 19:55 Uwaga! - magazyn FILM PRZYGODOWY 20:05 Łowca czarownic - film przygodowy, USA, Chiny, Kanada, 2015, reż. Breck Eisner, wyk. Vin Diesel, Rose Leslie, Elijah Wood, Ólafur Darri Ólafsson, Rena Owen, Michael Caine 22:30 Torque: Jazda na krawędzi - film sensacyjny, USA, 2004, reż. Joseph Kahn, wyk. Martin Henderson, Ice Cube, Monet Mazur, Adam Scott, Matt Schulze, Jaime Pressly 00:10 Magnezja - kulisy produkcji 00:40 Kuba Wojewódzki 01:40 Uwaga! - magazyn 02:00 Noc magii 03:25 Szpital	POLSAT 06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dlaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:35 Gliniarze 17:40 Sekrety rodziny 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:00 Polsat SuperHit Festival 2021. Płynię w nas gorąca krew - koncert Beaty Kozidrak i zespołu Bajm. 21:00 Polsat SuperHit Festival 2021. Sopocki Hit Kabaretowy. FILM PRZYGODOWY 23:30 Kongo - W nieprzebytej dżungli Konga ginie wyprawa amerykańskich poszukiwaczy diamentów. 01:50 Hitch: Najlepszy doradca przeciętnego faceta - Alex Hitchens to słynny - i anonimowy - nowojorski, który za odpowiednią opłatą pomaga nieśmiałym facetom zdobyć kobiety ich marzeń. Podczas spotkań ze swoim klientem, Albertem, Hitch odnajduje swoją połowę w osobie Sary Melas. 04:40 Disco Gramy - program rozrywkowy prod. Polska 05:25 Telezakupy TV Okazje	TVP Kultura 07:30 Teledyski 08:40 Kuchnia Jagiellonów 09:20 Sonata księżycowa - film fabularny, prod. Wielka Brytania, 1937 11:00 W słońcu i w deszczu - serial TVP 13:30 The French Coast from the sky - Francuskie wybrzeże z lotu ptaka. Morze Iroise - serial 13:45 The French Coast from the sky - Francuskie wybrzeże z lotu ptaka. Południowa Bretania 14:00 The French Coast from the sky - Francuskie wybrzeże z lotu ptaka 14:20 The French Coast from the sky - Francuskie wybrzeże z lotu ptaka. Atlantyk północny - serial dokumentalny 14:40 Rok 2020 - cykl dokumentalny 15:10 Hydraulicy - film FILM OBYCZAJOWY 15:30 Kontrakt - film obyczajowy, prod. Polska, 1980, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Maja Komorowska, Tadeusz Łomnicki 17:30 Scena muzyczna - Bum BumOrkestar - koncert 18:30 Informacje kulturalne 18:45 Serialowa nostalgia - Janka - serial 20:00 Komediove lato - komedia 21:50 Geniusz: Picasso - serial, prod. USA, 2018 22:50 Joe Strummer. Niepisana przyszłość - film dokumentalny 01:00 Informacje kulturalne	TVP Puls 06:00 Zbuntowany anioł - telenowela 07:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 09:00 Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski (Zbigniew Buczkowski), jego rodzina, pracownicy oraz klienci, którzy pojawiają się w lombardzie z powodów różnych życiowych zawirowań. Są to zarówno osoby starsze, potrzebujące środków do życia, jak i młode, które zastawiają na kilka dni laptop czy telefon. 09:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 10:00 Zbuntowany anioł - telenowela SERIAL OBYCZAJOWY 12:00 Zaklinaczka duchów - serial obyczajowy 14:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 Zabójczy cel - serial sensacyjny 22:00 Riddick 00:15 Turniej 02:15 Castle 03:10 Reporterzy. Życia wzięte 04:10 Zobacz to! Blok rozrywkowy: Na jedwabnym szlaku 05:00 Dyzur - serial dokumentalny	TVN 7 05:40 Szpital - program obyczajowy 06:40 Idealna niania - program obyczajowy 07:25 Zakochani 08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Szpital - program obyczajowy 12:00 Szkoła - obyczajowy 13:00 19 + - obyczajowy 14:00 Sąd rodzinny - program sądowy 15:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - program sądowy 16:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:00 Idealna niania - serial obyczajowy prod. Polska 18:30 Brzydula - serial obyczajowy, Polska 20:00 One night squad FILM OBYCZAJOWY 21:35 Szczęściarz - film obyczajowy, USA, 2012, reż. Scott Hicks, wyk. Zac Efron, Taylor Schilling, Blythe Danner, Riley Thomas Stewart, Jay R. Ferguson 23:45 Godzina zemsty - film sensacyjny, USA, 1999, reż. Brian Helgeland, wyk. Mel Gibson, Gregg Henry, Maria Bell, David Paymer, Bill Duke, Deborah Unger, Lucy Liu, William Devane, Kris Kristofferson, James Coburn 01:55 Druga strona medalu - talk show prod. Polska 02:35 Noc magii	TV 4 07:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz nowy dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Święty 10:20 Food Factory 11:20 Detektywi w akcji Opowieść o pracownikach agencji detektywistycznej Septagon i prowadzonych przez nich sprawach. Detektywi niosą pomoc, wykorzystując wiedzę, inwencję, doświadczenie i najnowsze techniki śledcze. 12:20 Kobra - oddział specjalny 13:25 STOP Drogówka 15:30 Hardkorowy lombard 17:00 Septagon 18:00 Kochane Pieniądze 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Gwiazdy Kabaretu 22:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 00:10 Hooligans 2 - do ostatniej krwi Kontynuacja losów słynnej grupy fanatycznych kibiców West Ham United. 02:10 Połżeni TV Trwam 11:35 100 cudownych miejsc na świecie 11:45 Spotkania z ekologią 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Ziemia Obiecana 13:05 Jan Paweł II 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 100 cudownych miejsc na świecie 14:30 Zrozumieć Antycypilizację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy sakrament 16:35 Świat na wyciągnięcie ręki 17:00 Regal Mistrzowie 17:30 Geopolityka 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte Młodych 19:00 Warto zauważyć... 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

GARAŻE Blaszane
BRAMY Garażowe
KOJCE dla Psów

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

7221otbr-A-G

ZWIERZĘTA

kupię

!!! SKUP BYDŁA, GOTÓWKA,
SZYBKI ODBIÓR, 512-235-693

sprzedam

SPRZEDAŻ kur, kaczek, broj-
lerów, kokoszek, dowóz gratis,
tel.728-104-188.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

DZIAŁKI pod budowę 10 km od
Olsztyna - prąd dojazd - tanio, 696-
141-074

DZIAŁKI, 602-313-371

MAGAZYN zbożowy z działką 2ha
w terenie zabudowanym Drygały
koło Białej Piskiej. 608-452-972

MIESZKANIE, 602-313-371

NOWY Dwór Gdański, Kmiecin,
pow. 74,4m2, cena 330zł, 3-pok.,
Kmiecin k.Nowego Dworu Gdań-
skiego, mieszkanie 3-pokojowe,
74,4 m2 z garażem. Dobra komu-
nikacja do Gdańska, nad morze i
do Elbląga, 505-135-058.

SPRZEDAM mieszkanie 80m2+0,1
ha RB Widgiry gm. Banie Mazur-
skie, tel. 500-637-778

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL,
503-103-703

ZIEMIĘ rolną 45ha w jednym ka-
wałku. Rogale okolice Elku, 608-
452-972,

ZIEMIĘ rolną 80ha w jednym kawał-
ku Skomack Wielki, okolice Elku,
608-452-972,

kupię

2 POKOJE , dom lub zamienię
www.zamiany.olsztyn.pl , 603-584-
180

DZIAŁKĘ, 603-584-180

KUPIĘ nieruchomość, może być
do remontu lub zadłużona, po-
mogę w spłacie długu, zapłacę
3000zł za informację o takiej nie-
ruchomości. 661-435-785

ZIEMIĘ rolną , siedlisko, 515-680-
820

zamienię

WWW.ZAMIANY.OLSZTYN.PL
mieszkań , domów , 603-584-180

do wynajęcia

2 -pokojowe, wysoki parter, balkon,
umeblowane, Pieczewo, 607-450-
748

KAWALERKA, 669-262-149

LOKAL 30m2, Królewiecka 7 Mrą-
gowo. Klimatyzacja, centrum, 2
parkingi, 668-098-347

LOKAL, 602-313-371

MIESZKANIE 2-pokojowe atrakcyj-
ne, 514-114-291

MIESZKANIE, 602-313-371

PRACA

dam pracę

FIRMA REMAX (KRAZ: 7765)
oferuje stałą i sezonową pracę
w Niemczech bez znajomości
niemieckiego. Poszukujemy
osób do załadunku paczek ku-
rierskich, sortowania surowców
wtórnych, pracowników śmiecia-
rek. Zapewniamy zakwaterowa-
nie i transport, 727-001-705.

KELNER/BARMAN tel. 605-635-
949

MURARZY zatrudni na terenie
Niemiec przedsiębiorstwo z
Gdańska, 602-261-866

POMOCNIKÓW budowlanych z Ol-
sztyna, Lidzbarka Warmińskiego,
502-202-377

PRACA dla kobiet tel. 602-438-077

PRACA na terenie Francji- pra-
cownicy do prac budowlanych,
wykończeniowych i pomocniczych.
TEL.605-633-540.

PRACOWNIKA w gospodarstwie
rolnym do hodowli bydła, okolice
Elku, z możliwością zamieszkania,
608-452-972

PRZYJMĘ małżeństwo emerytów
na stałe do opieki nad domem. Dam
wygodne samodzielne mieszkanie.
Tel./sms 888-268-038

SZTUKATERIA w budynku, 606-
159-048

TRAKTORZYSTĘ w dużym go-
spodarstwie rolnym z możliwością
zamieszkania, okolice Elku, 608-
452-972

ZATRUDNIĘ do pracy w gospo-
darstwie oraz do udoju krów w hali
udojowej, zapewniam zakwatero-
wanie, wyżywienie oraz wysokie
zarobki. 515283677

ZATRUDNIĘ tokarzy i frezerów oraz
spawacz - ślusarz 607-372-535

ZOOTECHNIKA w dużym gospo-
darstwie rolnym z możliwością
zamieszkania; okolice Elku, 608-
452-972,

AUTO-MOTO

sprzedam

FORD Fusion 2003r, 3000pln, 608-
175-821

MERCEDES-BENZ, 2001r., grana-
towy, 3.2diesel, 609-843-182

kupię

KUPIĘ motorynkę WSK także do
remontu 663736110

USŁUGI

budowa | remont

DACHY naprawy Olsztyn, 502-202-
377

HYDRAULIK, 501-209-794

OCZYSZCZALNIE, szamba, 794-
617-449

REMONTY, 601-627-491

SZALÓWKA, podłoga, boazeria,
sztacheta, taras; Tartak Żarnowo
k. Augustowa, 693-491-205.

SZPACHLOWANIE, malowanie,
500-549-432

inne

ATRAKCYJNE ceny, mycie sprzą-
tanie porządkowanie biur, mieszkań
innych, 793-164-163

MATRYMONIALNE

PAN po 50, zamieszkały okolice
Hamburga, wolny bez zobowiązań,
średniego wzrostu, uwielbiający po-
dróżę, pozna panią o podobnych
zainteresowaniach, poważnie my-
ślącą o życiu. Tel. 00491732458917

RÓŻNE

sprzedam

GARAŻE BLASZANE, NOWO-
CZESNE WIATY, 798-710-329,
698-230-205.

kupię

KUPIĘ używane pianino, 500-520-
716

inne

ZIEMIĘ przyjmę, 602-313-371

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

SPRZEDAŻ kur, kurcząt -dostawa
gratis, 503-508-148

maszyny rolnicze

SPRZEDAM: MASZYNY ROLNICZE
UŻYWANE 200SZT. Kiwity tel.605-
429-486, Ostróda tel.601-612-068,
Węgorzewo tel.539-448-102.

TALERZÓWKĘ 3,6 SZEROKOŚCI,
OWIES, 603-133-529

produkty rolne

KUPIĘ: ZBOŻA paszowe, kon-
sumpcyjne. FHU ANIMAR. Tel.694-
508-207

SKUP ZBÓŻ KUPI:zboża paszowe,
konsumpcyjne.Tel.606-505-511

SPRZEDAM słomę , 606-616-599

inne

WYDZIERŻAWIĘ koniczynę
667821086

Szukasz klientów?

wybierz profesjonalistów,
wybierz nas

**GAZETA
OLSZTYŃSKA**
(89) 539-74-46, reklama@wm.pl

mp-xxpo-7491aa-M

Pani

Iwonie Zawadzie

wyrazy głębokiego żalu i współczucia
z powodu śmierci

Ojca

składają

Prezes, Wiceprezes, Dyrektor,
sędziowie oraz pracownicy
Sądu Okręgowego w Elblągu

29121see1-A -P

Pani Beacie Misztal

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

Ojca

składają Dyrektor i pracownicy Regionalnego Centrum
Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Olsztynie

255721opb1-a-M

Koleżance

Marcie Tabaczyńskiej

wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci

Mamy

składa zespół Oddziału Klinicznego
Chirurgii Naczyniowej WSS w Olsztynie

255021opb1-a-M

Nie umiera ten, kto trwa w sercach i pamięci naszej

Naszej Koleżance

Barbarze Zajączkowskiej

wyrazy głębokiego współczucia, słowa otuchy
i wsparcia po stracie

Mamy

składają dyrekcja i pracownicy
Powiatowego Urzędu Pracy w Elblągu
i Filii w Pasłęku

28021see1-b-M

Z głębokim smutkiem
przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ś. † p.

Elżbiety Gniotek

wieloletniej pracowniczkii
Centrum Spotkań Europejskich „Światowid”
w Elblągu.

Rodzinie i najbliższym

składamy wyrazy współczucia i żalu.

Dyrekcja i pracownicy
CSE „Światowid” w Elblągu

28521see1-A -P

31419opb1-a-C

Drogiej Koleżance

Irenie Cis

wyraży głębokiego żalu i współczucia z powodu śmierci

Taty

składa VI Wydział Ksiąg Wieczystych

255321opb1-A -P

Panu

**Romanowi
Korzeniowskiemu**

oraz

Najbliższej Rodziniewyraży głębokiego współczucia
oraz słowa wsparcia z powodu śmierci**Brata Jana**składają
Rada Nadzorcza, Zarząd i pracownicy
Giełdy Elbląskiej SA

28621see1-A-G

Z ogromnym smutkiem przyjąłem wiadomość o odejściu

Jana Korzeniowskiego

wieloletniego komendanta Straży Miejskiej w Elblągu.

Rodzinie i Bliskim

przekazuję wyrazy głębokiego współczucia.

Jerzy Wcisła, Senator RP

28721see1-A-G

**TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”****NEKROLOGI (wymagany akt zgonu).**

Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
- na sobotę – do czwartku do godz. 15.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE(wymagany dowód osobisty osoby nadającej)
ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadaniaBiuro Ogłoszeń, **OLSZTYN, plac Józefa Bema 5**
czynne w godz. 7.00-15.00**soboty – nieczynne**

tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG, ul. Rybacka 35**
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

28919opb1-C-K

Umarłych wieczność dotąd trwa, dokąd pamięć się im płaci.
Wisława Szymborska**Pani Irenie Cis
i Krzysztofowi Cis**wyraży głębokiego współczucia i słowa otuchy
w trudnych chwilach po śmierci**Taty i Dziadka**składają Prezes, Dyrektor
oraz wszyscy współpracownicy
z Sądu Rejonowego w Olsztynie

255821opb1-a-M

Z wielkim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci naszego długoletniego Współpracownika
i Prezesa Okręgowego Sądu Łowieckiego w Olsztynie
Kolegi**ś. † p. Wiesława Gintowta**

Wyraży szczerzego współczucia

Rodzinie i Najbliższymskładają Zarząd i Pracownicy Zarządu Okręgowego Polskiego Związku
Łowieckiego w Olsztynie oraz Koledzy ze składu Okręgowego Sądu Łowieckiego

255921opb1-A -P

Panu

Pawłowi Dąbrowskiemu

wyraży głębokiego współczucia i słowa wsparcia po stracie

Tatyskładają kierownictwo oraz pracownicy
prokuratur okręgu olsztyńskiego

255521opb1-A -P

Łącząc się w żalobie i smutku, pragniemy przekazać
wyraży głębokiego współczucia oraz słowa wsparcia**Pani Zenonie Ćwiklińskiej**

z powodu śmierci

Mamy

Pracownicy DPS „Kombatant” w Olsztynie

254921opb1-A -P

Wyraży szczerzego współczucia

Pani

**Iwonie
Kulasieńskiej**

z powodu śmierci

Mężaskładają sędziowie i pracownicy
Sądu Rejonowego w Ostródzie

11210co2-a-M

ARKADIA

Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłychZbigniew Jarmużewski Joanna Kamińska Andrzej Domasiewicz
kom. 602 514 880 kom. 691 410 360 kom. 602 514 888 Gwarantujemy godną
i kulturalną posługę

614419opb1-a -K

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE**ANDRZEJ DĄBROWSKI**

Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2

☎ 89 67 77 100, kom 530 308 308**GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM****Całodobowy przewóz zmarłych**

320520opb1-a-M

**USŁUGI
POGRZEBOWE****ARKA**

Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A**☎ 89 534 72 42, 605 635 908****OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24**

(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)

☎ 89 526 66 01, 605 665 909**www.arkaolsztyn.pl****Całodobowy przewóz zmarłych**

614619opb1-g-M

dawniej **market****OLSZTYN** **895 355 300**
ul. Lengowskiego 18-20 **602 327 277****BISKUPIEC** **897 152 093**
ul. Armii Krajowej 4 **608 680 642****POGOTOWIE POGRZEBOWE** **89 527-09-09***Pomożemy Ci godnie pożegnać*

614219opb1-E-G

KORTOWO STOLICĄ LEKKIEJ ATLETYKI

LEKKA ATLETYKA \\ Od piątku do niedzieli w Kortowie zagości „królowa sportu”, a to dlatego, że Olsztyn jest gospodarzem 31. Mistrzostw Polski Lekkiej Atletyki Masters. Na stadionie UWM ma wystartować aż 630 weteranów z kraju i zza granicy.

NASZ
PATRONAT
*GO

W weekendowe zmagania poprzedziła czwartkowa konferencja prasowa, w której wzięli udział: prof. Jerzy Przyborowski, rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Piotr Grzymowicz, prezydent Olsztyna, Marcin Kuchciński, wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wacław Krankowski, prezes Polskiego Związku LA Masters, Tomasz Jankowski, sekretarz Organizacji Środowiskowej AZS woj. Warmińsko-Mazurskiego (a także członek komitetu organizacyjnego mistrzostw) oraz Krystyna Pieczulis i olimpijczyk z Moskwy (1980) Ryszard Szparak, a więc – pochodzący

z Olsztyna – medaliści zawodów rangi mistrzowskiej Masters. Oboje wezmą udział w weekendowych zmaganiach w Kortowie.

Tu warto wspomnieć, że pierwsze mistrzostwa Polski weteranów przeprowadzono w 1991 roku, a w tym roku gospodarzem tej imprezy po raz pierwszy w historii będzie Olsztyn.

– Cieszę się, że to właśnie nasz stadion lekkoatletyczny dostąpił zaszczytu pełnienia roli gospodarza – powiedział prof. Jerzy Przyborowski, rektor UWM. – Nie mieliśmy jeszcze możliwości oficjalnej inauguracji stadionu, który przeszedł modernizację, dlatego tym bardziej jestem dumny, że impreza takiej rangi będzie pierwsza, jaka odbędzie się na naszym obiekcie.

Marcin Kuchciński zwrócił z kolei uwagę na powrót imprez sportowych, po przerwie związanej z pandemią. – Cieszymy się, że coraz więcej sportowców przyjeżdża na zawody do naszego regionu. Tęsknimy za uprawianiem sportu oraz kibicowaniem zawodnikom. Promujemy

zdrowy tryb życia, bo nie ma wieku nieodpowiedniego do uprawiania sportu. Życzymy wszystkim zawodnikom zdrowej i sportowej rywalizacji – podkreślił wicemarszałek województwa.

– Cieszymy się, że na terenie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zostały stworzone tak wspaniałe warunki do uprawiania sportu – dodał Piotr Grzymowicz, prezydent Olsztyna. – Lekka atletyka to znakomita lekcja kształtowania charakteru. Mam nadzieję, że obecność tak wspaniałych zawodników, jak Ryszard Szparak czy Krystyna Pieczulis, którzy napisali historię sportu w naszym mieście, będzie zwiastować niezapomniane sportowe emocje w weekend.

Jeśli chodzi o kwestie czysto sportowe, to do olsztyńskich zawodów zgłosiło się 630 zawodniczek i zawodników. – To ponad stu uczestników więcej niż rok temu w Lublinie – podkreślał Wacław Krankowski, prezes PZLA Masters.

– Najmłodszy uczestnik ma 35 lat (to dolna granica wiekowa – red.), a najstarszy 88 lat.

Fot. Mateusz Lewandowski

W czwartkowym spotkaniu na stadionie w Kortowie wzięli udział m.in. (od lewej): Tomasz Jankowski, sekretarz Organizacji Środowiskowej AZS woj. Warmińsko-Mazurskiego, Piotr Grzymowicz, prezydent Olsztyna, prof. Jerzy Przyborowski, rektor UWM, Marcin Kuchciński, wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Wacław Krankowski, prezes Polskiego Związku LA Masters

Przygotowaliśmy ponad 800 medali, a łącznie odbędzie się aż 350 dekoracji, bo medale w poszczególnych konkurencjach będą odbierać zawodnicy także z poszczególnych kategorii wiekowych.

Sekretarz Organizacji Środowiskowej AZS Olsztyn

potwierdził przygotowanie do imprezy pod względem organizacyjnym. – Mamy już doświadczenie w organizowaniu tego typu zawodów, bo w przeszłości organizowaliśmy już przecież Warmia Mazury Senior Games – przypomniał Tomasz Jan-

kowski. – Wiele osób pracowało przed mistrzostwami, a duża grupa osób będzie pracowała także w trakcie imprezy. Mam nadzieję, że wśród uczestników będą również trenerzy, którzy w przyszłości zorganizują w Kortowie swoje obozy sportowe – dodał.

Jak wspomnieliśmy, na konferencji była obecna także Krystyna Pieczulis, która aktualnie zajmuje trzecie miejsce w tabeli wszech czasów pod względem liczby medali zdobytych na imprezach Masters – ma ich w swoim dorobku aż 18. Z kolei Ryszard Szparak, olsztynianin, znakomity przed laty płotkarz (400 m ppł) i uczestnik igrzysk olimpijskich w Moskwie (1980), jest wielokrotnym medalistą zawodów rangi mistrzowskiej Masters. Do niego należą rekordy Polski weteranów wbiegach na 400 m ppł do lat 35 oraz na 400 m do lat 65.

Zawody na stadionie w Kortowie rozpoczną się dzisiaj późnym popołudniem, a zakończą w niedzielę pod wieczór. Wstęp wolny.

Mateusz Lewandowski

REKLAMA

Niemiecka firma poszukuje pracowników do pracy na terenie Niemiec w miejscowości Wadesloh do rozbiórki drogi (indyki).

Umowa o pracę na niemieckich warunkach.

Placa minimalna 12 €/godz. brutto, przy pracy na akord do 22 €/godz. brutto.

Kontakt tel. **696 020 540**
lub adres e-mail: **h.konegen@viandor.de**

63921otbr-a-M

komunikat

OGŁOSZENIE

Wójt Gminy Gronowo Elbląskie

podaje do publicznej wiadomości wszystkich zainteresowanych, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Gronowo Elbląskie przy ulicy Łączności 3 od dnia 16 czerwca 2021 r. do dnia 7 lipca 2021 r. oraz na stronach internetowych Urzędu: www.gminagronowo.pl oraz www.bip.gronowo.warmia.mazury.pl został umieszczony wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

Wójt Gminy Marcin Ślęzak

28921see1-A -P

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.)

Burmistrz Susza

podaje do publicznej wiadomości, że dnia 23.06.2021 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Suszu wywieszono na okres 6 tygodni wykaz nieruchomości: lokal użytkowy – garaż nr 18, przeznaczonej do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na rzecz najemcy.

Wykaz znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej, prowadzonym przez Urząd Miejski w Suszu, pod adresem <http://bip.susz.pl>, w zakładce Nieruchomości.

20921tizi-a-M

WÓJT GMINY PŁOSKINIA

na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 293) oraz art. 39 ust. 1, art. 46 i art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 247)

zawiadania

o podjęciu przez Radę Gminy w Płoskaniu uchwały nr XIV/124/2020 z dnia 14 sierpnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W OBRĘBIE CHRUSCIEL” obejmującego obszar, którego granice oznaczono na załącznikach graficznych, oraz o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ww. planu. Wnioski należy składać w terminie do jednego miesiąca od dnia otrzymania zawiadomienia na adres: Urząd Gminy w Płoskaniu, 14-526 Płoskinia, Płoskinia 8.

10221sezt-a-M

PARTNERSTAL
PRODUKCJA GARAŻY BLASZANYCH

**GARAŻE BLASZANE
NOWOCZESNE WIATY**

**798-710-329
698-230-205**

WWW.PARTNERSTAL.PL

65920see1-a-M

PROMEDICA24

9400 zł
na pensję za 45 dni

**PRACUJ JAKO OPIEKUNKA
SENIORÓW W NIEMCZECH I ZADBAJ
O SWOJĄ PRZYSZŁOŚĆ**

300 € BONUS WAKACYJNY | **200 € BONUS ZA PRZEJŚCIE**

150 € BONUS ZA POLECENIE OPIEKUNÓW

ZADZWOŃ! ELBLĄG, TEL. 797169928

3721otba-B-G

TRENER LUBI TAKIE KLIMATY?

PIŁKA NOŻNA Pierwszoligowy Stomil Olsztyn ogłosił wczoraj nazwisko nowego trenera, który zastąpi Piotra Klepczarka. Drużynę w sezonie 2021/22 poprowadzi Adrian Stawski, który do grudnia zeszłego roku pracował w drugoligowej Bytovii Bytów.

Adrian Stawski wcale nie był głównym kandydatem do objęcia sterów w olsztyńskim pierwszoligowcu. Stomil bardziej chciał zatrudnić Marka Gołębińskiego, który w poprzednim sezonie położył podwaliny pod niedawny awans Skry Częstochowa do I ligi. Gołębiński ostatecznie znalazł jednak zatrudnienie w rezerwach Legii Warszawa... Władze klubu ze stolicy Warmii i Mazur wcześniej sondowały też możliwość sprowadzenia do Olsztyna Piotra Jacka, który z powodzeniem walczył o utrzymanie w Winner 2. Lidze Sokoła Ostróda.

„Cierpliwość” Stawskiego opłaciła się, bo w czwartek podpisał on ze Stomilem roczną umowę z możliwością przedłużenia jej na kolejny sezon. Przed 42-letnim szkoleniowcem spore wyzwanie, bo olsztyński klub

jest w trudnej sytuacji finansowej i w nadchodzącym sezonie będzie miał całkowicie przebudowany skład.

– ZADZWONIŁ DO MNIE OSTATNIO KOLEGA I MÓWI, ŻE JA CHYBA LUBIĘ TAKIE KLIMATY, GDZIE TRZEBA COŚ BUDOWAĆ, NO I ŻE POTRAFIĘ TO ROBIĆ – MÓWI Z UŚMIECHEM ADRIAN STAWSKI.

– Powiem tak: ja na siłę tego nie szukam: żeby budować coś od początku. No, ale rzeczywiście, do tej pory mi się udawało. A patrząc na to, z kim będę współpracował, myślę, że wspólnymi siłami uda się to zrobić także w Olsztynie.

I dodaje: – Kompletujemy sztab, który musi być dopięty do pierwszego treningu. Mamy mało czasu,

Adrian Stawski ma doświadczenie funkcjonowania w nie za bogatych realiach wyniesione z pracy trenerskiej w Bytowie

ale wykorzystamy ten czas jak najbardziej się da. Chcę zebrać w Stomilu grupę piłkarzy z charakterem, która będzie „zasuwać”. Ja jestem bardzo charakterny i takich osób będę też szukał wokół siebie: mających charakter i serce do walki.

Adrian Stawski jest jednym z najdłuższych pracujących w jednym miejscu trenerem na szczeblu centralnym w Polsce. Otóż, od marca 2017 roku poprowadził Bytów w roli pierwszego szkoleniowca w 144 oficjalnych meczach. Odnosił z tym zespołem takie sukcesy, jak ćwierćfinał Pucharu Polski w 2017 roku (po wyeliminowaniu m.in. Pogoni Szczecin i Lechii Gdańsk!) oraz pozostanie w I lidze, mimo stosunkowo niedużych nakładów finansowych. Były też trudne momenty w postaci spadku do II ligi w sezonie 2018/19, po którym trener

Stawski pomagał w ratowaniu klubu, pozostawionego przez sponsora.

Pierwszy trening Stomil ma zaplanowany na początek przyszłego tygodnia. Na pewno zabraknie na nim sporej grupy piłkarzy, którzy grali w biało-niebieskich barwach w poprzednim sezonie.

I tak, do swoich klubów z wypożyczeń powrócili Mateusz Skrzypczak (Lech Poznań) i Adrian Szczutowski (Wisła II Płock), podczas gdy Damian Byrtek podpisał właśnie umowę z Chojniczanką Chojnice. Najprawdopodobniej do ŁKS-u zostanie wytransferyowany Koki Hinokio. Z kolei trzecioligowa Legia II Warszawa jest zainteresowana pozyskaniem Sama van Huffela oraz Jonatana Strausa (koniec umowy ze Stomilem).

Sezon 2021/2022 w Fortuna 1. lidze startuje na przełomie lipca i sierpnia. **Emil Marecki**

SPRINTEM

LEKKA ATLETYKA Do soboty potrwają w Poznaniu 97. PZLA Mistrzostwa Polski, będące już ostatnią okazją do zdobycia przepustki do reprezentacji olimpijskiej. Pewny startu w igrzyskach w Tokio może być m.in. 24-letni Konrad Bukowiecki, który jednak miał wystartować w krajowych mistrzostwach, gdzie – jak zwykle – należałby do grona głównych kandydatów do walki o medale w pchnięciu kulą. Niestety, miotacz AZS UWM Olsztyn musiał zrezygnować z tego startu, a powody tej decyzji wyjaśnił w mediach sportowców.

„Cześć, mało mnie ostatnio w mediach, ale niestety też na stadionach. Dużo osób zadaje mi pytanie dlaczego w ostatnich dniach nigdzie nie startowałem? Niestety, nie wystartuję również jutro, na mistrzostwach Polski (wpis ze środy – red.). Podczas ostatniego startu na Diamentowej Lidze we Florencji doznałem kontuzji, która wykluczyła mnie na parę tygodni... Najważniejsze, że rehabilitacja przebiega pomyślnie, jest już dużo lepiej i mój start w igrzyskach olimpijskich

w Tokio nie jest zagrożony! Ten rok mnie nie oszczędza, ale trudno, pech to pech, nic już z tym nie zrobię. Walczymy dalej, cel jest jeden, a zostało do niego tylko 41 dni. Trzymajcie kciuki!!!” – napisał Konrad Bukowiecki, który pierwotnie miał wystąpić w Poznaniu także w rzucie dyskiem.

PIŁKA NOŻNA Wstępny baraż o miejsce w klasie okręgowej zdecydował o tym, że z ligi spadła 13. ekipa grupy 1, SKS Szczytno, która przegrała u siebie po dogrywce z Orłem Janowiec Kościelny (13. drużyna grupy 2) 3:4. Orzeł czeka teraz właściwy baraż (mecz i rewanż) z A-klasowym KS Wojciechy.

• **SKS Szczytno - Orzeł Janowiec Kościelny 3:4 po dogr.**
0:1 - Mateusz Ginap (24), 0:2 - Jakub Gratunik (25), 1:2 - Piotr Młotkowski (36), 2:2 - Kacper Król (55), 3:2 - Rafał Krajza (68), 3:3 - Bartosz Szczypiński (75), 3:4 - Paweł Szypulski (119)
>>> Polscy piłkarze musieli wygrać w swoim ostatnim meczu grupy E ze Szwedami, żeby pozostać w turnieju Euro 2020.

Od początku przyszło im jednak gonić wynik, który po niespełna godzinie gry w Sankt Petersburgu wyglądał fatalnie (0:2). Dwa trafienia Roberta Lewandowskiego dały kibicom promyk nadziei, ale ostatnie słowo należało do rywali. Biało-Czerwoni odpadli z turnieju już po fazie grupowej...

• **Szwecja - Polska 3:2 (1:0)**
1:0, 2:0 - Forsberg (2, 59), 2:1, 2:2 - Lewandowski (61, 84), 3:2 - Claesson (90+4)
POLSKA: Szczęsny - Bereszynski, Glik, Bednarek - Józwiak (61 Świerczok), Krychowiak (78 Płacheta), Klich (73 Kozłowski), Zieliński, Puchacz (46 Frankowski) - Świdzki, Lewandowski

– Mielśmy nadzieję, że dojdziemy dalej, ale sportowo zawiedliśmy. Zabrakło nam jakości. Widać jednak było, że reprezentacja się zmieniła – podsumował Euro 2020 Zbigniew Boniek, prezes Polskiego Związku Piłki Nożnej. – Można oczywiście powiedzieć, że niby dobrze wyglądało, a skończyło się jak zawsze. Pod względem statystyk ze wszystkich meczów, byliśmy lepsi niż na poprzedniej imprezie. Po mundialu

zawodnicy inaczej pożegnali się z turniejem, teraz widać było, że nie byli w stanie więcej z siebie dać. Euro nam nie wyszło, nie uciekam od odpowiedzialności, ale nie miałem wpływu na to, że ktoś nie strzelił gola lub zagrał tak, a nie inaczej. Paulo Sousa ma ważny kontrakt z PZPN. Jest bardzo dobrym trenerem i mam wrażenie, że pociągnął za sobą zawodników. Drużyna, którą kibice zobaczyli, była inna niż byliśmy przyzwyczajeni. Zmianami trenerów problemów nie rozwiążemy. Potrzebna jest nam stabilizacja, a nie roszady. Chcemy dominować nad przeciwnikami i grać w piłkę. Sousa jest trenerem, który ma wielkie doświadczenie i wie czego tej drużynie potrzeba. Nie ma tematu zwolnienia selekcjonera.

• **Inne wyniki, grupa E: Słowacja - Hiszpania 0:5** (Dúbravka 30 sam., Laporte 45, Sarabia 56, F. Torres 67, Kucka 71 sam.).
Grupa F: Portugalia - Francja 2:2 (Cristiano Ronaldo 31 k, 60 k - Benzema 45+2 k, 47), **Niemcy - Węgry 2:2** (Havertz 66, Goretzka 84 - Szalai 11, Schaefer 68).
Pary 1/8 finału, sobota: Walia - Dania (godz. 18, Amsterdam), Włochy - Austria (godz. 21,

Londyn); **niedziela:** Holandia - Czechy (g. 18, Budapeszt), Belgia - Portugalia (g. 21, Sewilla); **poniedziałek:** Chorwacja - Hiszpania (g. 18:00, Kopenhaga), Francja - Szwajcaria (g. 21, Bukareszt); **wtorek:** Anglia - Niemcy (g. 18, Londyn), Szwecja - Ukraina (g. 21, Glasgow).

GRUPA E

1. Szwecja	7	4:2
2. Hiszpania	5	6:1
3. Słowacja	3	2:7
4. Polska	1	4:6

GRUPA F

1. Francja	5	4:3
2. Niemcy	4	6:5
3. Portugalia	4	7:6
4. Węgry	2	3:6

SIATKÓWKA W półfinałach Ligi Narodów polscy siatkarze zagrają w sobotę ze Słowenią (g. 15), a wcześniej Brazylia zmierzy się z Francją (g. 11.30). Vital Heynen podał prawie pełny skład Biało-Czerwonych na igrzyska w Tokio, zostawiając sobie do niedzieli czas tylko na wybór... libero, gdzie na jedno miejsce kandydują Paweł Zatorski i Dawid

Wojtaszek. W olimpijskiej drużynie znalazł się m.in. giżycczanin Jakub Kochanowski. Jako dwaj dodatkowi, rezerwowi zawodnicy do Tokio pojadą też Norbert Huber i Tomasz Fornal.

• **Kadra igrzyska w Tokio: rozgrywający:** - Fabian Drzygza, Grzegorz Łomacz; **atakujący:** - Bartosz Kurek, Łukasz Kaczmarek; **środkowi:** - Jakub Kochanowski, Piotr Nowakowski, Mateusz Bieniek; **przyjmujący:** - Wilfredo Leon, Michał Kubiak, Kamil Semeniuk, Aleksander Śliwka; **libero:** Paweł Zatorski lub Damian Wojtaszek.

SPORT W TV W półfinałach Mistrzostw Europy w Warszawie, półfinał i finał gry mieszanej (12:15, 20:55 Eurosport 1)

• **Siatkówka.** Liga Narodów kobiet: mecz o 3. miejsce oraz finał (15:50, 19:20 Polsat Sport)
• **Lekka atletyka.** Mistrzostwa Polski w Poznaniu (16 TVP Sport)
• **Żużel.** PGE Ekstraliga: Stal Gorzów - GKM Grudziądz, Apator Toruń - Unia Leszno (17:30, 20:20 Eleven Sports 1)
• **Koszykówka.** NBA, mecz play-off: Bucks - Hawks (2:30 z pt. na sob., Canal+ Sport).

SPORT.wm.pl

KOPCIUSZEK NIE POPRZESTANIE?

PIŁKA NOŻNA \\ Nie licząc paru baraży, w sobotę nastąpi zwieńczenie piłkarskiego sezonu na Warmii i Mazurach. W finale Wojewódzkiego Pucharu Polski zmierzą się w Ostródzie faworyzowana Concordia Elbląg oraz Olimpia Olsztynek (godz. 17).

Piłkarze Olimpii Olsztynek są rewelacją tegorocznego Pucharu Polski, ale nie zamierzają poprzestać na samym awansie do wojewódzkiego finału

W najważniejszym pucharowym starciu na szczęblu województwa spotkają się drużyny, które w tym sezonie spadły ze swoich lig: w for-BET IV lidze nie utrzymała się Olimpia Olsztynek, natomiast z III ligą pożegnała się Concordia Elbląg. Jest więcej niż pewne, że obydwie drużyny będą więc chciały poprawić sobie humory zwycięstwem w Wojewódzkim Pucharze Polski. A to oznacza nie tylko prestiż, ale i porządną zastrzyk finansowy do klubowego budżetu, no i występ na szczęblu centralnym nowej edycji Pucharu Polski.

Olimpia jest największą niespodzianką tegorocznej rywalizacji pucharowej. Żeby

dostać się do finału, olsztynscy piłkarze musieli wyeliminować dwóch przedstawicieli trzeciej ligi, a wcześniej dwóch mocnych czwartoligowców!

A dokładniej: jeszcze jesienią Olimpia wyeliminowała wyżej notowany Motor Lubawa (4:2), w IV rundzie powstrzymała Polonię Lidzbark Warmiński (3:2), a następnie uporała się z Kaczką Huraganem Morąg (1:0), i w półfinale – po serii rzutów karnych (przy remisie 1:1) – GKS Wiekielec.

– Nastroje w drużynie są bardzo pozytywne – mówi Michał Kraszewski, trener Olimpii. – Podchodzimy do tego spotkania jak do „nagrody” za ten sezon. W lidze bardzo szybko straciliśmy szansę na utrzymanie, a tutaj wierzyliśmy

i ciężko pracowaliśmy na ten finał. Czekamy na niego z niecierpliwością (uśmiech).

I dodaje: – Niestety, w finale nie zagra Łukasz Duch, który będzie pauzował za żółte kartki. Poza tym ubytkiem wystąpimy w najsilniejszym zestawieniu. To koniec sezonu, ale – tak jak mówiłem – dla moich zawodników ten mecz to jest nagroda. Zdajemy sobie sprawę, że Concordia jest stawiana w roli faworyta i to pewnie drużyna z Elbląga będzie dominować na boisku. My jednak też będziemy szukali swoich szans w tym meczu. Doszliśmy do finału, w którym będziemy chcieli ugrać coś dla siebie...

Concordia drogę do finału miała zdecydowanie łatwiejszą, bo rozegrała tylko dwa

spotkania. Jako trzecioligowiec znalazła się automatycznie w ćwierćfinale, gdzie pokonała A-klasową Osę Biskupiec Pomorski (3:2). W półfinale trafiła natomiast na lidera for-BET IV ligi i wygrała z Mamrami Giżycko 2:1.

– Jesteśmy zmobilizowani, żeby pojechać do Ostródy i stworzyć dobre widowisko – mówi Krzysztof Machiński, trener Concordii. – Chcemy wygrać to spotkanie. Nastroje, wiadomo, jakie są, jak się spada, tym bardziej że niewiele nam zabrakło. Zaważyła pewnie ta porażka u siebie z Błonianką Błonie. Spadliśmy, ale do finału podchodzimy bardzo poważnie i chcemy go wygrać. Mam do dyspozycji wszystkich zawodników oprócz Mariusza Pelca,

który od miesiąca zmaga się z urazem.

– Wiem, że stawia się nas w roli faworyta, ale Wiekielec też „miał” wygrać z Olsztynkiem, aprzeżaj – podkreśla Krzysztof Machiński. – Podchodzimy do tego meczu z pokorą i na pewno nie zapowiadamy zwycięstwa. To boisko pokaże, jak to będzie wyglądało.

Finałowe spotkanie odbędzie się w sobotę o godz. 17 w Ostródzie, więc na najbardziej reprezentacyjnym obiekcie piłkarskim na Warmii i Mazurach. Concordia i Olimpia mają o co walczyć, bo – oprócz przepustki do Pucharu Polski na szczęblu centralnym – na zwycięzcę czeka 40 tysięcy złotych. Przegrana drużyna będzie musiała się zadowolić 10 tysiącami złotych.

Bilety na to spotkanie w cenie 10 złotych będzie można kupić w kasie biletowej od godz. 12. Kibice, którzy nie mogą w sobotę przyjechać do Ostródy, będą mogli obejrzeć to spotkanie na żywo na profilu facebookowym Warmińsko-Mazurskiego Związku Piłki Nożnej. **Emil Marecki**

Ostatni zwycięzca Wojewódzkiego Pucharu Polski

2020 - Sokół Ostróda
2019 - Concordia Elbląg
2018 - Huragan Morąg
2017 - Sokół Ostróda
2016 - Rominta Gołdap
2015 - Olimpia Olsztynek
2014 - Sokół Ostróda
2013 - GKS Wiekielec
2012 - Sokół Ostróda
2011 - Huragan Morąg
2010 - MKS Korsze

BIZNES

WARMII I MAZUR

RANKINGI

GRUPA W

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI

PARTNER GŁÓWNY

CZERWIEC 2021

BGK

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

Wspólnymi siłami płyniemy do portu

Co by się nie wydarzyło,
gdyby nie COVID-19?

str. 4

||

MNIEJ WIĘCEJ ROK TEMU
NARODZIŁ SIĘ PROJEKT
„STERNIK. CAŁA NAPRZÓD!”.
DLACZEGO TAKA NAZWA?
PONIEWAŻ ODZWIERCIEDLA
ŻEGLARSKĄ TRADYCJĘ WARMII
I MAZUR, A TAKŻE ZMAGANIA
ZE SZTORMEM, W TYM PRZYPADKU
Z GOSPODARCZO-EKONOMICZNYMI
SKUTKAMI PANDEMII.

UZNANE MARKI BUDUJĄ RENOME REGIONU

– Niewiele jest takich regionów, których identyfikacja z czystym środowiskiem, pięknem, spokojem i relaksem jest tak silna jak nasza – mówi **Gustaw Marek Brzezina**, marszałek województwa warmińsko-mazurskiego.

Warmia i Mazury funkcjonują w świadomości Polaków, jako cud natury.

Czy uprawnione może być zatem stwierdzenie, że powinny kojarzyć się także z szeroko pojętym biznesem?

To, że jako region kojarzymy się z naturą jest oczywiste i bardzo pozytywne. Naprawdę niewiele jest takich regionów, których identyfikacja z czystym środowiskiem, pięknem, spokojem i relaksem jest tak silna jak nasza. To olbrzymi atut, ale traktujemy go jako fundament i punkt wyjścia do działania. Nie odcinamy kuponów od daru losu. Natomiast skojarzenie Warmii i Mazur z dobrym miejscem do prowadzenia biznesu nie jest może wprost oczywiste, ale staramy się promować także taką możliwość.

Jednak czy natura i biznes to nie są sprzeczne wizje?

Nie i dowodem na to są wszystkie warmińsko-mazurskie firmy, które bezpośrednio lub pośrednio czerpią z natury inspirację do działania. Nie sposób wymienić wszystkich, ale dla przykładu – z kilkudziesięciu tysięcy warmińsko-mazurskich rolników blisko dziesięć procent to producenci ekologicznej żywności, a turystyka i całość związanej z nią działalności biznesowej, to nic innego jak umiejętne wykorzystanie naturalnych zasobów regionu. Z drugiej strony wiele firm poszukuje lokalizacji, w której klimat nie jest ani przemysłowy, ani wielkomiejski, a inspirujący poprzez swoją naturalną energię. Slow business – jeden z najnowszych trendów prowadzenia firmy – doskonale wpisuje się tryb życia warmińsko-mazurskich cittaślow i światowego trendu slow life. W ogóle kwestia zrównoważonego rozwoju jest dla nas niezwykle istotna.

Ale biznes to także przemysł, duzi producenci i chyba takich biznesowych rezydentów pragną gospodarze miast i województw...

Takie firmy na Warmii i Mazurach również mają warunki do rozwoju. Specjalne strefy ekonomiczne, wykwalifikowane kadry, dostępne atrakcyjne lokalizacje i infrastruktura drogowa odpowiadają wszystkim tym, którzy tutaj już prowadzą mniejsze i większe firmy produkcyjne – branża meblarska i przetwórstwo drewna, logistyka, przemysł spożywczy czy jachtowy – to sztanदारowe przykłady. Dumą napawa fakt, że są to nowoczesne, przestrzegające standardów fabryki, dla których naturalne fundamenty regionu także są bardzo ważne.

Jednak nadal jest ich za mało?

Polska to duży kraj i, mimo że cechuje nas przedsiębiorczość, to jednak warunki do prowadzenia działalności gospodarczej nie są uznawane za bardzo korzystne. W skali kraju nadal mogłoby być więcej przedsiębiorstw. Dlatego w tak dużym regionie jak nasz, dodatkowo uznawany

za turystyczny i rolniczy, musimy starać się podwójnie o innego rodzaju inicjatywy biznesowe. W Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Warmińsko-Mazurskie 2030 mamy określone inteligentne specjalizacje, sprecyzowane plany i założenia. Dzięki temu decyzje Zarządu Województwa nie są przypadkowe i wpisują się nie tylko w systemowe potrzeby, ale także w specyfikę regionu.

Jakiego typu są to decyzje i dlaczego korzystne dla biznesu? Zarząd województwa nie może przecież bezpośrednio dotować prywatnych firm.

Bezpośrednio nie, ale jesteśmy instytucją zarządzającą funduszami unijnymi i realizacja takich programów jak kluczowy Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego, pokazuje w jaki sposób możemy wspierać przedsiębiorczość i przedsiębiorców w regionie. Realizacja RPO WiM 2014-2020 to ponad 4,5 tys. dotowanych firm i jest to bardzo dobry wskaźnik. Pokazuje nie tylko nasze możliwości współpracy, ale również zdolność

przedsiębiorstw do wykorzystania tych środków. Inwestycja w kadry dla gospodarki, wspieranie innowacyjności warmińsko-mazurskich firm, aktywizacja rynku pracy, czy finansowanie infrastruktury drogowej – wszystko to w wielu wymiarach ma bezpośredni wpływ na warunki prowadzenia biznesu. W przypadku tych inwestycji mówimy o kwotach liczonych w miliardach euro.

Czy da się zrobić więcej?

Wiele inicjatyw urzędu marszałkowskiego wychodzi naprzeciw innym, nie tylko finansowym potrzebom lokalnego biznesu. Wiemy, że w codziennej działalności biznesowej nie zawsze znajduje się czas, zasoby ludzkie, czy też dodatkowe środki na realizację działań niekoniecznie kluczowych, ale jednak nadal istotnych. Stąd nasze wsparcie w zakresie nawiązywania kontaktów międzynarodowych, szkoleń, webinarów, biznesowych śniadań, konferencji branżowych, a nawet konsultacje dotyczące korzystania z mediów społecznościowych. To nasz bardzo praktyczny wkład w działalność lokalnego biznesu, a jednocześnie dzięki takim spotkaniom mamy ciągły kontakt z przedsiębiorcami. Naszym celem jest też regularne docenianie sukcesów. Nagradzamy nie tylko firmy jako takie, ale też efekty ich pracy w postaci produktów, usług czy wydarzeń. Jest dla mnie oczywiste, że uznane marki warmińsko-mazurskich firm, to nasze biznesowe wizytówki budujące renomę regionu.

„Dodatkowo wiele inicjatyw urzędu marszałkowskiego wychodzi naprzeciw innym, nie tylko finansowym potrzebom lokalnego biznesu. Wiemy, że w codziennej działalności biznesowej nie zawsze znajduje się czas, zasoby ludzkie, czy też dodatkowe środki na realizację działań niekoniecznie kluczowych, ale jednak nadal istotnych. Stąd na przykład nasze wsparcie w zakresie nawiązywania kontaktów międzynarodowych, szkoleń, webinarów, biznesowych śniadań, konferencji branżowych”.

MISJE PRZYJAZDOWE

Działanie, podczas którego przedstawiciele firm z krajów UE mają możliwość spotkania się z przedsiębiorcami z regionu Warmii i Mazur. Podczas każdego z wydarzeń przeprowadzane są rozmowy B2B. Misja ma na celu umożliwienie zainteresowanym przedsiębiorcom znalezienie nowych rynków zbytu lub nawiązanie nowych, międzynarodowych relacji biznesowych. Tegoroczna edycja zakończyła się podpisaniem 4 listów intencyjnych, stanowiących zapowiedź dalszego dialogu biznesowego. Udział w niej wzięło 12 uczestników ze Szwecji, Chorwacji, Litwy, Włoch, a także Łotwy oraz 10 przedsiębiorców z regionu, tematycznie i branżowo dopasowanych do firm zagranicznych. Edycja z 2019 roku również zakończyła się podpisaniem listów intencyjnych (2 deklaracje zawarte z firmami z Niemiec).

BUSINESS BREAKFAST

Spotkania dedykowane konkretnej grupie docelowej – dla przedsiębiorców polskich spółek i/lub oddziałów, centrali, spółek-córek firm zagranicznych spoza regionu Warmii i Mazur zainteresowanych inwestycjami, re-inwestycjami lub relokacją przedsiębiorstwa do województwa warmińsko-mazurskiego. Spotkania odbywają się w dużych ośrodkach miejskich, jak np. Gdańsk czy Warszawa i są poprzedzane kampanią promującą zarówno samo spotkanie, jak i gospodarcze walory regionu (media internetowe, marketing celowany).

KONFERENCJE MEBLARSKIE

Zadanie skierowane do przedstawicieli firm i instytucji otoczenia biznesu z regionu oraz pozostałej części kraju. Celem tego przedsięwzięcia jest stworzenie dla przedsiębiorców z Warmii i Mazur możliwości do dyskusji na temat aktualnych problemów, jak i wyzwań dla przemysłu drzewnego oraz meblarskiego. Celem jest poznanie oczekiwań przedstawicieli branży ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju działalności na rynku krajowym i międzynarodowym, budowanie wizerunku województwa, jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów oraz wymiana doświadczeń w zakresie branży drzewnej i meblarskiej.

OTWARCI NA SKANDYNAWIĘ

Wydarzenie, podczas którego przedstawiciele skandynawskich firm oraz instytucji otoczenia biznesu zainteresowani podjęciem współpracy z partnerami z Warmii i Mazur mają możliwość zapoznania się z ofertą gospodarczą województwa. Celem wydarzenia jest zaprezentowanie naszego potencjału inwestycyjnego i możliwości eksportowych przedsiębiorcom ze Skandynawii, a także umożliwienie wymiany doświadczeń i nawiązania kontaktów biznesowych pomiędzy gośćmi z zagranicy a przedstawicielami biznesu z Warmii i Mazur.

NAGRODY GOSPODARCHE ŻAGLE WARMII I MAZUR

Koncepcja zakłada, że nagrody przyznawane będą wyrobom, usługom i wydarzeniom w kategorii „Produkt z Warmii i Mazur” oraz firmom w kategorii „Żagle Warmii i Mazur”. Będą wyróżnieniem, które ma na celu uhonorowanie przedsiębiorstw budujących siłę regionu, mających ugruntowaną pozycję na rynku, cieszących się powszechnym uznaniem w regionie, w kraju i za granicą, a także wnoszących trwały wkład w rozwój województwa i zwiększających jego atrakcyjność oraz konkurencyjność. Kandydatem do Nagród Gospodarczych może zostać podmiot, który:

- a) prowadzi działalność gospodarczą (wytworza produkty, świadczy usługi, organizuje wydarzenia) na terenie województwa warmińsko-mazurskiego,
- b) prowadzi działalność nie krócej niż 24 miesiące licząc od dnia złożenia wniosku, za wyjątkiem firm typu Start-up (wg definicji Erica Riesa).

KONSULTACJE DLA MIKROPRZEDSIĘBIORCÓW Z OBSŁUGI MEDIÓW SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Bezpłatne, indywidualne spotkania stacjonarne / online dedykowane podmiotom z Warmii i Mazur, które chcą zacząć promować swoją firmę na Facebooku lub Linked In i potrzebują strategicznych wskazówek dotyczących prowadzenia profilu. Działanie szczególnie ważne

podczas Covid-19, kiedy to mikrofirmy miały ograniczone możliwości pozyskania klientów offline oraz utrudnioną popularyzację produktów czy usług. W okresie marzec 2020 – kwiecień 2021 zostało przeprowadzonych 95 konsultacji, co potwierdziło, jak wielkie jest zapotrzebowanie lokalnego rynku na tego typu usługi.

BIZNES WIR ON-LINE

Bezpłatne spotkania wiedzy, inspiracji i relacji dla przedsiębiorców, które mają na celu pobudzenie lokalnego biznesu do rozwoju. Dostarczają eksperckich informacji, dzięki którym właściciele firm z Warmii i Mazur mogą dalej rozwijać swoje działalności. W czasach pandemii, która mocno zweryfikowała nasze dotychczasowe plany biznesowe, uważamy, że właśnie pakiet bezpłatnej wiedzy od specjalistów i biznesmenów, którzy znają specyfikę regionu, będzie szansą na wyrwanie się z rąk kryzysu. Wszystkie spotkania BIZNES WIR są dostępne na platformach YouTube i Facebook, a z bezpłatnej wiedzy mogą korzystać tysiące przedsiębiorców. Uczestnikami wydarzenia są przede wszystkim ludzie nowocześni, szukający ciekawych okazji do poszerzania horyzontów. Ludzie ambitni i kreatywni, którzy chcą dalej rozwijać swoje biznesy w regionie Warmii i Mazur.

W SIECI PUNKTÓW INFORMACYJNYCH FUNDUSZY EUROPEJSKICH:

- a) szkolenia i spotkania informacyjne oraz webinary nt. możliwości dofinansowania działań przewidzianych dla przedsiębiorców,
- b) prowadzenie klienta – jeśli pomysł klienta pozwala na aplikowanie o wsparcie z Funduszy Europejskich, a w danej chwili nie ma informacji o właściwym konkursie, przedsiębiorca zostaje wpisany do rejestru. Przed ogłoszeniem konkursu firma uzyskuje informacje mailowo o planowanym ogłoszeniu konkursu.

W CENTRUM OBSŁUGI INWESTORÓW I EKSPORTERÓW:

a) OBSŁUGA INWESTORA – „pro-biz”, czyli:

- obsługa krajowych i zagranicznych inwestorów zainteresowanych podjęciem działań gospodarczych na Warmii i Mazurach,
- przekazywanie informacji na temat ekonomiczno-prawnych warunków inwestowania na Warmii i Mazurach,
- pomoc w wyborze lokalizacji pod inwestycje,
- tworzenie i promowanie warmińsko-mazurskiej oferty inwestycyjnej;

b) OBSŁUGA EKSPORTERA „pro-eksport”, czyli:

- informowanie o zasadach prowadzenia działalności na danym rynku,
- pomoc w nawiązywaniu kontaktów z firmami zagranicznymi,
- generowanie baz potencjalnych partnerów biznesowych,
- organizowanie szkoleń z zakresu handlu zagranicznego,
- organizowanie spotkań branżowych.

PROWADZENIE PROFILI NA LINKED IN, TWITTERZE ORAZ FACEBOOKU

Prowadząc komunikację w tych kanałach, chcemy dotrzeć z informacją o bieżących działaniach samorządu województwa warmińsko-mazurskiego do jak najszerszego grona osób – potencjalnych uczestników ogłaszanych wydarzeń (webinarów, konferencji, konkursów, misji gospodarczych itd.). Budować pozytywny wizerunek Urzędu, jako miejsca służącego wspieraniu biznesu poprzez dostępne w swojej strukturze kanały i narzędzia.

POWSTAJE TAKŻE SERWIS WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ

Zmodernizowana wersja strony internetowej invest.warmia.mazury.pl, która będzie stanowiła internetową platformę łączącą samorząd z inwestorami. Oprócz szczegółowych informacji dla potencjalnych inwestorów dotyczących procedur inwestycyjnych serwis będzie zawierał interaktywną bazę terenów inwestycyjnych w regionie, propozycje współpracy z poszczególnymi firmami, a także informacje o licznych przedsięwzięciach związanych z promocją gospodarczą regionu. Strona będzie responsywna (dostosowana do urządzeń mobilnych).

BGK WSPIERA EKSPORTERÓW

Wywiad z Anną Bułto, dyrektorką Regionu Warmińsko-Mazurskiego BGK.

BGK WSPIERA EKSPORT NIEZALEŻNIE OD JEGO KIERUNKU. NASZE INSTRUMENTY SĄ UNIWERSALNE I STOSOWANE NA CAŁYM ŚWIECIE.

CO BY SIĘ NIE WYDARZYŁO, GDYBY NIE COVID-19?

TO PYTANIE NURTUJE MNIE OD JAKIEGOŚ CZASU. NIE JEST PROSTE, JEDNAK WARTO SIĘ NAD NIM POCHYLIĆ. DZIĘKI TEMU ŁATWIEJ ZAACEPTOWAĆ TEN TRUDNY CZAS, W KTÓRYM PRZECIEŻ POWSTAŁO TAK WIELE WARTOŚCIOWYCH INICJATYW I NOWYCH SZANS NA ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ.

Z jakich rozwiązań BGK korzystają polscy eksporterzy?

W Banku Gospodarstwa Krajowego polscy eksporterzy szukają głównie zwiększenia bezpieczeństwa swoich transakcji na rynkach ryzykownych, a także możliwości finansowania dla zagranicznego kontrahenta. Bez takiego finansowania kontrahent może po prostu nie skorzystać z ich oferty. Poza tymi głównymi potrzebami warto wskazać również dwie kolejne: poprawa płynności dzięki dyskontowaniu odroczonego terminu płatności w eksporcie oraz umocnienie wiarygodności poprzez wystawienie gwarancji w obrocie zagranicznym. Wspieramy przedsiębiorców także wtedy, gdy chcą zrobić kolejny krok na danym rynku zagranicznym, np. poprzez przejęcie konkurenta, budowę zakładu produkcyjnego lub centrum dystrybucji.

Jakich rynków eksportowych dotyczy wsparcie z BGK?

BGK wspiera eksport niezależnie od jego kierunku. Nasze instrumenty są uniwersalne i stosowane na całym świecie. Mamy doświadczenie w transakcjach z polskimi eksporterami na ponad 70 rynkach, na każdym kontynencie poza Antarktydą. Oczywiście podstawowa potrzeba, czyli zwiększenie bezpieczeństwa otrzymania zapłaty przez eksportera, jest istotniejsza dla rynków bardziej ryzykownych. Finansowanie zagranicznego nabywcy polskich towarów ma także większe znaczenie tam, gdzie dostęp do taniego pieniądza jest utrudniony. Stąd w grupie państw, do których BGK najczęściej wspiera eksport, są państwa bliskie geograficznie, ale postrzegane jako zdecydowanie bardziej ryzykowne niż kraje członkowskie Unii Europejskiej, czyli np. Rosja i Ukraina. Coraz częściej jesteśmy z polskimi eksporterami także w krajach Afryki oraz w Azji Południowo-Wschodniej.

Czy eksporterzy zainteresowani unijnymi rynkami mogą korzystać ze wsparcia BGK?

Oczywiście. W przypadku unijnych krajów pomagamy polskim przedsiębiorcom przede wszystkim poprzez

wystawianie gwarancji kontraktowych, co ułatwia pozyskanie i realizację umów eksportowych, a także wsparcie kolejnego etapu umiędzynarodowienia, czyli inwestycji zagranicznej, np. przejęcia, budowy i rozbudowy zakładów należących do polskich grup kapitałowych. Cały czas rozwijamy partnerską współpracę z kluczowymi instytucjami zagranicznymi — współtworzymy i kreujemy rozwiązania, rekomendujemy modele i działania. Zwiększamy rolę i obecność BGK w Invest EU oraz innych europejskich programach rozwojowych. Przygotowujemy produkty dla zagranicznych inwestorów w Polsce. Chcemy być jednym z pierwszych punktów kontaktu dla zagranicznych firm zainteresowanych inwestowaniem w Polsce.

Czy są branże priorytetowe dla BGK, na wsparciu których bank skupia się w pierwszej kolejności?

BGK wspiera polski eksport niezależnie od branży. Z jednej strony realizujemy wiele transakcji dotyczących eksportu towarów spożywczych czy odzieży i obuwi, a z drugiej strony największe zaangażowania zagraniczne BGK dotyczą kontraktów budowlanych oraz eksportu maszyn i urządzeń. Najważniejszą informacją dla polskich przedsiębiorców zainteresowanych wsparciem ekspansji pod kątem branżowym jest to, że BGK nie ma ograniczeń w tym obszarze. Podążamy za polskimi spółkami niezależnie od branży czy lokalizacji projektu. Zapraszamy do kontaktu z nami — wspólnie znajdziemy najlepsze rozwiązanie dla Państwa.

Jakie instrumenty wsparcia eksportu wykorzystuje BGK?

Realizowany przez BGK i Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA (KUKE) rządowy program „Finansowe wspieranie eksportu” obejmuje szereg finansowych instrumentów służących rozwojowi eksportu polskich towarów i usług. Bank wykorzystuje instrumenty finansujące importera i zabezpieczające płatność w oparciu o akredytywy — to najczęściej stosowany z naszych instrumentów. Kolejnym są gwarancje bankowe wystawiane zarówno bezpośrednio, jak i przy udziale zagranicznych banków. Oferujemy także kredyty dla banku nabywcy finansujące kontrakt eksportowy oraz kredyty udzielane bezpośred-

nio nabywcom polskich towarów i usług. Coraz częściej wykorzystywanym instrumentem finansowym są wykupy wierzytelności z kredytu dostawcy. To rozwiązanie polega na refinansowaniu kredytu kupieckiego udzielanego kupującemu polskie towary i usługi. Dzięki temu nabywca może korzystać z długiego terminu płatności, a eksporter nie musi bać się utraty płynności.

Czy któreś z funkcjonujących już wcześniej rozwiązań w czasie epidemii COVID-19 nabrało szczególnego znaczenia?

Mimo trudnej sytuacji w Polsce i na świecie, polscy eksporterzy cały czas w pełni korzystali ze wszystkich instrumentów dostępnych w BGK. Warto wspomnieć, że ostatnia nowelizacja ustawy o ubezpieczeniach eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, wprowadzona jako część tarczy antykryzysowej, niesie szereg dodatkowych usprawnień i rozszerza możliwość stosowania instrumentów wsparcia, nie tylko w transakcjach eksportowych, ale również w inwestycjach zagranicznych. Między innymi, dzięki wprowadzonym zmianom, mogliśmy zrealizować pierwszą transakcję potwierdzenia akredytywy w rublu na rzecz rosyjskiej spółki-córki polskiej grupy kapitałowej.

Czy może Pani podać jakieś przykłady wsparcia dla eksporterów z naszego regionu?

Oczywiście. W województwie warmińsko-mazurskim przedsiębiorcy korzystają z naszego wsparcia, podobnie jak w całej Polsce, przede wszystkim przy eksporcie do naszych wschodnich sąsiadów. Wsparliśmy między innymi transakcje sprzedaży urządzeń i linii technologicznych do przemysłu spożywczego, a także produktów związanych z przemysłem tekstylnym. Kupujący dzięki naszym instrumentom dostali atrakcyjne finansowanie, zarówno krótko, jak i długoterminowe.

Informacje o naszych rozwiązaniach dla eksporterów są dostępne na stronie banku: www.bgk.pl. Zapraszamy do zapoznania się z nimi.

Materiały promocyjne dotyczące produktów dla przedsiębiorców eksportowych: <https://www.bgk.pl/mikro-male-i-srednie-przedsiębiorstwa/eksport-i-ekspansja-zagraniczna/materiały-promocyjne/>.

Mniej więcej rok temu narodził się projekt „Sternik. Cała naprzód!”. Dlaczego taka nazwa? Ponieważ odzwierciedla żeglarską tradycję Warmii i Mazur, a także zmagania ze sztormem, w tym przypadku z gospodarczo-ekonomicznymi skutkami pandemii. Poprzez tę inicjatywę chcieliśmy zebrać tzw. dobre praktyki radzenia sobie z kryzysem, dociec, czym w kryzysie wyróżniają się wybitni liderzy wskazać gotowe rozwiązania oraz nagrodzić tych, którzy pokazali, że kryzys to często szansa na rozwój.

Wszystkie podmioty (niemal 80 firm i organizacji z Warmii i Mazur), które zgłosiły się do nas, zdały test z przedsiębiorczości! Dzięki temu przeprowadziliśmy dziesiątki pogłębionych wywiadów i zapoznaliśmy się z bogatym materiałem, z czego wyłonił się realny obraz gospodarki województwa. To było niezwykle doświadczenie i ogromny przywilej! Wraz z całą kapitułą jesteśmy za to bardzo wdzięczni.

Świadomość otaczającej nas rzeczywistości oraz realnych potrzeb różnych uczestników rynku pozwala właściwie na nie reagować i jeszcze lepiej przygotować się do wzajemnej współpracy. Słowo „wzajemna” jest tu kluczowe, ponieważ jedną z rzeczy, które ogólnoswiatowy kryzys pokazał wyraźnie, jest wzajemna zależność, rozumiana jako partnerska relacja biznesowa, układ, a czasem uzależnienie od jakiegoś kraju, dostawcy, komponentu. Jak pisał Seneka: „Jesteśmy falami tego samego morza, liśćmi tego samego drzewa, kwiatami tego samego ogrodu”. Zerwane łańcuchy dostaw, wyraźne braki w dostępie do podstawowych surowców, dawno nieobserwowane skoki cen materiałów i towarów (zarówno jeśli chodzi o skalę podwyżek, jak i ich częstotliwość) na pewno przełożyły się na naszą gospodarkę, a co za tym idzie gospodarkę kraju i świata. Ponieważ nie jesteśmy od reszty kraju i świata oderwani.

Charakterystyczną postawą, jaką prezentowali ci, którzy z kryzysem wygrali, była gotowość do przeddefinowania strategii działania przedsiębiorstwa, organizacji czy samorządu. Składały się na nią dokładna analiza kosztów, czasami pierwsze od wielu lat przejrzenie całego asortymentu pod kątem poprawy rentowności, pomysły na inwestycje

i automatyzację, dostrzeżenie wartości zespołu, firm kooperujących, wsparcia samorządu oraz kapitału ludzkiego, który często okazywał się najcenniejszym elementem rozsypanej w marcu układanki. Gdy poskładaliśmy wszystko na nowo, zobaczyliśmy ciekawy obraz z wieloma perspektywami. Pochylenie się nad obecną strategią czy stworzenie nowej było pierwszym krokiem przed wypłynięciem z portu na ocean pełen niewiadomych i niepewności, ale też piękna i nadziei.

Klamrą domykającą, zarówno świadomość wzajemnych zależności, jak i tworzenie adekwatnych strategii działania, jest zmiana funkcjonowania w taki sposób, by połączyć wartości organizacji z potrzebami zespołów, społeczeństwa i środowiska naturalnego. Wirus dobitnie pokazał, że dobrym rozwiązaniem jest strategia zrównoważonego rozwoju, która pozwoli nam i kolejnym pokoleniom korzystać z dobrodziejstw planety. Zgłoszone podmioty w sposób świadomy akcentowały ten element, uzupełniając go także wsparciem na rzecz innych organizacji: sportowych i pozarządowych, szpitali, domów pomocy społecznej etc. Żeby coś zmienić, trzeba zacząć od siebie. I jak widać po minionym roku, zrobiliśmy już ogromny krok w tym kierunku.

Co by się nie wydarzyło, gdyby nie COVID-19? Nie dostrzegłabym tak wielu szans, nie miałabym świadomości, że doświadczenie, wiedza i kompetencje, ale w ostatnim czasie przede wszystkim zrozumienie, wsparcie i empatia są kluczowe w biznesie. I nie byłoby „Sternika”. A wokół niego doświadczeń, spotkań i emocji, na których zbudowaliśmy prawdziwe relacje.

Wszystkim uczestnikom i kapitule bardzo za to doświadczenie dziękuję i mam nadzieję, że wraz ze wzrostem liczby zaszczepionych wzrośnie szansa na spotkanie w starym stylu — na żywo. Na wrześniowej gali planujemy finał i ogłoszenie laureatów konkursu „Sternik. Cała naprzód!”. A dla wszystkich uczestników mamy niespodziankę, która z całą pewnością przełoży się na budowanie marki Waszych organizacji.

Anna Bułto

dyrektorka Regionu Warmińsko-Mazurskiego Banku Gospodarstwa Krajowego

Niniejszy materiał ma charakter informacyjny i nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu cywilnego. Skorzystanie z konkretnego produktu, instrumentu wsparcia uzależnione jest od spełnienia warunków w nim określonych.

Wybraliśmy finalistów konkursu „Sternik. Cała naprzód!”
Dziękujemy wszystkim podmiotom, które przestały formularze konkursowe.

Zobacz kapitułę konkursu i szczegóły na stronie:
<https://www.bgk.pl/sternik-cala-naprzod/#c15467>

Niniejszy materiał ma charakter informacyjny i nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu cywilnego.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO WSPIERA PROJEKTY TRANSFORMACJI PRZEDSIĘBIORSTW CIEPŁOWNICZYCH PRZYJAZNE ŚRODOWISKU I MIESZKAŃCOM REGIONU

BGK POSIADA DOŚWIADCZENIE ORAZ ODPOWIEDNIE INSTRUMENTY, ZAPEWNIAJĄCE SKUTECZNE WSPARCIE FINANSOWE DLA PROJEKTÓW SEKTORA CIEPŁOWNICZEGO. KORZYSTA Z DOŚWIADCZENIA ZDOBYTEGO NA LOKALNYM RYNKU, JAK I PRZY REALIZACJI PROJEKTÓW CIEPŁOWNICZYCH W CAŁYM KRAJU. WARTOŚĆ PROJEKTÓW CIEPŁOWNICZYCH, W KTÓRE DOTYCHCZAS ZAANGAŻOWAŁ SIĘ BANK, WYNOŚI PONAD 580 MLN ZŁ.

Misją Banku Gospodarstwa Krajowego jest wspieranie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego. W naszym modelu biznesowym ważne miejsce zajmuje zaangażowanie w transformację krajowego sektora wytwarzania energii w kierunku źródeł bez- i niskoemisyjnych. Celem jest przeciwdziałanie szkodliwym zmianom klimatu i ochrona zdrowia ludzi. W misję wpisuje się również wsparcie zmian zachodzących w sektorze ciepłowniczym, przed którym stoi szereg wyzwań inwestycyjnych.

Jednym z głównych zadań sektora jest przekształcenie systemów ciepłowniczych w „efektywne energetycznie systemy ciepłownicz”. Kryteria efektywności zostały określone w art. 7b ust. 4 ustawy Prawo energetyczne, która definiuje systemy efektywne energetycznie jako te, w których do wytwarzania ciepła lub chłodu wykorzystuje się co najmniej w:

- 1) 50% energię z odnawialnych źródeł energii lub
- 2) 50% ciepło odpadowe, lub
- 3) 75% ciepło pochodzące z kogeneracji, lub
- 4) 50% połączenie energii i ciepła, o których mowa w pkt 1-3.

Aktualnie spośród systemów ciepłowniczych objętych koncesjonowaniem ponad 80% nie spełnia kryterium systemu efektywnego energetycznie. Co prawda udział ciepła produkowanego w kogeneracji do produkcji ciepła ogółem już teraz jest znaczący i wynosi ok. 65%, niemniej jednak dotyczy to głównie systemów ciepłowniczych funkcjonujących w dużych miastach. Ilościowo udział podmiotów produkujących ciepło w kogeneracji stanowi około 33% (dane z raportu Prezesa URE „Energetyka ciepła w liczbach – 2019”). Przejście na kogenerację stanowi wyzwanie szczególnie dla systemów ciepłowniczych w mniejszych miejscowościach.

Dominującym paliwem wciąż jest węgiel kamienny, którego udział w paliwach zużywanych do produkcji ciepła wynosi ok. 70%. Na przestrzeni ostatnich lat rośnie udział OZE i paliw gazowych w produkcji ciepła, jednak wzrost ten następuje powoli.

foto: Adobe Stock

Biorąc pod uwagę złożoność procesu inwestycyjnego w ciepłownictwie, czasu na dostosowanie systemów ciepłowniczych nie ma zbyt wiele. Zgodnie bowiem z Polityką energetyczną Polski do 2040 r., która uwzględnia unijne regulacje dotyczące polityki klimatyczno-energetycznej, naszym celem jest, aby w 2030 r. co najmniej 85% systemów ciepłowniczych lub chłodniczych w Polsce, o mocy zamówionej powyżej 5 MW, spełniało kryteria efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego.

Oprócz przekształcenia systemów ciepłowniczych w systemy efektywne energetycznie branża musi sprostać również szczegółowym wymaganiom, zarówno dotyczącym emisji CO₂, jak i innych szkodliwych substancji, takich jak m.in. dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) i emisja pyłów. Wymagania te zostały wprowadzone przez unijną dyrektywę IED (Industrial Emission Directive) dotyczącą jednostek wytwórczych o mocy powyżej 50 MW oraz dyrektywę MCP (Medium Combustion Plants) dotyczącą jednostek o mniejszej mocy wytwórczej

— od 1 do 50 MW. Dyrektywa IED zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2016 r. Natomiast standardy wyznaczone przez dyrektywę MCP we wszystkich jednostkach jej dotyczących powinny być wprowadzone do końca 2030 r.

Bardzo duży wpływ na dalsze funkcjonowanie dużych jednostek ciepłowniczych będą miały również konkluzje BAT (Best Available Techniques) dotyczące najlepszych dostępnych technik, które zastrzyły i rozszerzyły normy i wymagania przyjęte dyrektywą IED. Z zastrzeżeniem wyjątków konkluzje BAT wejdą w życie 17 sierpnia 2021 r.

Wskutek wyroku Sądu Unii Europejskiej ze stycznia 2020 r., stwierdzającego nieważność decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej ustanawiającej konkluzje BAT, mogą one ulec jeszcze zmianie (nowy akt może być wydany nie później niż 12 miesięcy od ogłoszenia wyroku). Jednakże biorąc pod uwagę już obowiązujące normy i cele klimatyczne UE, z pewnością podmioty wytwarzające ciepło będą musiały dostosować się do ustanowionych zasad.

Kierunek zmian w ciepłownictwie jest nieuchronny, wyraźnie zdefiniowany i określony w czasie. Aby zmiany te nastąpiły, konieczne jest podjęcie szeregu niełatwych działań związanych z przygotowaniem inwestycji, jak również zapewnieniem im źródeł finansowania. Przedsiębiorstwa ciepłownicze zaspokajają potrzeby społeczne i mają ograniczone możliwości generowania oraz akumulowania środków finansowych zapewniających pokrycie istotnej części wydatków inwestycyjnych.

Projekty te wymagają więc prze-myślanego finansowania, uwzględniającego różne źródła, w tym: właścicielskie zasilenia kapitałowe, środki unijne w formie bezzwrotnych dotacji czy pożyczek, bankowe finansowanie dłużne w postaci kredytów czy obligacji. Istotnym elementem strukturyzacji finansowania dłużnego będzie w tym przypadku zastosowanie dłuższego okresu finansowania, często wykraczającego poza okres dziesięciu lat.

Dla skutecznego i terminowego pozyskania finansowania kluczowe będzie odpowiednie wcześnie włączenie instytucji finansujących

w proces przygotowania inwestycji. Ważne jest również opracowanie dokumentów niezbędnych do oceny projektu i zdolności kredytowej przedsiębiorstwa, tj. biznesplanu oraz prognoz finansowych (modelu finansowego). Ważna jest też bieżąca komunikacja przy przygotowaniu projektu od strony technicznej i finansowej – oba te aspekty się przenikają i muszą być ze sobą spójne. Ponadto należy pamiętać, że finansowanie projektu inwestycyjnego z więcej niż jednego źródła często wymaga uzgodnienia warunków finansowania pomiędzy stronami finansującymi, co jest procesem czasochłonnym i wpływa również na całokształt harmonogram realizacji inwestycji.

Bank Gospodarstwa Krajowego rozumie wyzwania stojące przed sektorem ciepłowniczym i dąży do tego, aby wspólnie z przedsiębiorstwami ciepłowniczymi wypracowywać najlepsze rozwiązania dostosowane do możliwości i specyfiki danej jednostki. BGK posiada doświadczenie oraz odpowiednie instrumenty, zapewniające skuteczne wsparcie finansowe dla tego rodzaju projektów. Korzystamy z doświadczenia zdobytego na lokalnym rynku jak i przy realizacji projektów ciepłowniczych w całym kraju. Dotychczas uczestniczyliśmy w finansowaniu projektów z sektora ciepłowniczego, o łącznej wartości ponad 580 mln zł.

Wykorzystujemy wiedzę zdobytą przy projektach realizowanych w całym kraju, ale jesteśmy obecni lokalnie. Dzięki rozwiniętej sieci oddziałów Bank Gospodarstwa Krajowego prowadzi działalność w regionie warmińsko-mazurskim z siedziby w Olsztynie i stąd koordynujemy wszelkie prace związane z kontaktami z klientem oraz udzieleniem finansowania. Mamy też duże doświadczenie we współpracy z samorządami, do których należy 2/3 systemów ciepłowniczych w Polsce.

Zapraszamy przedsiębiorstwa ciepłownicze do współpracy.

Agnieszka Pachecka

menedżer ds. analiz i strukturyzacji transakcji
Departament Sektora Samorządowego
Bank Gospodarstwa Krajowego
Materiał powstał we współpracy z BGK.

Niniejszy materiał ma charakter informacyjny i nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu cywilnego.

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

BIZNES JAK PIŁKA NOŻNA

ODDAJEMY W PAŃSTWA RĘCE NAJNOWSZE WYDANIE „BIZNESU WARMII I MAZUR”. TRADYCYJNIE CZERWCOWE WYDANIE JEST NAJBARDZIEJ WYCZEKIWANYM W CAŁYM ROKU. W NIM BOWIEM PUBLIKUJEMY ZESTAWIENIA M.IN. NAJWIĘKSZYCH I NAJSZYBCIEJ ROZWIJAJĄCYCH SIĘ FIRM W REGIONIE. POLECAM PAŃSTWA UWADZE ZWŁASZCZA RANKING FIRM, KTÓRE ROZWIJAJĄ SIĘ NAJBARDZIEJ DYNAMICZNIE — TO PRZEDSIĘBIORSTWA, KTÓRE W KRÓTKIM CZASIE MOGĄ PODBIĆ NIE TYLKO WARMIĘ I MAZURY, ALE CAŁY KRAJ!

Czy rankingi mówią wszystko o firmie? Na pewno nie. Nie pokazują, ile pracy i trudu wkładają właściciele i pracownicy w funkcjonowanie tak skomplikowanego mechanizmu jak współczesne przedsiębiorstwo. Ale jednocześnie rankingi są kluczowe, bo pokazują, jakie są rezultaty tej pracy. Nawiązując do trwającego Euro 2020, mogę powiedzieć, że prowadzenie firmy jest jak piłka nożna. Gramy kolejne mecze, nasza gra może zachwycać, ale o ostatecznej ocenie decyduje miejsce w tabeli. Jesteś wysoko — awansujesz dalej, nisko — odpadasz. I tu nie ma dyskusji. To kolejna zaleta wszystkich rankingów i zestawień — one bazują na twardych

danych. To nie opinie, ale fakty.

Mając świadomość, jak ważne są publikowane dziś rankingi, przy ich tworzeniu współpracujemy z profesjonalistami w tej dziedzinie. Przygotowaliśmy je we współpracy z wywiadowcą gospodarczą Dun & Bradstreet. Celem przyświecającym autorom zestawienia było wyłonienie nie tylko największych potentatów w regionie, ale, jak już wspominałem, również tych najbardziej dynamicznych w swoim rozwoju.

Proces przebiegał w kilku etapach. W pierwszej fazie na podstawie adresu wyodrębniliśmy przedsiębiorstwa działające i mające swój rodowód na Warmii i Mazurach. Następnie na wytypowane podmioty zostały nałożone najświeższe dane finansowe za 2020 rok. Przedsiębiorstwa uszeregowano według wielkości przychodów, zysku, dynamiki, wielkości zatrudnienia oraz aktywów trwałych. To w konsekwencji pozwoliło nam na wskazanie największych i najbardziej dynamicznie rozwijających się firm w regionie.

Podkreślając, jak wielką wagę przykładamy do rzetelności publikowanych informacji, opowiem, w jaki sposób zbierane są dane. Nasz partner, Dun & Bradstreet, korzysta z wielu źródeł informacyjnych, zarówno rejestrowych, branżowych, jak i typowo marketingowych. Pozwala to uzyskać w bardzo krótkim czasie pełną wiedzę na temat każdej firmy w Polsce, od potwierdzenia jej danych rejestrowych (zgodnie z KRS lub ewidencją dzia-

łalności gospodarczej), informacji o danych finansowych (sprawozdania finansowe firm, które składają je w sądach gospodarczych), zdarzeń prawnych (rejestr upadłości i likwidacji) po dane zamieszczone w różnych portalach internetowych, prasie lub pozyskane dzięki wywiadowi z kierownictwem firmy.

Dodatkowo każda informacja o firmie wzbogacona jest o dane z dwóch istotnych źródeł: tych poświęconych moralności płatniczej podmiotu oraz powiązaniom kapitałowym podmiotu z zagranicznymi partnerami. Pierwsze z tych źródeł informuje o historii zaległości płatniczych. Drugie źródło to największa na świecie baza danych podmiotów i powiązań, licząca w tej chwili ponad 400 mln firm, pozwalająca uzyskać wiedzę na temat każdej firmy, nawet gdy pochodzi ona z bardzo odległych krańców świata.

Jak widać, publikowane przez nas rankingi zostały przygotowane z najwyższą starannością. Jestem przekonany, że pokazują prawdziwy gospodarczy obraz regionu. Sam dobrze wiem, jak dużym wyzwaniem jest prowadzenie i rozwijanie firmy w obecnych warunkach. Dlatego gratuluję przedsiębiorcom i pracownikom — nie tylko liderom rankingów, ale wszystkim sklasyfikowanym. Zachęcam do wyrażania swoich opinii i dyskusji o zestawieniach w mediach społecznościowych. Życzę miłej i konstruktywnej lektury.

Jarosław Tokarczyk,
Prezes Grupy WM

WYDAWCA:
Grupa WM Sp. z o.o.,
ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn
PREZES: Jarosław Tokarczyk

DRUK:
Drukarnia Prasowa Grupy WM
Sp. z o.o. Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5, tel. 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
internet@gazetaolsztynska.pl

PRENUMERATA
prenumerata@gazetaolsztynska.pl

REDAKTOR
NACZELNY
Igor Hrywna

REKLAMA
Agnieszka
Weder-Grygielewicz

ŁAMANIE
Jakub Cyrana

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI PRZYCHODAMI

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2020	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2019	OPIS PKD
1	WIPASZ SA	Wadąg	2 662 047 372	2 470 472 851	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
2	DBK SP. Z O.O.	Olsztyn	1 594 063 274	1 894 963 927	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
3	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	549 431 378	532 784 410	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
4	MEBLE WÓJCİK SP. Z O.O.	Elbląg	548 747 254	537 583 172	Produkcja pozostałych mebli
5	OSTRÓDA YACHT SP. Z O.O.	Ostróda	437 166 680	565 666 769	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
6	EGGER BISKUPIEC SP. Z O.O.	Biskupiec-Kolonia Druga	405 596 451	21 235 546	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
7	CONSTRUCT EXPORT IMPORT SP. Z O.O.	Wałdyki	244 361 942	242 460 285	Produkcja pozostałych mebli
8	ZAKŁAD DROBIARSKI LECH DRÓB SP. Z O.O.	Zalewo	211 123 000	195 651 165	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
9	LITEXIMP SP. Z O.O.	Prostki	181 506 898	187 107 010	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
10	ELTEL NETWORKS ENERGETYKA SA	Gutkowo	179 293 665	350 760 166	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych
11	ENTC DAIRY SOLUTIONS SP. Z O.O.	Pastęk	174 168 537	80 707 743	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
12	STOCZNIA JACHTOWA DELPHIA SP. Z O.O.	Olecko	163 381 437	94 871 213	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
13	BARTEX SP. Z O.O.	Chruściel	163 084 172	168 415 018	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
14	FABRYKA MEBLI SZYNAKA SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	139 445 276	131 249 393	Produkcja pozostałych mebli
15	ADAR SP. Z O.O.	Elbląg	126 445 647	150 069 722	Działalność pozostałych agencji transportowych
16	THALE SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Wilimowo	101 074 460	93 274 541	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
17	KRYNICKI RECYKLING SA	Olsztyn	94 134 011	93 208 115	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
18	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA INTERLINE SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	89 956 825	107 786 858	Produkcja pozostałych mebli
19	SPRINT SA	Olsztyn	89 745 000	113 815 346	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych
20	PÓŁNOCNA GRUPA NARZĘDZIOWA SP. Z O.O.	Ostróda	82 337 053	89 679 457	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana
21	BOCCARD KATES SP. Z O.O.	Olsztyn	78 860 510	54 872 095	Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia
22	CHEMIKALS SP. Z O.O.	Braniewo	76 576 592	72 966 736	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
23	BUDOKOP WOJCIECH SUKOW	Elbląg	71 457 411	49 377 754	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
24	FABRYKA OPAKOWAŃ FOLIOWYCH ROSSOPLAST D I R ROSSOCHACCY SPÓŁKA JAWNA	Lidzbark Warmiński	66 028 816	58 375 859	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
25	TAHAMI FISH SP. Z O.O.	Olsztyn	64 364 505	79 355 521	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki
26	DAM ROB SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Zalewo	59 318 427	71 442 603	Produkcja pojemników metalowych
27	DACHLAND SP. Z O.O.	Olsztyn	40 993 351	67 440 465	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych
28	PHU GROT JACEK OLSZEWSKI	Pisz	39 217 860	51 948 425	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
29	TEWES BIS SP. Z O.O.	Barczewo	39 118 277	45 093 270	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
30	FIRMA OL TERM RUDZIŃSKI TRUSIELEWICZ SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	36 886 811	39 130 813	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
31	NAFTOMAX SP. Z O.O.	Tyrowo	36 097 580	43 135 302	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
32	GOSHE SP. Z O.O.	Olsztyn	35 983 823	32 411 622	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
33	MARBO B I M DENERT SPÓŁKA JAWNA	Kalinowo	35 538 286	40 306 631	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw

* w rankingu mogą nie występować podmioty, które do dnia 25 maja 2021 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełen rok 2020 do e-KRS
* źródło: Dun & Bradstreet

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

UNIA NAUCZYŁA SIĘ SOLIDARNOŚCI

NA ILE UNIA EUROPEJSKA OKAZAŁA SIĘ SOLIDARNA W WALCE Z PANDEMIA, KIEDY MILIARDY EURO Z FUNDUSZU ODBUDOWY ZACZNĄ PŁYNAĆ DO POLSKI — O TYM ROZMAWIAMY Z DR. MARKIEM PRAWDĄ, BYŁYM DYREKTOREM PRZEDSTAWICIELSTWA KOMISJI EUROPEJSKIEJ W WARSZAWIE.

— Pandemia słabnie, coraz mniej osób choruje, a przybywa zaszczepionych. Czy możemy już odetchnąć pełną piersią, czy może trzeba jeszcze wstrzymać oddech?

— Trzeba dalej się pilnować, uważać, ale mamy ogromną szansę z tego wyjść. Jednak trzeba też wyciągnąć lekcje z pandemii, bo ta przyspieszyła pewne procesy, które już od dłuższego czasu się zaznaczały. Sama pandemia w sobie może nie jest jakąś mitologiczną zmianą, ale bardzo nam pomogła zdać sobie sprawę z niebezpieczeństw, ale też pewnych szans.

— Na ile UE okazała się solidarna w tej walce z pandemią, bo nie brakowało krytyki choćby w sprawie wspólnych zakupów szczepionek.

— Na początku przeżyliśmy bardzo trudny okres. Nikt nie był przygotowany na pandemię, stąd też różne działania państw członkowskich jak np. zamykanie granic bez oglądania się na sąsiadów. Jednak nie było też jasnych rekomendacji z Brukseli, toteż oglądaliśmy spektakl narodowych egoizmów:

wyrywanie sobie maseczek, sprzętu. Tylko że potem bardzo szybko zaczęliśmy wyciągać wnioski. Unia nauczyła się solidarności, zaczęliśmy sobie wzajemnie pomagać, nie tylko na poziomie państw, ale regionów. I myślę, że Europa wchodzi z tego trudnego dla nas czasu z takim nowym przesłaniem — solidarni wobec przeciwności i ta solidarność ma być siłą UE, ta zdolność pokonywania własnych słabości. Natomiast szczerze projekty, ogromne pieniądze, które UE uruchamia, mają być dla niej tlenem. Sama pandemia jest oczywiście przerażającym doświadczeniem i w tych najgorszych miesiącach były kraje, elity, które próbowały żywić się nieszczęściem, mówiąc, że Unia pozostawia narody samym sobie, nie pomaga, ale rzeczywistość to bardzo szybko zweryfikowała.

— Bez wątpienia tym przejawem unijnej solidarności jest Fundusz Odbudowy, który ma pomóc gospodarkom krajów członkowskich dzwignąć się po pandemii. Z tych 750 mld euro, na które opiewa fundusz, Polska ma dostać znaczącą kwotę, bo ponad 58 mld euro. Kiedy pierwsze pieniądze z FO mogą zacząć płynąć do Polski?

— Prawdopodobnie od września, jak już zakończą procesy zatwierdzania krajowych planów odbudowy. Polska dość późno złożyła swój KPO, toteż pewnie najpierw pieniądze zaczną płynąć do tych krajów, który otrzymały się wcześniej z formalnościami. Ale generalnie ta pierwsza transza, czyli 13 proc., powinny już jesienią do nas spłynąć.

— Na te pieniądze czekają też regiony, szczególnie biedniejsze, zapóźnione, jak Warmia i Mazury. Czy w FO są środki dla słabszych regionów?

— Fundusz Odbudowy przede wszystkim wprowadza nowe priorytety, ponieważ to ma być w dużym stopniu fundusz inwestowania w zmiany. Tu przypomnę, że są dwa budżety, bo też wieloletni budżet na lata 2021-2027, i Unia realizuje dwa cele. Jeden cel to jest zasypywanie rowów między bogatszymi a biedniejszymi, a drugi to inwestowania w zmiany. I FO ma

więcej kryteriów, które odpowiadają temu drugiemu celowi, bo chodzi o to, żeby zmieniać rzeczywistość, żeby była ona bardziej zielona, innowacyjna, nasycona elementami cyfryzacji, odporna na zagrożenia. I w tym sensie każdy ma tutaj pewne szanse. Akurat taki region jak Warmia i Mazury, który ma ogromne osiągnięcia w projektach ekologicznych, ma — jak myślę — większe szanse niż wiele innych. Ważne tylko, by przygotować dobre projekty, które odpowiadają tym dwóm kryteriom. Jednak, co trzeba bardzo mocno podkreślić, zmienia się generalne podejście UE, bowiem do tej pory to niwelowanie różnic było naczelną dewizą. Dziś ten cel oczywiście nadal pozostaje, ale bardzo mocną zaczynają się liczyć kryteria nie tylko zasypywania rowów, ale zmieniania modelu gospodarczego. Wobec tego zacznie się liczyć jakość przedstawianych projektów, będzie można bardzo dużo zyskać, ale też bardzo dużo stracić, jeśli nie przygotowuje się projektów odpowiadających tym nowym celom. Unia dostrzegła potrzebę i wagę zmian ekologicznych a jednocześnie realizowania tych kilku celów, które są dzisiaj na sztandarze nowej UE. Słowem UE przestawia zwrotnice w kierunku gruntownego przemodelowania społeczno-gospodarczego państw wspólnoty.

— W kierunku zero emisji, alternatywnych źródeł energii, ochrony środowiska, to nowy budżet to też szansa dla takiego regionu jak nasz, Warmia i Mazury są jakby skrojone pod te nowe cele.

— Oczywiście, przecież Kongres Przyszłości, który co roku odbywa się u was, miał tego rodzaju hasła i takie też — jak pamiętam — toczyły się debaty podczas kongresu, które idealnie wpisują się w te nowe priorytety UE. Myślę, że pomyślność Polski będzie w dużym stopniu zależała od tego, jak bardzo swoje strategiczne cele wpisze w tę nową logikę UE. To jest niepowtarzalna szansa dla takich regionów, które już tą drogą podążają nie od wczoraj. Tak więc widziałbym te wszystkie zmiany nie jako zagrożenie, ale jako wielką szansę dla Warmii Mazur.

Andrzej Mielnicki

Przyszłość jest w Twoich rękach

Czym jest konferencja w sprawie przyszłości Europy?

Konferencja w sprawie przyszłości Europy to wyjątkowa i aktualna okazja dla obywateli UE, by włączyć się w debatę na temat wyzwań i priorytetów Europy.

Bez względu na to, gdzie mieszkasz i co robisz, możesz powiedzieć, jakiej przyszłości chcesz dla Unii Europejskiej.

Więcej szczegółów:
www.futureu.europa.eu

**Silniejsza gospodarka,
sprawiedliwość społeczną,
zatrudnienie**

**Wartości i prawa,
samorządność,
bezpieczeństwo**

**Transformacja
cyfrowa**

**Edukacja, kultura,
młodzież i sport**

**Demokracja
europejska**

**Zmiana klimatu
i środowisko**

Zdrowie

UE w świecie

Migracja

Inne pomysły

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYM PRZYCHODAMI

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2020	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2019	OPIS PKD
34	WASILEWSKI I SYN SP. Z O.O.	Szeligi	35 356 503	34 774 833	Wytwarzanie energii elektrycznej
35	PRZEDSIĘBIORSTWO HURTOWO DETALICZNE KSIĄŻNICA POLSKA SP. Z O.O.	Olsztyn	32 856 478	32 219 620	Sprzedaż detaliczna książek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
36	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA WODNEGO ELBLĄG SP. Z O.O.	Elbląg	32 400 935	2 922 001	Roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej
37	WOLNOŚĆ SP. Z O.O.	Elbląg	32 366 784	43 570 575	Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych
38	PROXMUS SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Elbląg	31 830 487	36 165 930	Naprawa i konserwacja maszyn
39	PRZEDSIĘBIORSTWO DROGOWO MOSTOWE W PISZU SP. Z O.O.	Pisz	28 324 843	26 642 390	Roboty związane z budową dróg i autostrad
40	CENTRALA HANDLOWO PRODUKCYJNA ABAKUS SP. Z O.O.	Olsztyn	28 078 966	24 817 465	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
41	STOLMET SZCZYTNO SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Szczytno	27 392 622	23 662 291	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
42	UPAŁTY ROL SP. Z O.O.	Upałty Małe	26 435 741	27 920 578	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
43	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE SKORŁUTOWSKI SPÓŁKA JAWNA JERZY I EWA SKORŁUTOWSCY	Olsztyn	23 685 422	21 081 647	Tynkowanie
44	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG INWESTYCYJNYCH ANDRZEJ DZIENISZEWSKI	Łława	22 764 102	23 017 446	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
45	ŻEGLUGA OSTRÓDZKO ELBLĄSKA SP. Z O.O. W OSTRÓDZIE	Ostróda	21 580 466	24 873 409	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
46	SOWUL & SOWUL SP. Z O.O.	Biskupiec	21 457 149	18 048 681	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
47	M3 OLSZTYN SP. Z O.O.	Olsztyn	20 799 331	18 204 212	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
48	SKUPIUBÓJ ZWIERZĄT RZEŹNYCH KĄSEK BOGDANA KWIATKOWSKA I ZDZISŁAW KWIATKOWSKI SPÓŁKA JAWNA W KISIELICACH	Kisielice	19 283 631	21 559 112	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu
49	LUBAWSKA SPÓŁKA KOMUNALNA SP. Z O.O.	Lubawa	18 177 451	14 142 394	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
50	ŁYDYNIA PARK SP. Z O.O.	Olsztyn	18 112 148	-	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
51	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI ŁOŻYSK ŚLIZGOWYCH ANDRZEJ SZUMKO SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	17 870 554	18 323 080	Produkcja łożysk, kół zębatach, przekładni zębatach i elementów napędowych
52	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO USŁUGOWO HANDLOWE POMAROL SA	Biskupiec	17 867 040	19 986 142	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa
53	PEAK PACKAGING POLAND SP. Z O.O.	Bartoszyce	17 784 752	14 183 184	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
54	ABS POLSKA SP. Z O.O.	Gronowo Górne	17 721 591	16 132 026	Chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów
55	PROJEKT JANTAR PIOTR PAŁDYNA VALERIO D AMICO SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	16 587 329	10 232 354	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
56	ŻUBR ZAKŁAD USŁUG LEŚNYCH TRZCIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Szczytno	16 371 940	12 938 164	Działalność usługowa związana z leśnictwem
57	HADM AG SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Elbląg	16 244 041	15 460 613	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
58	CS BUD CHYŁA SIKORSKI SPÓŁKA JAWNA	Ługwałd	16 070 964	18 148 462	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
59	CLASSIC SOFA SP. Z O.O.	Lidzbark	16 064 121	5 874 522	Produkcja pozostałych mebli
60	PLAST FOL SP. Z O.O.	Samplawa	15 779 784	16 640 964	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
61	LUBIEJEWSKI LESZEK PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWO USŁUGOWE DOLUX M	Zalewo	15 681 630		Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania
62	ZAKŁAD REMONTOWO BUDOWLANY AGGH S C ARKADIUSZ GROMUŁ GRZEGORZ HLEBOWICZ	Olsztyn	14 351 181	12 450 776	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
63	WIELOBRANŻOWY ZAKŁAD USŁUGOWO PRODUKCYJNY I HANDLOWY SPOMER SP. Z O.O.	Łława	14 258 328	13 995 648	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
64	GOSPODARSTWO ROLNE EDEN SP. Z O.O.	Gwiździny	14 125 749	9 849 824	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
65	GRAŻYNA TOMCZAK	Warchały	13 815 306	18 108 958	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
66	LOMA SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	13 633 063	12 522 733	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

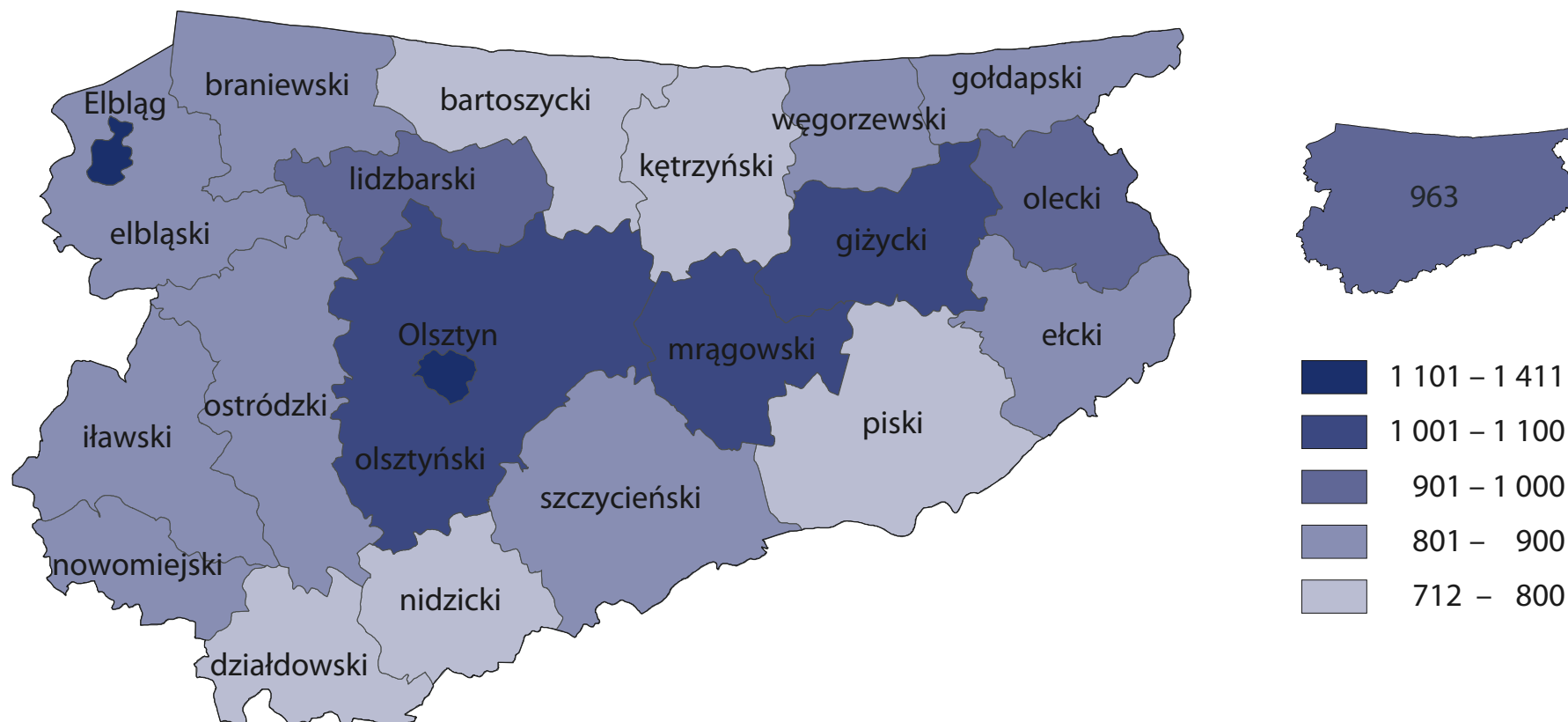

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według powiatów w 2020 r.

Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według województw w 2020 r.

Szanowni Państwo,

to moja pierwsza kadencja, w czasie której mam zaszczyt i przyjemność reprezentować mieszkańców powiatu działdowskiego. To czas pełen wyzwań i pomimo trudności i niesprzyjających warunków udało nam się przez ostatnie 2,5 roku realizować budżet, a nawet dzięki pozyskanym środkom zwiększyć o 20% wydatki na inwestycje. A tych z pewnością się nie boimy. Zdajemy sobie jednak sprawę, jak ważne jest racjonalne gospodarowanie budżetem, dlatego kładziemy ogromny nacisk na pozyskiwanie środków zewnętrznych. Dzięki nim remontujemy drogi, budynki, inwestujemy w szpital i oświatę. W 2019 i 2020 roku przebudowaliśmy i wyremontowaliśmy po 40 kilometrów dróg powiatowych. Jest to ogromny skok w porównaniu do lat ubiegłych, kiedy to remontowano po kilka kilometrów dróg. W roku 2021 w budżecie mamy zaplanowanych 38 mln zł na inwestycje. To ogromne środki, które przyczynią się do poprawy jakości życia naszych mieszkańców. Ten rok jest także bardzo bogaty dla oświaty. Oprócz zaplanowanych inwestycji na kwotę 7 mln zł wygraliśmy konkursy na prawie 4,5 mln zł z programu Erasmus+ w trzech placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Działdowski. Jak widać, oprócz twardych projektów remontowo-inwestycyjnych podejmujemy działania, które bezpośrednio podnoszą jakość kształcenia uczniów i kompetencje naszych nauczycieli.

Wiemy też, że w dzisiejszych czasach środkami finansowymi nie przyciągniemy lekarzy. Dzisiaj, żeby pozyskać dobrych fachowców, trzeba przede wszystkim mieć dobry sprzęt, godne warunki pracy. Również na tym polu mamy się czym pochwalić.

To wszystko jest możliwe dzięki wzorowej współpracy z samorządami wszystkich szczebli, z urzędem wojewódzkim, urzędem marszałkowskim, z burmistrzami, wójtami, a także radnymi powiatu działdowskiego. Również pracownicy Starostwa Powiatowego pomimo większej liczby zadań wzorowo wykonują swoje obowiązki.

Dziękuję za dotychczasową owocną współpracę, a mieszkańcom powiatu działdowskiego za cierpliwość i wyrozumiałość podczas prowadzonych inwestycji. Mam nadzieję, że dzięki podejmowanym działaniom, życie w naszym powiecie staje się bezpieczniejsze i bardziej komfortowe.

Paweł Cieśliński
— starosta działdowski

ŁĄCZY NAS WSPÓLNY CEL

O Południowych Mazurach jest już głośno w całym województwie. Strategia została stworzona dla czterech powiatów: działdowskiego, nidzickiego, szczycieńskiego i piskiego. Łączy je bowiem wspólny interes: pozyskanie środków finansowych z województwa w celu zmniejszenia różnic w regionie warmińsko-mazurskim.

— Aktualnie jesteśmy na etapie opracowywania statutu stowarzyszenia. Mamy nadzieję, że uda nam się wypracować wszystko do końca sierpnia, tak by już we wrześniu zarejestrować stowarzyszenie Południowe Mazury — mówi Paweł Cieśliński, starosta działdowski.

Wspomniane powiaty są zaniechane na rzecz innych obszarów, a stanowią niemal 25% obszaru województwa warmińsko-mazurskiego. Łączy je wiele cech wspólnych, ale i podobne problemy.

— Opracowujemy wspólny plan rozwoju, który dotyczy spójności komunikacyjnej, wyeliminowania deficytów na drogach ekspresowych w województwie, integracji transportu pasażerskiego, rozbudowy sieci połączeń komunikacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich. Mamy zamiar opracować wspólnie plan rozwoju szpitali z perspektywą na 5-10 lat do przodu. Ponadto pracujemy nad skoordynowaniem tworzenia nowych profili w szkołach ponadpodstawowych, by nie dublowały absolwentów danej branży w naszym subregionie. Nasze działania opierają się na współpracy, a nie rywalizacji — podkreśla starosta działdowski.

Diagnoza społeczno-gospodarcza i środowiskowo-przestrzenna obszaru partnerstwa pozwoliła na zidentyfikowanie problemów, wyzwań i potencjałów partnerstwa, jego silnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń i stanowi podstawę do wyboru strategicznych celów rozwojowych

Wyremontowana droga Płońska — Prioma

partnerstwa. Jednocześnie wyniki diagnozy pozwolą na zweryfikowanie wstępnych kierunków strategicznych partnerstwa, przyczyniając się do ich potwierdzenia, modyfikacji lub zmiany.

POWIAT DZIAŁDOWSKI INWESTUJE W DROGI

Powiat Działdowski z inwestycji słynie i widać to wyraźnie na przestrzeni ostatnich lat. Nawet trwa-

jąca epidemia nie przeszkadza w realizacji zamierzonych celów. W tym roku przed nami kolejna imponująca liczba inwestycji drogowych.

W czasie trwania kadencji starosty Pawła Cieślińskiego Powiat Działdowski realizuje rekordową liczbę niemal 60 inwestycji! — Realizujemy wiele projektów z dofinansowaniem, czego dowodem są środki, które otrzymaliśmy z tarczy rządowej. Stanowi ona rekompensatę procentową zaplanowanych inwestycji. Z pierwszej puli otrzymaliśmy 4 624 000 zł, z drugiej 10 000 000 zł, łącznie ponad 14 mln zł. Będziemy inwestować w drogi powiatowe, oświatę, a także w szpital — mówi Paweł Cieśliński, starosta działdowski.

Już teraz powiat działdowski może pochwalić się pięknymi, wyremontowanymi drogami. Jest estetycznie, wygodnie, ale przede wszystkim bezpiecznie.

W latach 2019-2020 Powiat Działdowski zrealizował łącznie 11 inwestycji drogowych, uzyskując do każdej z nich dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych. Pięć zostało wykonanych w 2019 roku i 6 w 2020 roku.

W roku 2021 Powiat Działdowski otrzymał prawie 9 mln zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na kolejne inwestycje.

Powiat Działdowski złożył trzy wnioski do Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (wcześniej Fundusz Dróg Samorządowych). Wnioski były przygotowane wzorowo, a dzięki intensywnej pracy i zaangażowaniu pracowników merytorycznych wszystkie zaplanowane inwestycje znalazły się na liście podstawowej. Kolejne drogi, które doczekają się przebudowy, to: Kurki — Petrykozy — gr. powiatu (etap I), droga powiatowa od granicy miasta Działdowa do granicy Niepodległości, droga od ronda powiatu do ronda w miejscowości Tuczek. Tym razem Powiat Działdowski otrzymał aż 65% dofinansowania na zaplanowane inwestycje.

— Trzeci rok nie zwalniamy tempa. Nie skreślamy żadnych z zaplanowanych zadań inwestycyjnych, a wręcz przeciwnie — jeszcze dokładamy. Otrzymaliśmy prawie 9 mln zł dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Po rozstrzygnięciu przetargów liczymy na oszczędności, z których będziemy mogli zrealizować kolejne inwestycje. Dziękuję za pomoc i zaangażowanie posłowi Robertowi Gontarzowi, wojewodzie warmińsko-mazurskiemu Arturowi Chojeckiemu i innym sprzyjającym nam osobom — mówi Paweł Cieśliński, starosta działdowski.

Pod koniec czerwca 2020 roku starostowie: działdowski — Paweł Cieśliński, piski — Andrzej Nowicki, nidzicki — Marcin Paliński i szczycieński — Jarosław Matlach podpisali w Szczytnie porozumienie w sprawie utworzenia obszaru funkcjonalnego Południowe Mazury subregionu Warmii i Mazur składającego się z 26 jednostek samorządu terytorialnego (powiatu działdowskiego, powiatu nidzickiego, powiatu piskiego, powiatu szczycieńskiego oraz 22 gmin).

EDUKACJĘ TRAKTUJEMY PRIORYTETOWO

Szkoły ponadpodstawowe na terenie powiatu działdowskiego to na co dzień ośrodki nauki dla ponad 2 500 uczniów, tworzące miejsca pracy dla ponad 200 nauczycieli i odgrywające znaczącą rolę w życiu kilku tysięcy rodziców. Są bardzo ważnym wzorcem życia społecznego i gwarantują efektywne wykształcenie młodego pokolenia.

— Jako samorządowiec mam świadomość, że odpowiadamy za stworzenie młodym mieszkańcom powiatu działdowskiego optymalnych warunków do nauki i udanego startu w zawodową przyszłość. Z tego względu edukacja jest traktowana przez Powiat Działdowski priorytetowo. W ciągu ostatnich kilku lat w szkołach zostało zrealizowanych wiele przedsięwzięć oraz inwestycji. Ich celem jest zwiększanie potencjału prowadzonych szkół ponadpodstawowych, wyposażanie ich w nowoczesny sprzęt oraz poszerzanie kompetencji uczniów i nauczycieli — powiedział starosta działdowski Paweł Cieśliński.

Powiat Działdowski każdego roku przeznacza środki na inwestycje oświatowych. W 2019 roku wydano kwotę 386 220 zł, natomiast w 2020 roku kwotę 704 052 zł. W ramach tych środków została przebudowana część obiektu Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Iłowie-Osadzie na internat szkolny, wybudowano drogę przeciwpowodziową przy internacie oraz zainstalowano nowoczesną windę na potrzeby osób niepełnosprawnych ruchowo w Zespole

Szkoł nr 1 w Działdowie, a także wykonano audyty energetyczne, studia wykonalności i dokumentację projektową do planowanych inwestycji. W szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Działdowski na bieżąco wykonywane są prace remontowe poprawiające dotychczasowy stan szkolnej infrastruktury. W roku 2019 na remonty szkół ponadpodstawowych przeznaczono kwotę w łącznej wysokości 348 655 zł, natomiast w 2020 roku kwotę 161 613 zł. Wykonano m.in. remonty instalacji, sal lekcyjnych, łazienek, ciągów komunikacyjnych, oświetlenia oraz pomieszczeń gospodarczych na potrzeby nowych pracowników do nauczania przedmiotów ogólnokształcących oraz przedmiotów zawodowych. W ten sposób powstała pracownia chemiczna w Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi im. K.K. Baczyńskiego w Lidzbarku, pracownia technika rachunkowości w Zespole Szkół nr 1 w Działdowie oraz pracownia elektryczno – elektroniczna w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 im. gen. S. Kaliskiego w Działdowie.

Powiat Działdowski przystępuje także do realizacji rządowych programów. W ramach programu „Aktywna” tablica szkoły ponadpodstawowe zostały wyposażone w sprzęt komputerowy, tablice interaktywne, projektory oraz interaktywne monitory dotykowe na kwotę 69 990 zł. W ramach programu „Polska cyfrowa” na lata 2014–2020 i projektu „Zdalna szkoła” szkoły otrzymały laptopy i tablety za kwotę 80 000 zł do wykorzystania w systemie zdalnego kształcenia. W ramach programu wyrównywania różnic między regionami „Szkoła bez barier” w Liceum Ogólnokształcącym

W maju 2021 roku została podpisana umowa na rozbudowę sali gimnastycznej w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 w Działdowie

z Oddziałami Dwujęzycznymi im. K.K. Baczyńskiego w Lidzbarku nastąpiło częściowe dostosowanie infrastruktury szkoły do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami poprzez zakup i montaż platfor-

my schodowej oraz dostosowanie łazienek. Koszt całkowity zadania wyniósł 106 893,15 zł. Powiat przystąpił także do realizacji programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Zadania wynikające z przedmiotowego programu wykonuje Poradnia Psychologiczna — Pedagogiczna w Działdowie. Na realizację programu została przekazana dotacja w wysokości 306 170 zł. Środki są przeznaczone na wsparcie osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i jego rodziny w celu integracji społecznej.

WYSYP INWESTYCJI W DZIAŁDOWSKIM SZPITALU

Sytuacja SPZOZ w Działdowie we wrześniu 2019 roku była skrajnie trudna. Konieczne okazały się natychmiastowe działania sanacyjne, aby uchronić jednostkę przed katastrofą finansową i organizacyjną. Starostwo Powiatowe w Działdowie jako organ założycielski i nadzorujący pracę szpitala podjęło takie wyzwanie. Zdecydowano o realizacji planu naprawczego, jak również z powodu katastrofalnej dekapitalizacji infrastruktury o wyposażeniu w niezbędny sprzęt i aparaturę medyczną. Zidentyfikowano potrzeby inwestycyjne, które w związku z wieloletnią stagnacją okazały się ogromne.

Ostatnie półtora roku dla SPZOZ w Działdowie to prawdziwy wysyp przedsięwzięć inwestycyjnych. Wszystkie te zadania nie mogłyby być realizowane bez zaangażowania Starostwa Powiatowego.

WYBRANE INWESTYCJE

Inwestycje zakończone o wartości ponad 1,4 mln zł to w szczególności:

1. Dostosowanie pomieszczeń do potrzeb pacjentów z COVID-19 (głównie SOR i oddział wewnętrzny).
2. Dodatkowy zbiornik tlenu wraz z instalacją.
3. Węzły sanitarne w oddziale psychiatrycznym.
4. Izolatka w oddziale dziecięcym.
5. Pomieszczenia na pracownię USG.
6. Pomieszczenie na odpady medyczne.
7. Rozprężnia podtlenu azotu.

Inwestycje trwające o wartości ponad 12 mln zł zgodnie z harmonogramami mające zakończyć się w 2021 roku, to w szczególności:

1. Rozbudowa oddziału psychiatrycznego SPZOZ w Działdowie o dodatkowe skrzydło — 1,7 mln zł.
2. Budowa pracowni rezonansu magnetycznego — 6 mln zł.
3. Zakup aparatury medycznej wraz z adaptacją pomieszczeń służących diagnostyce obrazowej, radiologicznej i endoskopowej — 3,3 mln zł.
4. Wymiana trzech wind szpitalnych — 1 mln zł.

Rozbudowa Oddziału Psychiatrycznego

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYM PRZYCHODAMI

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2020	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2019	OPIS PKD
67	SUN INVEST SP. Z O.O.	Olsztyn	13 338 983	6 129 330	Wykonywanie instalacji elektrycznych
68	WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W OLSZTYNIE	Olsztyn	12 233 781	10 585 739	Pozostałe formy udzielania kredytów
69	KRAJOWA AGENCJA INFORMACYJNA INFO SP. Z O.O.	Olsztyn	12 193 634	4 370 877	Działalność związana z oprogramowaniem
70	TRANS POL RYSZARD ŁACHACZ SPÓŁKA JAWNA	Szczytno	12 132 945	16 224 141	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
71	EXBUD SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA W RESTRUKTURYZACJI	Pieniężno	11 908 784	12 433 205	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
72	GOSPODARSTWO ROLNE BARTĘŻEK SP. Z O.O.	Bartężek	11 531 075	9 355 573	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi
73	FALKON SPÓŁKA JAWNA DANIEL DOMINIK GÓRSKI TOMASZ CHĘTNIK	Elbląg	11 227 000	13 127 609	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
74	HYDROTON SP. Z O.O.	Elbląg	11 033 202	9 340 474	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
75	BUDOKOP SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Elbląg	10 432 159	2 479 482	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
76	NNV SP. Z O.O.	Olsztyn	9 780 191	8 809 957	Działalność portali internetowych
77	ROYAL SP. Z O.O.	Jeziorany	9 745 649	5 506 580	Produkcja mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących
78	FUNDACJA ŻAK UNIWERSYTETU WARMIŃSKO MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	9 124 738	16 850 737	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
79	FAPRO SP. Z O.O.	Uzdowo	9 017 053	7 021 896	Produkcja nonelektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego
80	EUROBET SP. Z O.O.	Olsztynek	8 954 884	10 062 769	Wydobywanie kamieni ozdobnych oraz kamienia dla potrzeb budownictwa, skał wapiennych, gipsu, kredy i łupków
81	DREWPOL SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Chostka	8 947 688	9 093 942	Działalność usługowa związana z leśnictwem
82	SBP PASZE SP. Z O.O.	Susz	8 889 464	7 663 408	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
83	MOBLO FACTORY SP. Z O.O.	Nidzica	8 271 909	5 799 938	Produkcja mebli biurowych i sklepowych
84	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE DĄBKOWSKIE DE MARIA I SKALIŃSKA SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	7 963 941	8 189 091	Sprzedaż detaliczna pieczywa, ciast, wyrobów ciastkarskich i cukierniczych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
85	MASURIAN WOOD SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Szymany	7 958 691	1 866 201	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania
86	POLKARD SP. Z O.O.	Olsztyn	7 928 070	9 728 624	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych
87	AGRO PLAN MASUNY SP. Z O.O. & CO SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Dzietrzychowo	7 786 716	7 445 610	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
88	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Gołdap	7 522 744	7 067 389	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
89	DANIRESP. Z O.O.	Krokowo	7 295 321	8 094 162	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
90	ABAK SA	Olsztyn	7 235 500	7 129 970	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe
91	HESTON CONSULTING SP. Z O.O.	Olsztyn	7 209 250	6 600 470	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych
92	GODMAR M R P GODZIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Milejewo	7 053 303	7 328 954	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
93	DT SP. Z O.O.	Olsztyn	6 726 298	2 560 291	Naprawa i konserwacja maszyn
94	EKSOI SP. Z O.O.	Barczewo	6 703 113	4 070 695	Działalność związana z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników
95	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Olecko	6 691 391	6 508 697	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
96	ZIG SP. Z O.O.	Olsztyn	6 653 084	10 300 247	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych
97	SOPAT SP. Z O.O.	Ostróda	6 613 529	6 061 869	Praktyka lekarska ogólna
98	PRZEDSIĘBIORSTWO ZAOPATRZENIA I ZBYTU FERSTAN CIOSTEK SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	6 522 693	7 575 206	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
99	DEKADA SP. Z O.O.	Kozłowo	6 418 799	2 452 201	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych
100	MAZURSKI RAJ SP. Z O.O.	Ruciane-Nida	6 203 073	7 697 354	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania

* w rankingu mogą nie występować podmioty, które do dnia 25 maja 2021 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełen rok 2020 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

SUWALSKA STREFA EKONOMICZNA STAWIA NA ROZWÓJ FIRM W PÓŁNOCNO-WSCHODNIEJ POLSCE

SSSE JEST JEDNĄ Z NAJDŁUŻEJ ISTNIEJĄCYCH STREF EKONOMICZNYCH W KRAJU. W NOWOCZESNYCH DZIELNICACH PRZEMYSŁOWYCH Z POWODZENIEM FUNKCJONUJE PONAD 170 FIRM. O TYM, JAKI KIERUNEK ROZWOJU CZEKA SSSE I NA CO MOGĄ LICZYĆ FUNKCJONUJĄCE W JEJ RAMACH PODMIOTY, ROZMAWIAMY Z WICEPREZEM ZARZĄDU SUWALSKIEJ SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ — WOJCIECHEM KIERWAJTYS.

Od połowy 2018 r. cała Polska stała się specjalną strefą w ramach programu Polska Strefa Inwestycji (PSI) Co to oznacza dla przedsiębiorców i inwestorów, północno-wschodniej Polski?

Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna do tej pory obsługiwała 19 podstref w trzech regionach: warmińsko-mazurskim, podlaskim i mazowieckim i tylko na tak wyznaczonym obszarze o powierzchni ponad 650 ha inwestorzy mogli ubiegać się o zezwolenia uprawniające do zwolnień w podatku dochodowym. Obecnie cała Polska jest strefą inwestycji (PSI), co oznacza, że inwestor może ubiegać się o decyzję o wsparciu w każdym wskazanym przez siebie miejscu. SSSE jest uprawniona do wydawania decyzji o wsparciu w całym województwie podlaskim, powiatach elckim i gołdapskim w woj. warm.-maz. oraz 4 powiatach Mazowsza: ostrowskim, sokołowskim, łosickim i węgrowskim. Inwestor może zrealizować nową inwestycję, budując nowy zakład, lub zwiększyć zdolności produkcyjne istniejącego zakładu. Ten drugi sposób cieszy się dużą popularnością, gdyż pozwala na zakup maszyn czy nowych technologii. Aby otrzymać decyzję o wsparciu, należy spełnić wymogi ilościowe i jakościowe. Kryterium ilościowe — to obowiązek poniesienia minimalnych wydatków inwestycyjnych. Ich wysokość jest uzależniona od stopy bezrobocia w danym powiecie i wielkości firmy i wynosi od 0,2 mln zł do 1,6 mln zł dla mikrofirm, od 0,5 mln zł do 4 mln zł dla małych firm, dla średnich od 2 mln zł do 16 mln zł i dla dużych od 10 mln zł do 80 mln zł.

Wspomniane kryteria jakościowe (z 10 należy wybrać minimum 4) dotyczą między innymi wymagań w zakresie inwestycji w branżach priorytetowych, posiadania statusu MŚP, przynależności do klastra, wspierania pracowników w zakresie zdobywania kształ-

cenia i kwalifikacji, podejmowania działań w zakresie opieki nad pracownikami, współpracy ze szkołami zawodowymi i uczelniami. Decyzje uprawniające do zwolnień w podatku dochodowym wydajemy na lat 15 (na Mazowszu 12) i to jest czas na zrealizowanie przedsięwzięcia i odebranie zwolnienia podatkowego. Intensywność pomocy dla mikro i małego przedsiębiorcy na Warmii Mazurach i Podlasiu wynosi 70%, dla średniego 60% i dużego 50%. Na Mazowszu jest odpowiednio o 15% niższa. Większość branż produkcyjnych objęta jest pomocą publiczną, ale są wyjątki i o tych i innych szczegółach rozmawiamy bezpośrednio z inwestorami. Jeden telefon do naszych pracowników wystarczy, by wstępnie stwierdzić, czy dany projekt inwestycyjny ma szansę uzyskać decyzję o wsparciu.

Jakie są efekty nowego instrumentu wsparcia inwestycji w Pana spółce?

Od wejścia w życie nowych uregulowań prawnych dotyczących PSI SSSE SA wydała już 56 Decyzji o wsparciu, łączne deklarowane nakłady na inwestycje w ramach DoW to kwota — prawie 1 mld zł., deklarowane nowe zatrudnienie to ponad 320 osób, a utrzymanych miejsc pracy przy realizacji inwestycji ponad 5 tys.

Suwska strefa wspiera inwestorów na całym Podlasiu, części Mazowsza, ale także we wschodniej części Warmii i Mazur. Proszę powiedzieć o waszych sukcesach w tej części naszego regionu?

Spektakularnym sukcesem jest na pewno całkowite zagospodarowanie wszystkich gruntów (ponad 57 ha) w Gołdapi. Stworzyliśmy tu nową dzielnicę przemysłową, w której zakłady wybudowało 16 inwestorów, inwestując ponad 324 mln zł, pracuje tu ponad 1,4 tys. osób. Strefa stała się istotnym partnerem na gospodarczą mapie miasta i dzisiaj trzeba zadbać o jej dalszy rozwój —

stać nasze zabiegi o przejęcie 14 ha od KOWR. W Gołdapi zainwestowały firmy, które rozslawiają to miasto i są liderami w swych branżach. Warto wskazać na firmę X Yachts, czy spółki z branży metalowej Kensus i Iryd. Należy wspomnieć jeszcze o podstrefie Olecko, gdzie obsługujemy największego pracodawcę w mieście, firmę ZPU Prawda, która zatrudnia ponad 1,2 tys. osób i jest uznanym producentem mebli dla sieci Ikea.

A co zyskał Elk na działaniu strefy, której jest akcjonariuszem?

Elk zyskał przemysłową, usytuowaną z dala od zabudowy mieszkaniowej nową dzielnicę przemysłową z asfaltowymi drogami, oświetleniem ulicznym, chodnikami i parkingami oraz pełnym uzbrojeniem. Ulokowaliśmy tu 47 inwestorów, którzy inwestując w hale produkcyjne, najnowocześniejszy park maszynowy, zainwestowali ponad 1,058 mld zł i utworzyli ponad 3 tys. nowych miejsc pracy. Przekroczenie kwoty 1 mld zł i utworzenie ponad 3 tys. miejsc pracy było dla podstrefy w Elku bardzo istotnym celem, który został osiągnięty dzięki decyzjom naszych inwestorów i zaufaniu, którym nas obdarzyli. Zyskali przede wszystkim mieszkańcy, którzy tu, w strefie pracują, lokalne firmy z różnych branż: ubezpieczeniowe, projektowe, wykonawcze itp. Efekt synergii zadziałał. Zyskał też budżet miasta, który nasi inwestorzy w formie podatków zasilają rok-

rocznie kwotą kilkunastu mln zł. Dokonałmy dywersyfikacji branż. Nasi inwestorzy i ich wyroby znani są w całej Europie i na świecie.

Jaki to może być rok dla strefy i jakie plany ma strefa w swych warmińsko-mazurskich lokalizacjach na najbliższy czas?

Bieżący rok będzie dla Elku czasem zbiorów w inwestycjach, gdyż przewidujemy uruchomienie produkcji w nowych zakładach firm: ESS Energy Saving Solution — produkcja lamp oświetlenia drogowego, Rubicone — produkcja kompozytowych płyt akrylowych, Inpost — terminal logistyczny, Meccenti — pierwsze w strefie centrum badawczo-rozwojowe z branży mikrobiologii. Nową inwestycję rozpoczęła firma Led Lease — producent oświetlenia LED dla upraw pod osłonami. Reinwestycje kontynuują firmy Impress Decor, Cezar, Porta, Serwistal. Oczekujemy na zapowiedziane inwestycje firm Eco Progress, Hemp World i fińskiej Elite Shipyard, która obecnie produkuje łodzie motorowe w wynajętych halach. Opisane projekty oznaczają inwestycje o wartości ponad 200 mln zł i zwiększenie zatrudnienia w Elku o ponad 180 osób. Strefa planuje uczestniczyć w lokowaniu inwestorów w pobliżu węzłów drogowych realizowanych w ramach Via Baltica. Już dzisiaj wszystkich zainteresowanych wsparciem swych inwestycji, zwolnieniami podatkowymi w ramach

PSI zapraszamy do naszych biur w Elku i Suwałkach i na naszą stronę internetową ssse.com.pl.

Jaki jest bilans 25 lecia Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej?

Dla porządku trzeba dodać, iż nasza strefa obsługuje trzy rodzaje inwestorów — tych, korzystających jeszcze ze zwolnień podatkowych na podstawie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych, tych którzy korzystają ze zwolnień wynikających z wydanych decyzji o wsparciu (w ramach PSI), oraz tych, którzy ulokowali się w naszym obszarze zarządzania na rynkowych warunkach. Na przygotowanie gruntów wydaliśmy ponad 42 mln zł, wsparliśmy i ulokowaliśmy w północno-wschodniej Polsce i części Mazowsza 176 firm, które zainwestowały 4,826 mld zł i zatrudniają ponad 14,5 tys. pracowników. Moim zdaniem jest to ogromny wkład w rozwój przemysłowy i technologiczny tej części Polski. Największymi beneficjentami naszych działań są mieszkańcy miast założycieli, czyli Elku, Gołdapi i Suwałk. Zapraszamy wszystkie samorządy do współpracy z nami, szczególnie w zakresie przygotowania nowych terenów inwestycyjnych. Zagospodarowanie terenów inwestycyjnych wokół węzłów drogowych budowanej Via Baltica to zadanie, które chcemy zrealizować z samorządami w oparciu o środki finansowe przewidziane na ten cel w Krajowym Planie Odbudowy.

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

DYNAMIKA ZYSKU OPERACYJNEGO

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	ZYSK NETTO 2020	ZYSK NETTO 2019	OPIS PKD
1	WIPASZ SA	Wadąg	66 916 307	74 649 723	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
2	OSTRÓDA YACHT SP. Z O.O.	Ostróda	25 361 230	29 214 095	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
3	FABRYKA OPAKOWAŃ FOLIOWYCH ROSSOPLAST D I R ROSSOCHACCY SPÓŁKA JAWNA	Lidzbark Warmiński	12 378 510	9 754 693	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
4	KRYNICKI RECYKLING SA	Olsztyn	11 606 759	9 365 855	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
5	FABRYKA MEBLI SZYNAKA SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	9 488 109	4 931 091	Produkcja pozostałych mebli
6	MEBLE WÓJCIK SP. Z O.O.	Elbląg	8 636 491	7 399 802	Produkcja pozostałych mebli
7	CHEMIKALS SP. Z O.O.	Braniewo	8 468 968	7 764 718	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
8	PROJEKT JANTAR PIOTR PAŁDYNA VALERIO D AMICO SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	8 167 130	281 618	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
9	LITEXIMP SP. Z O.O.	Prostki	7 815 647	5 240 193	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
10	THALE SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Wilimowo	7 680 767	14 001 958	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
11	BARTEX SP. Z O.O.	Chruściel	6 021 514	4 574 839	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
12	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA WODNEGO ELBLĄG SP. Z O.O.	Elbląg	5 948 556	-927 702	Roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej
13	TEWES BIS SP. Z O.O.	Barczewo	5 942 721	4 512 543	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
14	PHU GROT JACEK OLSZEWSKI	Pisz	5 838 213	5 578 204	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
15	GOSHE SP. Z O.O.	Olsztyn	5 468 825	3 509 161	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
16	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	5 410 687	815 586	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
17	PEAK PACKAGING POLAND SP. Z O.O.	Bartoszyce	5 321 731	4 391 470	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
18	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG INWESTYCYJNYCH ANDRZEJ DZIENISZEWSKI	Łtawa	5 149 299	2 306 682	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
19	WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W OLSZTYNIE	Olsztyn	5 109 773	3 075 768	Pozostałe formy udzielania kredytów
20	DAM ROB SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Zalewo	5 105 984	10 460 165	Produkcja pojemników metalowych
21	ŻUBR ZAKŁAD USŁUG LEŚNYCH TRZCIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Szczytno	4 818 226	3 109 102	Działalność usługowa związana z leśnictwem
22	TAHAMI FISH SP. Z O.O.	Olsztyn	4 805 681	2 064 500	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki
23	FIRMA OL TERM RUDZIŃSKI TRUSIELEWICZ SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	4 792 705	5 323 410	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
24	BUDOKOP SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Elbląg	4 417 590	259 260	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
25	LAKE ESTATES SP. Z O.O.	Buczki	4 298 475	4 751 518	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków
26	MARBO SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Ługwałd	3 843 762		Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
27	ADAR SP. Z O.O.	Elbląg	3 681 638	179 711	Działalność pozostałych agencji transportowych
28	MAZURSKI RAJ SP. Z O.O.	Ruciane-Nida	3 224 184	1 251 215	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
29	ENTC DAIRY SOLUTIONS SP. Z O.O.	Paślęk	3 182 239	180 471	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
30	ZAKŁAD REMONTOWO BUDOWLANY AGGH S C ARKADIUSZ GROMUŁ GRZEGORZ HLEBOWICZ	Olsztyn	3 181 331	2 968 185	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
31	KRAJOWA AGENCJA INFORMACYJNA INFO SP. Z O.O.	Olsztyn	3 132 967	1 326 508	Działalność związana z oprogramowaniem
32	DACHLAND SP. Z O.O.	Olsztyn	3 066 692	2 324 060	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych
33	GOSPODARSTWO ROLNE BARTĘŻEK SP. Z O.O.	Bartężek	2 902 065	2 464 622	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

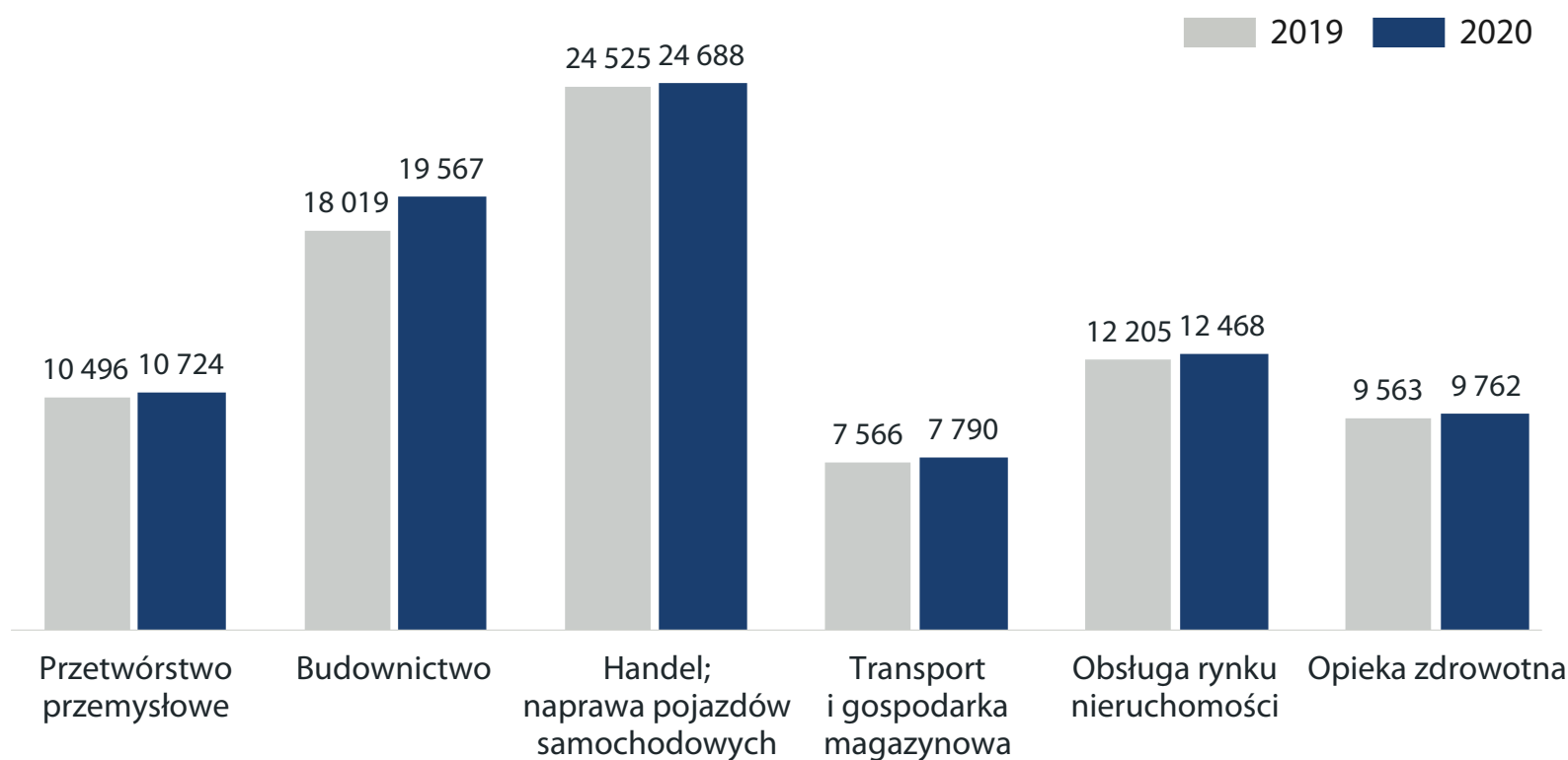
Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

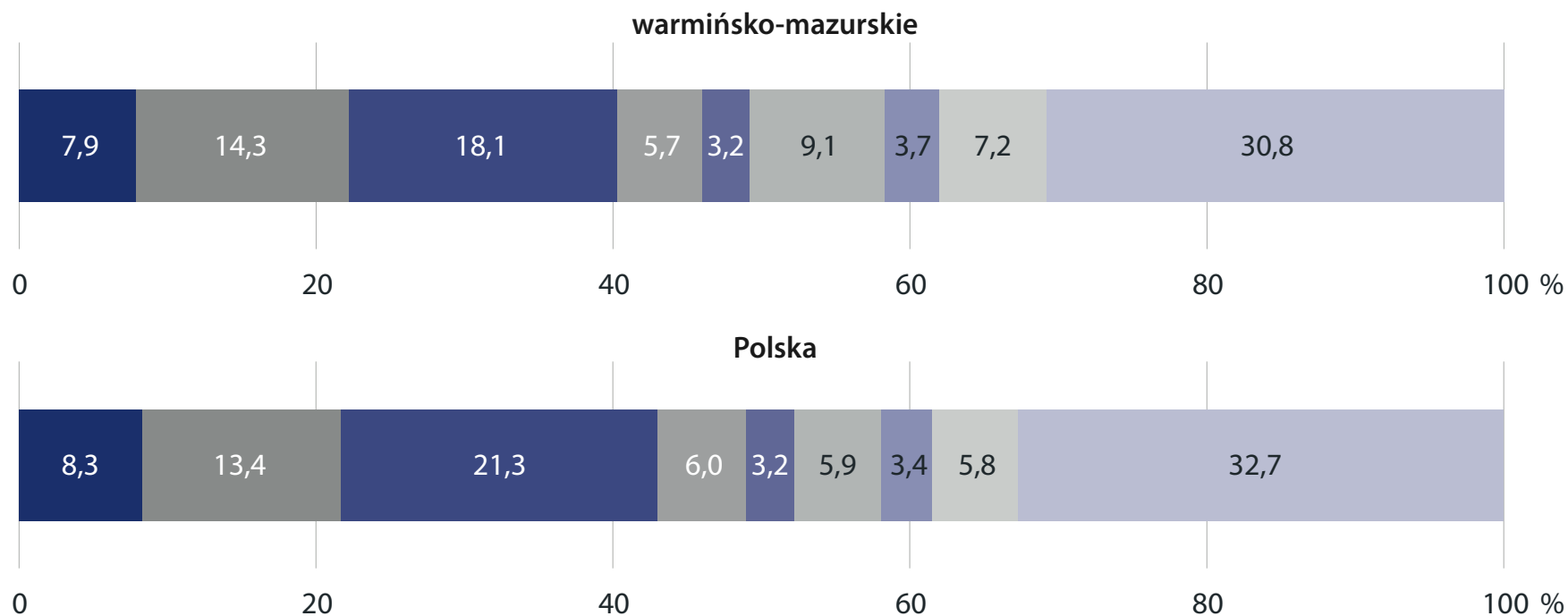
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2019 i 2020

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Struktura podmiotów według wybranych sekcji PKD w 2020 r.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

- Przetwórstwo przemysłowe
- Budownictwo
- Handel; naprawa pojazdów samochodowych
- Transport i gospodarka magazynowa
- Zakwaterowanie i gastronomia
- Obsługa rynku nieruchomości
- Edukacja
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- Pozostałe sekcje

WARMIA I MAZURY — BEZPIECZNA PRZYSTAŃ

WARMIA I MAZURY TO MIEJSCE SZCZEGÓLNE NA MAPIE EUROPY – WSPANIAŁE, ŻEGLOWNE JEZIORA W OTOCZENIU PIĘKNYCH LASÓW GWARANTUJĄ REKREACJĘ I ODPOCZYNEK. DZIĘKI WSPÓŁCZESNEJ TECHNOLOGII, TO TAKŻE ZNAKOMITE MIEJSCE DO PRACY, O CZYM MOŻNA SIĘ BYŁO PRZEKONAĆ W CIĄGU OSTATNIEGO ROKU, GDY ŚWIAT ZACHWIAŁ SIĘ W POSADACH Z POWODU PANDEMII, A ZNALEZIENIE BEZPIECZNEJ PRZYSTANI DLA NAS I NASZYCH RODZIN STAŁO SIĘ NAJWAŻNIEJSZE.

Szlaki turystyczne przecinające aż osiem parków krajobrazowych, wspaniałe widoki, bogactwo fauny i flory, światowej klasy zabijki, a przede wszystkim wyjątkowe jeziora, jak choćby krystalicznie czyste Pluszne w gminie Stawiguda – Warmia i Mazury zachwyca każdego, kto tu trafi. Ten region Polski, to także jedno z najlepszych w Polsce miejsc do życia, gwarantujące spokój, bezpieczeństwo i komfort. Z dala od zgiełku zatłoczonych miast, wszechobecnego w nich pośpiechu, za to w bliskości z naturą.

Nowe życie na Warmii i Mazurach

Gdy ponad rok temu cały świat zwolnił i ze względów sanitarnych byliśmy zmuszeni spędzać więcej czasu zamknięci w domu – my pracując zdalnie, nasze dzieci ucząc się, korzystając z komputerowych komunikatorów, znalezienie miej-

sca bezpiecznego i komfortowego stało się dla wielu z nas priorytetem. Miejsca, które będzie pełniło zarówno funkcję rekreacyjną, jak i biurową. Najlepiej, by był to dom w pięknym przyrodniczo miejscu, w którym można nie tylko spędzać czas z bliskimi, ale także uprawiać czynnie wszelkiego rodzaju sporty. Odpowiedzią na tę potrzebę może być dom na Warmii i Mazurach, gdzie długie spacerowanie, jazda na rowerze, pływanie, żeglowanie, cisza, spokój są na wyciągnięcie ręki. To najlepsze miejsce do życia, także wówczas, gdy świat uwolni się od ograniczeń spowodowanych pandemią.

Nowe trendy w budownictwie

Koronawirus przyczynił się do pozytywnych zmian w budownictwie – jego humanizacji, polegającej m.in. na zmniejszeniu intensywności zabudowy. Dziś konsumenci po-

II ETAP INWESTYCJI W SPRZEDAŻY

Osiedle Rezydencje Warmińskie Pluski (etap II) to: estetycznie ogrodzony, dozorowany teren o łącznej powierzchni osiedla 7,35 ha;

24, w większości zadrzewione posesje o zróżnicowanym ukształtowaniu terenu, o powierzchni od 2 do 4 tysięcy mkw. każda;

24 ekskluzywne wille o powierzchni użytkowej od 182 do 282 mkw. i dom zarządcy osiedla;

wchodzący w skład kompleksu teren rekreacyjny nad brzegiem jeziora do wyłącznego użytku wszystkich właścicieli willi i ich gości;

ekskluzywny dostęp do brzegu jeziora oraz pomostu do wyłącznego użytku mieszkańców;

wewnętrzna, prywatna droga, zapewniająca komfortowy dojazd do każdej z posesji;

pełna infrastruktura techniczna, media: prąd, ogrzewanie gazowe, dodatkowo kominki z funkcją ogrzewania domu, wodociąg i kanalizacja podłączona do gminnych sieci.

Kontakt z biurem sprzedaży:

+48 696 367 169

pluski@rezydencje-warminskie.pl

www.rezydencje-warminskie.pl

REZYDENCJE WARMIŃSKIE PLUSKI

rezydencjewarminskie

rezydencjewarminskie

szukają ofert domów z ogrodem, położonych na dużych działkach, a także z dostępem do rekreacji i przyrody. Od lat popularna potrzeba posiadania mieszkania lub apartamentu oraz domu poza miastem, staje się coraz powszechniejsza. Zakup kolejnej nieruchomości stanie się sposobem bezpiecznego lokowania środków oraz myślenia o bezpieczeństwie najbliższych, niezależnie od tego, czy zagrożeniem jest pandemia, czy smog. Dom na przyjaznej Warmii w Rezydencjach Warmińskich położonych w malowniczej wsi Pluski nad jeziorem Plusznym może być taką bezpieczną przystanią.

Ten trend potwierdzają eksperci, którzy przewidują, że wielu z nas wciąż będzie pracować zdalnie. A własna rezydencja nad jeziorem, w otoczeniu pięknej przyrody, to jednocześnie własne biuro. Co waż-

ne, takim planom sprzyja rozbudowa dróg w Polsce. Trasa S7, której przebudowa już wkrótce zostanie zakończona, usprawni podróż pomiędzy Warmią i Mazurami a resztą Polski. Region zyska także ogromnie na trwającej modernizacji infrastruktury kolejowej.

Rezydencje Warmińskie – luksus nad jeziorem

Rezydencje Warmińskie Pluski to odpowiedź dla wszystkich, którzy poszukują drugiego miejsca do zamieszkania dla siebie i swoich rodzin. To lokalizacja daleka od miejskiego zgiełku, jednocześnie doskonale skomunikowana z Gdańskiem, Olsztynem i Warszawą. Rezydencje Warmińskie Pluski, w otoczeniu lasów, z widokiem na przepiękne Jezioro Pluszne na Warmii pozwalają na życie z zachowaniem dystansu społecznego dającego poczucie bezpieczeństwa.

Luksusowa nieruchomość – znakomita inwestycja w niepewnych czasach

Nie ma pewniejszej lokaty kapitału, niż luksusowa nieruchomość, która utrzymuje wartość i staje się jednym z lepszych sposobów na zabezpieczenie majątku. Inflacja oraz słabnący złoty skłaniają do zakupu tego typu nieruchomości. Ich ceny w ostatnich latach rosły w dynamicznym tempie i są odporne na wielkie kryzysy. Inwestycja w nieruchomości luksusowe to stabilna lokata kapitału, która ma ciągle bardzo duży potencjał wzrostu. Rezydencje Warmińskie to wyjątkowa inwestycja, która spełnia kryteria luksusowej i wyjątkowej nieruchomości. To bezpieczna przystań w niespokojnych czasach. Lokata, która będzie procentować, podnosząc swoją wartość i zapewniając komfort życia swoim właścicielom.

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

DYNAMIKA ZYSKU OPERACYJNEGO

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	ZYSK NETTO 2020	ZYSK NETTO 2019	OPIS PKD
34	BUDOKOP WOJCIECH SUKOW	Elbląg	2 847 961	2 730 982	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
35	UPAŁTY ROL SP. Z O.O.	Upałty Małe	2 647 919	3 391 347	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
36	CONSTRUCT EXPORT IMPORT SP. Z O.O.	Wałdyki	2 534 338	13 086 597	Produkcja pozostałych mebli
37	SPRINT SA	Olsztyn	2 533 000	10 518 601	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych
38	PRZEDSIĘBIORSTWO DROGOWO MOSTOWE W PISZU SP. Z O.O.	Pisz	2 486 675	4 834 023	Roboty związane z budową dróg i autostrad
39	GRAŻYNA TOMCZAK	Warchały	2 439 286	4 196 357	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
40	ROYAL SP. Z O.O.	Jeziorany	2 369 821	756 181	Produkcja mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących
41	CEZAL SA OLSZTYN	Olsztyn	2 344 172	2 157 840	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
42	STOLMET SZCZYTNO SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Szczytno	2 109 263	602 882	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
43	PROXMUS SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Elbląg	2 002 467	2 067 852	Naprawa i konserwacja maszyn
44	SDG SIGMA DEVELOPMENT GROUP STROT PIECZKOWSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	1 939 250	2 080 699	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
45	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA INTERLINE SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	1 886 870	3 388 639	Produkcja pozostałych mebli
46	LUBIEJEWSKI LESZEK PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWO USŁUGOWE DOLUX M	Zalewo	1 555 653		Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania
47	PLAST FOL SP. Z O.O.	Samplawa	1 554 978	1 074 558	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
48	LUBAWSKA SPÓŁKA KOMUNALNA SP. Z O.O.	Lubawa	1 506 353	137 642	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
49	BRBK BARBARA KUŁAKOW I WSPÓLNICY PODATKOWO KSIĘGOWA SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	1 491 145	773 910	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe
50	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI ŁOŻYSK ŚLIZGOWYCH ANDRZEJ SZUMKO SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	1 486 500	1 031 965	Produkcja łożysk, kół zębatach, przekładni zębatach i elementów napędowych
51	DREWPOL SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Chostka	1 480 952	1 689 792	Działalność usługowa związana z leśnictwem
52	MARBO B I M DENERT SPÓŁKA JAWNA	Kalinowo	1 444 487	513 860	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
53	ZAKŁAD DROBIARSKI LECH DRÓB SP. Z O.O.	Zalewo	1 392 000	9 348 223	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
54	WASILEWSKI I SYN SP. Z O.O.	Szeligi	1 329 207	708 257	Wytwarzanie energii elektrycznej
55	GOSPODARSTWO RYBACKIE SP. Z O.O.	Mragowo	1 220 983	106 318	Rybołówstwo w wodach śródlądowych
56	ZAKŁAD BUDOWLANO INSTALACYJNY JARMAKOWICZ ZAPOLSKI SP. Z O.O.	Olsztyn	1 217 165	1 115 622	Wykonywanie instalacji elektrycznych
57	NNV SP. Z O.O.	Olsztyn	1 126 201	281 861	Działalność portali internetowych
58	EKSOI SP. Z O.O.	Barczewo	1 058 731	1 358 358	Działalność związana z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników
59	PRINTED CIRCUIT BOARD TECHNOLOGY SP. Z O.O.	Elbląg	1 044 511	621 602	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana
60	PRZEDSIĘBIORSTWO ZAOPATRZENIA I ZBYTU FERSTAN CIOSTEK SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	1 019 229	895 160	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
61	RYŃSKIDWÓR ROL SP. Z O.O.	Ławki	1 016 065	486 202	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
62	FALKON SPÓŁKA JAWNA DANIEL DOMINIK GÓRSKI TOMASZ CHĘTNIK	Elbląg	989 000	77 926	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
63	LOMA SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	981 920	697 999	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych
64	GODMAR M R P GODZIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Milejewo	968 815	685 768	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
65	FOR ALL SEASONS PACKING SP. Z O.O.	Olsztyn	958 779	522 406	Działalność agencji pracy tymczasowej
66	ETOS SP. Z O.O.	Olsztyn	917 533	117 833	Sprzedaż detaliczna komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach

* w rankingu mogą nie występować podmioty, które do dnia 25 maja 2021 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełen rok 2020 do e-KRS
* źródło: Dun & Bradstreet

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

NOWE ZIELONE WYZWANIE

UNIA EUROPEJSKA ZMIENIA SWOJĄ POLITYKĘ ROLNĄ. WIĘCEJ GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH, MNIEJ PESTYCYDÓW I NAWOZÓW W ROLNICTWIE ZAKŁADA EUROPEJSKI ZIELONY ŁAD. JAK TEN AMBITNY PLAN W PRAKTYCE PRZEŁOŻY SIĘ NA POLSKIE GOSPODARSTWA? NA RAZIE JEST WIĘCEJ PYTAŃ NIŻ ODPOWIEDZI.

Europejski Zielony Ład to odpowiedź Unii Europejskiej na największe wyzwanie XXI wieku, jakim jest ochrona naszej planety przed zanieczyszczeniem środowiska i klimatu. Przedstawiony pod koniec 2019 roku plan zakłada, że do 2050 roku Europa będzie neutralnym klimatycznie kontynentem. To wymaga jednak wielkich zmian, nie tylko katem prawnym, bo to akurat jest najłatwiej zrobić, ale też samego naszego podejścia do kwestii ochrony środowiska. Nawet najambitniejszy

plan spali na panewce, jeżeli nie będzie społecznej akceptacji dla potrzeby zmian.

Zmiany zakładają nie tylko odejście od węgla i opakowań plastikowych, czy nacisk na recykling, ale też głębokie przemiany na wsi, bo produkcja żywności ma wywierać jak najmniejszy wpływ na środowisko. Dlatego UE stawia przed rolnikami wielkie wyzwania, mówiąc, że trzeba ograniczyć o połowę stosowanie środków ochrony roślin, nawozów o co najmniej 20 proc. A jedna czwarta gruntów rolnych ma zostać prze-

znaczonych do 2030 roku na rolnictwo ekologiczne.

Czy te wyzwania są szansą rozwoju dla polskich gospodarstw czy też zagrożeniem? Czy mogą doprowadzić do upadku polskiego rolnictwa lub jego marginalizacji? A dziś Polska to znaczący eksporter żywności, bo ok. 40 proc. naszych produktów rolno-spożywczych trafia na eksport. W ubiegłym roku wpływy z eksportu przekroczyły 34 mld euro. Nic dziwnego, że pytania o Zielony Ład i jego skutki są jak najbardziej zasadne, choćby na Warmii i Mazurach, gdzie rolnictwo jest jedną z głównych gałęzi gospodarki.

Rolnicy są pełni obaw, co do Europejskiego Zielonego Ładu. — Obawiamy się tego i to poważnie — nie kryje Romuald Tański, prezes Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej. — Na razie są hasła, nie ma szczegółów. Wiemy, że ma wzrosnąć udział gospodarstw ekologicznych, rolnictwa precyzyjnego, gdzie komputery decydują np. ile ma być zastosowanych nawozów, chemii, a do tego trzeba nowych technologii, a to są koszty. Nie wiemy, czy choćby ograniczenie nawożenia będzie odnosić się do średniej unijnej czy średniej w naszym kraju?

Rodzi się pytanie, czy konsumenci będą gotowi zapłacić więcej za pro-

dukt wyprodukowany zgodnie z zasadami Europejskiego Zielonego Ładu?

— Nikt nie ma wątpliwości, że musimy chronić środowisko, ale nie możemy też doprowadzić do upadku polskich gospodarstw — podkreśla prezes Tański. — A wprowadzenie tych zmian, które się zapowiada, na pewno wpłynie na wzrost kosztów produkcji. Rodzi się pytanie, czy nasze rolnictwo będzie konkurencyjne? Na pewno odbije się to na wielkości produkcji, choćby poprzez wprowadzenie ekoschematów, czyli wyłączenia z produkcji części gruntów. Czy w tej sytuacji nie zależe nas fala taniej żywności spoza UE? Konsumenci, a przynajmniej wielu z nich, wybierając produkty, kieruje się zwykłą ceną.

Już dziś wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe stanowią najwyższy udział w strukturze wydatków ogółu gospodarstw domowych w Polsce, bo aż 25 procent. Rolnicy przestrzegają, że Zielony Ład wpłynie na ceny żywności, wystarczy tylko popatrzeć na obecne ceny żywności ekologicznej. Mało kogo na nią stać. Skok cen żywności uderzy w uboższych konsumentów. Czy będzie ich stać na żywność wyprodukowaną w Polsce czy innych krajach UE, nie mając tyle w portfelu, co konsument w Niemczech czy Francji. Będą skazani

na tanią żywność spoza UE, ale też niewiadomego pochodzenia.

Dlatego zdaniem byłego ministra rolnictwa, a dziś europosła Krzysztofa Jurgiel, na pytanie, czy Europejski Zielony Ład jest szansą dla polskich rolników, czy zagrożeniem odpowiedź nie jest prosta.

— Nie ma jeszcze ostatecznych rozwiązań, ale na tym etapie prac będzie trudniej i gorzej, choć cele, które przyświecają tej strategii są szlachetne, bo chodzi o to, żeby osiągnąć zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych, a także, żeby zachować zasoby naturalne — zauważa europoseł Krzysztof Jurgiel. — Dlatego trzeba ten plan dostosować do warunków, możliwości, szczególnie ekonomicznych krajów takich jak Polska, które mają mniejsze dopłaty, często niższe o 40-50 proc., a muszą spełniać te same wszystkie wymagania. Średnia europejska dopłata to 270 euro do ha, a w Polsce ok. 240 euro.

— Na razie nie przedstawiono analizy wpływu zaproponowanych rozwiązań na stan rolnictwa — dodaje europoseł.

Europejski Zielony Ład w rolnictwie zmieni dużo, by nie powiedzieć wszystko, ale wszelkie zmiany trzeba robić z głową, żeby nie wylać dziecka z kąpielą.

Andrzej Mielnicki

Krzysztof Jurgiel
EuroposełRomuald Tański, prezes
Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

DYNAMIKA ZYSKU OPERACYJNEGO

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	ZYSK NETTO 2020	ZYSK NETTO 2019	OPIS PKD
67	WIELOBRANŻOWY ZAKŁAD USŁUGOWO PRODUKCYJNY I HANDLOWY SPOMER SP. Z O.O.	Łtawa	904 165	243 600	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
68	PÓŁNOCNA GRUPA NARZĘDZIOWA SP. Z O.O.	Ostróda	816 245	-1 194 110	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana
69	TRANS POL RYSZARD ŁACHACZ SPÓŁKA JAWNA	Szczytno	812 169	946 900	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
70	BOCCARD KATES SP. Z O.O.	Olsztyn	811 608	2 328 489	Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia
71	SOWUL & SOWUL SP. Z O.O.	Biskupiec	770 225	463 293	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
72	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE DĄBKOWSKIE DE MARIA I SKALIŃSKA SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	696 795	784 560	Sprzedaż detaliczna pieczywa, ciast, wyrobów ciastkarskich i cukierniczych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
73	PAŁAC MORTEGI SP. Z O.O.	Mortęgi	686 724	-130 118	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
74	SKUP I UBÓJ ZWIERZĄT RZEŹNYCH KĄSEK BOGDANA KWIATKOWSKA I ZDZISŁAW KWIATKOWSKI SPÓŁKA JAWNA W KISIELICACH	Kisielice	662 373	441 695	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu
75	ELMEX WOJCIECH KOZICKI KRZYSZTOF KAŁUDZIŃSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	647 971	529 318	Sprzedaż hurtowa elektrycznych artykułów użytku domowego
76	HADM AG SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Elbląg	607 325	617 154	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
77	DT SP. Z O.O.	Olsztyn	583 997	10 426	Naprawa i konserwacja maszyn
78	DEKADA SP. Z O.O.	Kozłowo	550 811	63 208	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych
79	CS BUD CHYŁA SIKORSKI SPÓŁKA JAWNA	Ługwałd	511 180	3 558 911	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
80	GOSPODARSTWO ROLNE EDEN SP. Z O.O.	Gwiździny	494 135	322 203	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
81	ABAK SA	Olsztyn	452 050	858 577	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe
82	CENTRALA HANDLOWO PRODUKCYJNA ABAKUS SP. Z O.O.	Olsztyn	451 875	7 626	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
83	POLKARD SP. Z O.O.	Olsztyn	448 301	200 809	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych
84	SPÓŁDZIELNIA HANDLOWA W KĘTRZYNIE	Kętrzyn	443 482	-16 189	Sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, farb i szkła prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
85	PIŁKA SIATKOWA AZS UWM SA	Olsztyn	440 317	251 948	Pozostała działalność związana ze sportem
86	M3 OLSZTYN SP. Z O.O.	Olsztyn	434 203	421 028	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
87	NAFTOMAX SP. Z O.O.	Tyrowo	429 222	322 008	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
88	ABS POLSKA SP. Z O.O.	Gronowo Górne	425 255	-371 787	Chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów
89	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE SKORŁUTOWSKI SPÓŁKA JAWNA JERZY I EWA SKORŁUTOWSCY	Olsztyn	409 973	1 068 704	Tynkowanie
90	SOPAT SP. Z O.O.	Ostróda	387 831	222 169	Praktyka lekarska ogólna
91	EM PLUS SP. Z O.O.	Mragowo	380 758	113 955	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
92	ENGECO SP. Z O.O.	Ruś	348 387	826 400	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
93	STANICA ŻEGLARSKA KOREKTYWA SP. Z O.O.	Piaski	334 387	-287 660	Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania
94	ZAKŁAD ENERGETYKI CIEPLNEJ W ORZYSZU SP. Z O.O.	Orzysz	331 439	121 335	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
95	MOBLO FACTORY SP. Z O.O.	Nidzica	302 707	-1 422 332	Produkcja mebli biurowych i sklepowych
96	OKRĘG POLSKIEGO ZWIĄZKU WĘDKARSKIEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	300 509	113 707	Działalność klubów sportowych
97	PRZEDSIĘBIORSTWO HURTOWO DETALICZNE KSIĄŻNICA POLSKA SP. Z O.O.	Olsztyn	296 600	169 991	Sprzedaż detaliczna książek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
98	MATPETROL SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Morąg	294 027	158 771	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
99	DANIRESP. Z O.O.	Krokowo	292 010	269 450	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
100	N FUN YACHTING SP. Z O.O.	Wilkasy	274 848	101 813	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych

* w rankingu mogą nie występować podmioty, które do dnia 25 maja 2021 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełen rok 2020 do e-KRS
* źródło: Dun & Bradstreet

ZAWSZE GOTOWI WALCZYĆ O ŻYCIE PACJENTA

ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W NIDZICY JEST JEDNYM Z 17 AKTYWNYCH SZPITALI TYMCZASOWYCH. JAKO SZPITAL COVIDOWY DZIAŁA OD PAŹDZIERNIKA 2020 ROKU. NOWOCZESNY, DOBRZE WYPOSAŻONY, MAJĄCY NAJWYŻSZEJ KLASY KADRĘ MEDYCZNĄ, ZAPEWNIĄ BEZPIECZEŃSTWO PACJENTOM Z CAŁEGO WOJEWÓDZTWA.

Informacja o tym, że nidzicki szpital stanie się szpitalem tymczasowym, przyjmującym tylko pacjentów covidowych, wzbudziła wśród mieszkańców duży niepokój. Jak się jednak okazało, teraz są zadowoleni. Osoby chore na COVID-19 z naszego powiatu zawsze znajdują miejsce i bardzo dobrą opiekę na oddziale szpitalnym. — Jak leczyć się na COVID-19, to tylko w Nidzicy. Opieka jest fantastyczna — mówią nidziczanie. Zawdzięczamy to lekarzom i pielęgniarkom, którzy opiekują się chorymi.

W październiku na mocy decyzji wojewody warmińsko-mazurskiego Artura Chojeckiego trzeba było w ciągu miesiąca urządzić szpital tymczasowy. Szybko udało się wykończyć pomieszczenia w nowej części budynku, a później starą część szpitala przystosować do przyjęcia pacjentów covidowych. Nie było problemów z wyposażeniem szpitala w specjalistyczny sprzęt.

Jednakże sam budynek i sprzęt nie leczą pacjenta. Personel medyczny i niemedyczny nidzickiego szpitala jako pierwszy zaangażował się w organizację, funkcjonowanie szpitala tymczasowego oraz w opiekę nad pierwszymi pacjentami. To oni odważnie stanęli przy łózkach chorych, mimo że nie mieli żadnego doświadczenia w pracy na oddziale zakaźnym.

Żeby powstał oddział respiratorowy, trzeba było do szpitala w Nidzicy dodatkowo ściągnąć kadrę medyczną, głównie lekarzy anestezjologów i pielęgniarki anestezjologiczne. Jest to zespół niezbędny, aby taki oddział mógł funkcjonować.

W ściągnięcie lekarzy specjalistów zaangażował się dr n. med. Dariusz Onichimowski, ordynator oddziału klinicznego anestezjologii i intensywnej terapii w Wojewód-

kim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie, który od początku pandemii wspierał proces powstawania szpitali tymczasowych. Pomagali mu mgr Stanisław Goliński — specjalista pielęgniarstwa anestezjologicznego, oraz jego zastępczyni.

— Żeby zorganizować oddział respiratorowy w Nidzicy, potrzebny był wysiłek kadrowy całego województwa — mówi dr n. med. Dariusz Onichimowski. Podkreśla, że nidzicy lekarze też znaleźli się w bardzo trudnej sytuacji. W nidzickim szpitalu przestały działać dotychczasowe oddziały. Lekarze i pielęgniarki zostali przesunięci do szpitala covidowego. Z dnia na dzień musieli zostać lekarzami zakaźnikami.

Oddział respiratorowy zaczął funkcjonować, gdy udało się dodatkowo ściągnąć na dyżury 20 lekarzy oraz 60 pielęgniarek. Większość specjalistów dojeżdżała na dyżury w Nidzicy z Olsztyna, Elbląga, Mławy i Szczytna. — To była ich dodatkowa praca — mówi dr n. med. Dariusz Onichimowski. Jak już udało się namówić kadrę medyczną na dodatkowe dyżury w nidzickim szpitalu, trzeba było ułożyć grafiki.

— Nie było to proste. Wymagało nie tylko dyspozycyjności lekarzy i pielęgniarek, ale także elastyczności w ustalaniu dyżurów w szpitalach w całym województwie. Powstał ogólnowojewódzki zespół lekarsko-pielęgniarski — zaznacza dr n. med. Dariusz Onichimowski, który także zdecydował się na pracę w naszym szpitalu.

Liczba dyżurów, które może wziąć jedna osoba, była ograniczona. — Wspomagali nas także starsi rezydenci z ostatnich lat szkolenia, którzy są bardzo dobrze przygotowani, mają specjalistyczną wiedzę. Wszyscy są z mojego oddziału. Mają wysokie kwalifikacje — zapewnia. Na oddziale respiratorowym musiała

być pełna obsada lekarska, ponieważ pacjenci są pod stałym nadzorem.

— Jesteśmy bardzo wdzięczni doktorowi Onichimowskiemu, że u nas pracuje. To bardzo dobry specjalista. To za nim przyszli lekarze i pielęgniarki — podkreśla mgr Stanisław Goliński — specjalista pielęgniarstwa anestezjologicznego z ZOZ Nidzica.

Praca na oddziale respiratorowym, to praca zespołowa lekarzy i pielęgniarek. Potrzebne są wysokie kwalifikacje i doświadczenie. — Jeśli coś się dzieje, trzeba natychmiast podejmować odpowiednie decyzje. Nie ma czasu na zastanawianie się — dodaje dr n. med. Dariusz Onichimowski. Lekarze pracują w systemie 24-godzinnym.

— Po każdym takim dyżurze mają dzień wolny na odpoczynek i odespanie. Jest to praca bardzo obciążająca i fizycznie, i psychicznie — wyjaśnia dr Onichimowski.

— Pielęgniarki w większości też zmieniają się co 24 godziny. Niektóre pracują w systemie 12-godzinnym — dodaje mgr Stanisław Goliński.

Jak wygląda dyżur na oddziale respiratorowym? — Ustalono 3 wejścia na oddział. Wtedy przebiegamy się w kombinezony i sprawdzamy każdego pacjenta, jego parametry, podejmujemy odpowiednie decyzje. Następnie po wyjściu z oddziału zdejmujemy kombinezony i obserwujemy pacjentów poprzez monitoring. Możemy podglądać każdego pacjenta. Obserwujemy na bieżąco jego parametry życiowe. Jeśli coś złego dzieje się z pacjentem, natychmiast reagujemy — zapewnia dr Dariusz Onichimowski.

Co zmieniło się w pracy lekarzy w porównaniu do czasów sprzed pandemii? Przede wszystkim to, że wszyscy lekarze i pielęgniarki pracują dłużej w skali miesiąca.

— Więcej czasu przebywamy w szpitalach, bo inaczej nie byłoby opieki nad chorymi. Pielęgniarki pracują np. po 300 godzin, a lekarze biorą po 8 dyżurów. Jest to konieczność. Pracujemy w kombinezonach. Jest to praca o wiele trudniejsza i bardziej wyczerpująca fizycznie. Każdą czynność jest trudniej wykonać. Gorzej widzimy, gorzej słyszymy. Często musimy krzyczeć. Utrudniona jest komunikacja. Przez to, że mamy maski na twarzach, nie zawsze dobrze rozumiemy, co do siebie mówimy — wyjaśnia dr Dariusz Onichimowski. Poza tym kombinezon zaburza termoregulację, a to wpływa na szybsze zmęczenie. — Każdy, kto pracuje w kombinezonie, po każdym pobycie na oddziale czuje ogromne zmęczenie — dodaje.

Mimo że pandemia trwa już ponad rok, to zarówno lekarzom, jak i pielęgniarkom towarzyszy obawa o

Lekarze i pielęgniarki zawsze gotowi do opieki nad chorymi

własne zdrowie. Dr Onichimowski przyznaje, że teraz, kiedy medycy są zaszczepieni, ta obawa jest mniejsza, ale poczucie zagrożenia ich nie opuszcza. — Na intensywnej terapii czynności wykonujemy w aerolu covidowym. Gdy reanimujemy pacjenta albo go intubujemy, to w tyle głowy pojawia się myśl, czy maseczka jest szczelnie założona, czy szczelnie dopięty jest kombinezon, czy nie doleci do nas jakiś wirus. Takie myśli pojawiają się podświadomie — mówi dr Dariusz Onichimowski.

A mimo to idziecie? — Tak. Właściwie nie zastanawiamy się nad tym. Gdy trzeba pacjentowi udzielić pomocy, to idziemy walczyć o jego zdrowie i życie. Jak się raz zobaczy, jak umiera pacjent, to nie chce się widzieć tego nigdy więcej. Jeżeli można uratować komuś życie, to się idzie i pomaga. Ma się świadomość tego, że jeśli przestraszymy się i nie pójdziemy do chorego, to on umrze. A tego nie chcemy — zapewnia dr Dariusz Onichimowski.

Ciężka praca lekarzy, pielęgniarek i całego personelu szpitala przyczyniła się do sukcesu, którym była w okresie pandemii skuteczna walka z COVID-19.

— Dziękuję w pierwszej kolejności całemu personelowi medycznemu, wszystkim lekarzom, pielęgniarkom, ale również opiekunom, technikom i ekipie sprzątającej, którzy zaangażowali się z takim oddaniem w walkę z koronawirusem. To zawsze przecież była i jest walka o zdrowie i życie pacjentów. Dziękuję jednocześnie pracownikom komórek wchodzących w skład administracji szpitala, którzy realizowali zadania dotyczące zatrudnienia, obsługi technicznej i informatyzacji, zaopatrzenia,

jak również obsługi księgowej. Ich udział w całym tym procesie był tak samo również istotny. Dziękuję także wojewodzie warmińsko-mazurskiemu, staroście powiatu nidzickiego i dyrektorowi Oddziału NFZ w Olsztynie oraz ich służbom. Pragnę podziękować przy tej okazji w szczególności panu doktorowi Onichimowskiemu, który z ogromną życzliwością i empatią wsparł nasze działania w procesie organizacji szpitala covidowego, a w tym oddziale respiratorowego — mówi dyrektor Anna Osłowska.

Wysiłki i starania oraz doskonałą organizację Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy w trakcie trwania pandemii docenił i wyraził dla niej słowa uznania pan Mateusz Morawiecki, „premier RP” podczas wizyty w szpitalu 21 maja. Wówczas dyr. Anna Osłowska podkreśliła, że szpital w Nidzicy prowadził także punkt szczepień. Do tej pory zaszczepiono prawie 18.000 osób.

— Mamy szeroką wizję rozwoju naszego szpitala i jesteśmy w stanie osiągnąć najwyższy standard jego funkcjonowania w systemie usług medycznych. Pracujemy aktualnie nad przygotowaniem zarówno komplementarnej oferty medycznej z punktu widzenia całego systemu, ale również nad koncepcją specjalizowania się w danym typie chorób. Spełniamy wszelkie wymogi jakościowe i finansowe oraz zarządztwa stawiane przez Ministerstwo Zdrowia. Chcemy dokonać skoku i być w gronie najsilniejszych, najlepiej zarządzanych placówek służby zdrowia chociażby na terenie województwa warmińsko-mazurskiego — zapewnia dyrektor Anna Osłowska.

Halina Rozalska

Premier Mateusz Morawiecki i dyr. ZOZ Anna Osłowska

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

PANDEMIA ZATRZĘŚŁA RYNKIEM NIERUCHOMOŚCI

PANDEMIA ODCISNĘŁA SVOJE PIĘTNO NA WSZYSTKICH SFERACH ŻYCIA. ZNACZĄCO TEŻ WPŁYNEŁA NA RYNEK NIERUCHOMOŚCI MIESZKANIOWYCH. DZIŚ, ZANIM ZDECYDUJMY SIĘ NA ZAKUP LOKUM, NAJPIERW PRZEANALIZUJEMY WSZYSTKIE ZA I PRZECIW. ALE CZY MOŻEMY LICZYĆ NA SPADEK CEN?

Rosnące ceny mieszkań, tańszy wynajem i ogromny popyt na nieruchomości. Tak w skrócie można podsumować wpływ pandemii na branżę mieszkaniową. Co się zmieniło? Z jakimi problemami muszą mierzyć się Polacy, którzy marzą o własnym „M”?

TAŃSZY WYNAJEM

Pandemia sprawiła, że skurczył się sektor wynajmu krótkoterminowego. Pracownicy ze wschodu nie przyjechali, a Polacy podejmowali pracę blisko miejsca zamieszkania. Wielu pracowników tymczasowych straciło zatrudnienie, co skutkowało zwalnianiem kolejnych lokali i coraz większą stagnacją w tym sektorze. Natomiast studenci,

którzy tak licznie zasilali stancje, wrócili do rodzinnych miejscowości. Dodatkowo doszło zamknięcie branży turystycznej, czego efektem był całkowity zanik najmu krótkoterminowego. To sprawiło, że podaż mieszkań na wynajem zdecydowanie przewyższyła popyt. W związku z tym naturalne wydają się odnotowane w ubiegłym roku obniżki cen czynszów najmu, które nastąpiły praktycznie we wszystkich większych miastach. Oczywiście obniżka kosztów najmu uderzyła w portfel właścicieli nieruchomości, którzy odnotowują mniejszą stopę zwrotu z inwestycji. Jednak z perspektywy najemców, było to pozytywne zjawisko. Dzięki spadkowi cen mogli oni na przykład znaleźć mieszkanie

w lepszej lokalizacji lub o wyższym standardzie w atrakcyjnej cenie.

ZAKUP MIESZKANIA ODKŁADALIŚMY NA PÓŹNIEJ

Pandemia zachwiała naszym poczuciem bezpieczeństwa. Aż 73 proc. Polaków, którzy planowali zakup mieszkania, całkowicie zrezygnowało z zamiaru nabycia nowego „M” właśnie ze względu na pandemię. Wśród powodów wymieniano najczęściej: niepewną sytuację na rynku pracy (48 proc.), rosnące ceny mieszkań (47 proc.) oraz niewystarczający budżet (45 proc.). Prawie co piąty respondent porzucił swoje plany ze względu na utratę pracy lub obniżenie dochodów. Dla blisko 30 proc. rezygnacja z zakupu miała

bezpośredni związek z Covid-19, a 47 proc. wskazało, że na ich decyzję wpłynęło połączenie pandemii oraz innych, niezwiązanych z nią czynników.

Jak wynika z badania Gumtree, 10 proc. osób, które porzuciły plany zakupu mieszkania, żałuje swojej decyzji – prawie 3/4 z nich zwraca uwagę na znaczący wzrost cen nieruchomości w ostatnich miesiącach. Wśród tych, którzy zadowolili się z wycofania się z zakupu mieszkania, ponad połowa (57proc.) twierdzi, że ich sytuacja finansowa nie poprawiła się.

ROZWAŻNIEJ I ŚWIADOMIEJ

Pandemia nie zahamowała jednak całego popytu – Polacy po prostu

zaczęli uważniej analizować rynek nieruchomości. Wyniki badania Gumtree pokazują, że wśród planujących zakup mieszkania 26 proc. osób zdecydowało się sfinalizować transakcję mimo wszystko. Covid-19 sprawił jednak, że cały proces był trudniejszy (dla 62 proc. badanych) ze względu na: wydłużony czas poszukiwania mieszkania (15 proc.), zmianę oczekiwań co do standardu, lokalizacji lub powierzchni kupowanej nieruchomości (15 proc.), mniejszy budżet (13 proc.), problem z uzyskaniem kredytu (11proc.). Co drugi Polak (51proc.), który kupił mieszkanie w trakcie pandemii, miał w tym czasie liczne obawy związane z tak dużą inwestycją. Dotyczyły one głów-

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

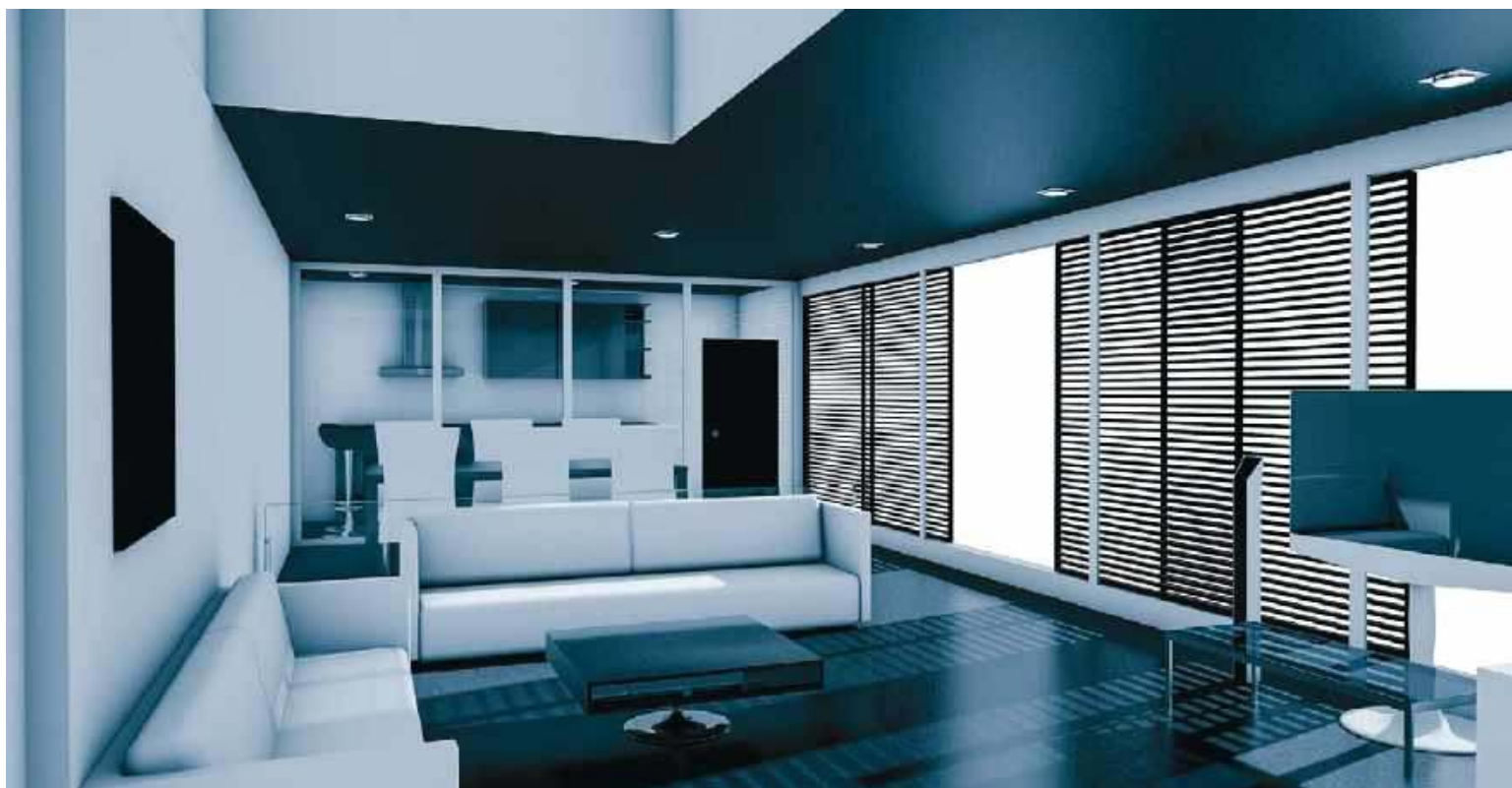
PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

nie kwestii finansowych (58proc.) – obawiano się zaostrzenia warunków przydzielania kredytów przez banki. Co drugi badany bał się, że nie będzie go stać na spłatę rat. Przede wszystkim przeważała jednak niepewność dotycząca zdolności kredytowej (64proc.). Obawą napawały ponadto wysokie koszty wykończenia mieszkania i remontu, na które wskazała blisko jed-

na trzecia respondentów, a także obawy związane z finansowaniem wykończenia mieszkania (21proc.).

NOWE TRENDY

Optymizmem napawa wzrastająca zapobiegliwość Polaków – coraz częściej zakup podejmowano ze względów inwestycyjnych, jako zabezpieczenie na przyszłość (15 proc.).

– Polski konsument zmuszony był zmienić dotychczasowe nawyki w rekordowo krótkim czasie – mówi Katarzyna Merska, Koordynator ds. Komunikacji Gumtree.pl. – Przed pandemią popularnością cieszyły się np. targi mieszkań, które pozwalały „opatrzyć się” z inwestycją i zbliżały obie strony transakcji. Tymczasem w warunkach nowej rzeczywistości inwestor spotyka

się z konsumentem prawie wyłącznie online.

Co ciekawe, home office na który przeszło wielu z nas, tworzy nowe potrzeby mieszkaniowe. Klienci poszukują mieszkań wśród ciszy i zieleni, ale dobrze skomunikowanych z innymi częściami miasta.

CO NAS CZEKA?

Rozczarują się ci, którzy liczyli

na to, że mieszkania w pandemii potanieją. Ceny mieszkań w Polsce mimo trwającej pandemii wciąż rosną. W pierwszym kwartale 2021 wzrosły aż o 8 proc. Wielu liczyło na to, że obecna sytuacja spowoduje, że ceny mieszkań będą tańsze. Nic nie wskazuje na to, że sytuacja się zmieni, gdyż obserwujemy wciąż duży popyt na mieszkania. Jeszcze w pierwszym kwartale 2020 roku średnia cena za metr kwadratowy mieszkania w Polsce wynosiła 4567 zł. Kolejne, pandemiczne miesiące przyniosły już dość wyraźne skoki w tym obszarze. Zgodnie z najnowszymi danymi Głównego Urzędu Statystycznego, średnia cena za metr kwadratowy wyniosła w pierwszym kwartale 2021 roku 4944 zł. To o 377 zł więcej niż rok wcześniej, a warto pamiętać, że w podaną kwotę wliczają się nieruchomości z całej Polski. Średnie ceny za metr kwadratowy w największych polskich miastach są zdecydowanie wyższe. W Olsztynie za metr kwadratowy nowego mieszkania zapłacimy 6 370 zł.

Na rekordowo wysokie ceny mieszkań w Polsce, oprócz popytu na mieszkania, wpływają także rosnące ceny materiałów budowlanych, co rzutuje na koszt całej inwestycji. Jak wynika z raportu GUS, cena produkcji budowlano-montażowej wzrosła w I kwartale 2021 roku w stosunku do IV kwartału 2020 roku o 0,7 proc.

Aleksandra Tchórzewska

źródło: Badanie ARC Rynek Opinii i Gumtree Raport „Jak Polacy kupują mieszkania?”; GUS

W gminie Nidzica warto żyć

JACEK KOSMAŁA
burmistrz Nidzicy

Od kiedy zostałem burmistrzem Nidzicy, moim głównym celem jest poprawa warunków życia mieszkańców Nidzicy i okolicznych miejscowości. Powstają nowe miejsca pracy, z roku na rok poprawia się infrastruktura drogowa, budujemy ścieżki rowerowe. Mam również świadomość, że biznes łączy się z kulturą i sportem. Młodzi ludzie chcą mieć dobrze płatną pracę, miejsca odpoczynku oraz obiekty do uprawiania sportu. Zależy nam, żeby młodzież została w Nidzicy, dlatego też w najbliższym czasie będziemy budować mieszkania, zarówno komercyjne, jak i w ramach TBS (towarzystwa budownictwa społecznego – przyp. red.). Przedstawimy ofertę zarówno dla tych, którzy posiadają środki finansowe, jak i dla osób, które tych pieniędzy nie mają.

Ponadto w najbliższym czasie planujemy wybudować dwie sale i obiekty lekkoatletyczne przy szkołach w Nidzicy, następnie zajmiemy się przebudową stadionu miejskiego i budową bieżni z prawdziwego zdarzenia oraz sztucznego boiska bocznego.

GMINA NIDZICA INWESTUJE W DROGI (lata 2016-2021)

Zdajemy sobie sprawę, że dobra infrastruktura drogowa jest podstawą godnego życia mieszkańców gminy Nidzica. Dlatego nie boimy się inwestować w drogi. W ciągu ostatnich 5 lat poprawiliśmy stan wielu dróg zarówno w mieście, jak i na wsiach. Wielomilionowe inwestycje nie byłyby jednak możliwe, gdyby nie pozyskane środki zewnętrzne. Dzięki racjonalnemu gospodarowaniu środkami udało się zrobić naprawdę wiele.

- Przebudowa dróg gminnych nr 190502N (ul. 3 Maja), nr 190588N (ul. Sportowa) i budowa dróg gminnych nr 190532N (ul. Ogrodowa),

- Przebudowa drogi gminnej nr 190531N (ul. Nowa) – 220 342,76 zł.
- Przebudowa drogi gminnej nr 190504N (ul. Bema) – 240 564,46 zł.
- Przebudowa drogi wewnętrznej przy al. Wojska Polskiego w Nidzicy wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym – 190 739,98 zł.
- Budowa drogi publicznej przy ul. 1 Maja w Nidzicy wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym – etap II – 480 651,19 zł.
- Przebudowa drogi gminnej nr 190020N Nibork Drugi – Las Miejski – 175 352,31 zł.
- Przebudowa drogi wewnętrznej w Piątkach – 126 368,41 zł.
- Przebudowa ul. Karola Barke w Nidzicy – 331 923,67 zł.

- z przebudową skrzyżowania z drogą woj. nr 545 – etap I – 122 710,16 zł.

- Przebudowa drogi wewnętrznej wraz z budową chodników o wzmocnionej podbudowie w miejscowości Orłowo, gmina Nidzica – 498 691,45 zł.

Nidzica rozwija się dzięki Cittaslow

Zachodzące na przestrzeni kilku ostatnich lat zmiany w Nidzicy widać gołym okiem. Zrewitalizowany rynek, jezioro czy zamek cieszą oko nie tylko mieszkańców, ale i turystów. I ci odwiedzający nas co jakiś czas również są zgodni: Nidzica zmienia się na lepsze. Te zmiany nie byłyby jednak możliwe, gdyby nie środki zewnętrzne i zaangażowanie ludzi.

W ramach programu Cittaslow zrealizowano następujące inwestycje:

Rewitalizacja centrum miasta Nidzica – przebudowa rynku w centrum Nidzicy

Wartość projektu:
5 217 780 zł.
Dofinansowanie:
4 185 640 zł.

Głównym celem projektu było wzmocnienie funkcji społecznych obszaru rewitalizacji poprzez zatrzymanie degradacji części centrum miasta oraz nadanie rewitalizowanemu obszarowi nowych funkcji. W ramach inwestycji udało się przebudować nawierzchnię z kostki kamiennej, wykonać ciąg piesze z płyt kamiennych i kostki kamiennej, wybudować odwodnienie terenu, oświetlenie, obiekty małej architektury (fontanna, ławki, gabloty informacyjne, stojaki na rowery, kosze na śmieci).

Rewitalizacja centrum miasta Nidzica

Wartość projektu:
4 753 498 zł.
Dofinansowanie:
2 943 270 zł.

W ramach inwestycji udało się przebudować i wyremontować piwnice ratusza miejskiego w Nidzicy z myślą o udostępnieniu powstałych pomieszczeń organizacjom pozarządowym, wybudować drogę (ulicę Murarską) wraz z odwodnieniem, oświetleniem ulicznym i przebudową urządzeń infrastruktury technicznej.

Remontu doczekał się też nidzicki zamek

Jezioro miejskie zmieniło swoje oblicze

Zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez przebudowę parku nad jeziorkiem

Wartość projektu:
2 864 142 zł.
Dofinansowanie:
1 627 625 zł.

W ramach inwestycji udało się przebudować zbiornik wraz z przebudową mnicha, wybudować promenady z drewna syntetycznego, ścieżki piesze żwirowe, dwie kładki z drewna syntetycznego, drenaż odwadniający plac zabaw zlokalizowany w obrębie parku, przyłącze elektroenergetyczne, parkingi.

Przebudowa parku nad jeziorkiem – urządzenie terenów zielonych w sąsiedztwie parku

Wartość projektu:
3 773 237 zł.
Dofinansowanie:
1 210 834 zł.

W ramach inwestycji udało się wybudować miejsce prezentacji twórczości artystycznej, wiatę grzybka wraz z zapleczem dla tzw. małej gastronomii, sanitariaty ogólnodostępne, kładki i promenady dla pieszych, zatoki na ławki parkowe – (wraz z ławkami parkowymi), plac ćwiczeń na przyrządach, plac gier stolikowych, altanę widokową na wyspie, oświetlenie terenu i przyłącza wod.-kan.

Gmina Nidzica nie boi się inwestować w infrastrukturę drogową

- nr 190533N (ul. Osińskiego) oraz nr 190575N (ul. Kraszewskiego) wraz z mostem nad rzeką Wkrą w Nidzicy – 1 481 728,50 zł.
- Przebudowa odcinka drogi gminnej Nidzica – Tatarski – 559 611,00 zł.
- Przebudowa dróg gminnych nr 190601N (ul. Tatarska), nr 190578N (ul. Limanowskiego), nr 190583N (ul. Pieniężnego) w m. Nidzica – 1 893 647,55 zł.
- Przebudowa odcinka drogi wewnętrznej o nr. ew. gruntu 72 w obrębie Piotrowice wraz z jej odwodnieniem – 50 000,00 zł.
- Przebudowa dróg gminnych nr 190566N (ul. Dubieńska), nr 190522N (Łąkowa) i nr 190589N (ul. Długa) w Nidzicy – 1 956 930,70 zł.

- Budowa drogi od ul. Olsztyńskiej do ul. Przemysłowej i Leśnej w Nidzicy wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz budowa sieci wod.-kan. w tej drodze – etap I – 2 365 798,03 zł.
- Przebudowa ul. Kościelnej i ul. Młynarskiej wraz z odwodnieniem i oświetleniem – 1 115 220,00 zł.
- Budowa drogi gminnej przy ul. Traugutta w Nidzicy wraz z oświetleniem drogowym i odwodnieniem – 1 926 613,85 zł.
- Przebudowa drogi gminnej w Wietrzychowie – 295 595,87 zł.
- Przebudowa drogi wewnętrznej Radomin – droga woj. 545 na publiczną drogę gminną klasy D w obrębach geodezyjnych Radomin i Napiwoda wraz

Wyremontowana biblioteka szkolna SP2 w Nidzicy

Wyremontowana świetlica szkolna przy SP1 w Nidzicy

Remont zamku i wzgórza zamkowego w Nidzicy

Wartość projektu:
5 580 358 zł.
Dofinansowanie:
3 774 317 zł.

Na projekt składały się następujące zadania inwestycyjne: remont dachu zamku (połączyć zachodnią wielkiego domu), remont dachu podzamcza wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej i remontem elewacji, remont sali rycerskiej, widokowej i wystawowej wraz z budową windy, remont ścian i sufitów wraz z konserwacją średniowiecznych malowideł, wykuszu liturgicznego wraz z malowidłami średniowiecznymi, podłogi, oświetlenia i instalacji elektrycznej, stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowa sceny, budowa windy, remont centralnego ogrzewania, remont toalet do obsługi sali wraz z holem i garderobą, wymiana stolarki okiennej w sali widokowej i wystawowej.

Remont wzgórza zamkowego: remont nawierzchni dziedzińca wraz z odwodnieniem i remontem studni, remont szyi bramnej, głównych schodów wraz z budową oświetlenia.

Ponadto w ramach programu realizowany był projekt pod nazwą „Organizacja warsztatów i działań edukacyjnych, zawodowych, społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu rewitalizowanego”.

Wartość projektu:
651 112 zł.
Dofinansowanie:
553 112 zł.

Działania w ramach projektu: warsztaty psychologiczne mające na celu zwiększenie poczucia własnej wartości, skuteczności w prezentowaniu własnej wiedzy i doświadczenia, trening kompetencji i umiejętności społecznych, kursy i szkolenia zawodowe według indywidualnych potrzeb uczestników projektu, w tym z zakresu rękodzieła, zajęcia animacyjne i edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, warsztaty z doradztwa zawodowego, mające na celu określenie słabych i mocnych stron uczestników projektu, wskazanie kierunków poszukiwania zatrudnienia odpowiadającego określonym predyspozycjom, zdobycie umiejętności aplikowania i przygotowywania się do rozmów kwalifikacyjnych, sporządzanie podania o przyjęcie do pracy, CV.

NIE ZAPOMINAMY O MIESZKAŃCACH WSI

Gmina Nidzica systematycznie, w miarę pozyskiwania środków, stara się poprawiać stan infrastruktury drogowej. Właśnie zostały oddane do użytku trzy drogi wewnętrzne w miejscowościach Rozdroże oraz Łyna. Drogi bitumiczne, z warstwą ścieralną z betonu asfaltowego z pewnością ułatwią codzienne funkcjonowanie mieszkańcom. Ponadto w ramach funduszu sołeckiego na rok 2021 zaplanowano działania na łączną kwotę 635 464,06 zł.

Sołectwa planują wydatki między innymi na:

- zadania inwestycyjne, np. zakup i montaż lamp solarnych, fotowoltaicznych, doposażenie placu zabaw, w kwocie 401 384,86 zł,

- utrzymanie czystości, porządku i terenów zielonych – 85 431,15 zł,
- festyny sołeckie i wydarzenia kulturalno-sportowe – 52 590,18 zł.

OŚWIATA NA PIĄTKĘ Z PLUSEM

Dzięki poczynionym oszczędnościom w placówkach oświatowych i Centrum Usług Wspólnych w Nidzicy oraz środkom pozyskanym przez Burmistrza Nidzicy rok 2020 upłynął pod znakiem remontów i inwestycji. Łącznie na inwestycje w CUV w Nidzicy, szkołach i przedszkolach zostały przeznaczone środki w kwocie 1 152 934,70 zł. CUV w Nidzicy dzięki zaoszczędzonym pieniądzą zakupił nowszy autobus szkolny, którym dowożone są dzieci na trasie Nidzica – Napiwoda – Natać. We wszystkich szkołach została wybudowana nowoczesna sieć komputerowa. Przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Nidzicy powstały bieżnia lekkoatletyczna i ścieżka biegowa oraz skocznia w dal. W roku 2020 część środków wydano także na dokumentację projektową dotyczącą budowy sali gimnastycznej przy nidzickiej Jedynce i termomodernizacji budynków Jedynki i Dwójki. Zadania zostaną dokończone w 2021 roku. Powstała dokumentacja techniczna odnośnie wykonania oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego w Szkole Podstawowej nr 3 oraz dostosowania budynku Przedszkola nr 2 do wymogów ochrony przeciwpożarowej. W przedszkolach nr 2 i nr 4 zostały przebudowane dachy, dzięki czemu przestały one być zalewane. Do Przedszkola nr 4 zakupiono patelnię elektryczną, a do Szkoły Podstawowej nr 2 piec konwekcyjny. W ramach inwestycji w Szkole Podstawowej w Rączkach przebudowano komin.

Dodatkowo na remonty w szkołach i przedszkolach łącznie przeznaczono kwotę 554 191,13 zł, co w podziale na placówki przedstawia się następująco:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Nidzicy – 58 932,59 zł: głównie remont świetlicy szkolnej, malowanie pracowni, konserwacja placu zabaw, remont schodów wewnętrznych, remont boiska, remont pokoju nauczycieli wychowania fizycznego.
- Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Michała Kajki w Nidzicy – 83 362,16 zł: głównie remont łazienki dla uczniów klas I-III,

Zrewitalizowany plac Wolności

- remont szatni, biblioteki, konserwacja placu zabaw, remonty parkingów.
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Janusza Korczaka w Nidzicy – 102 233,61 zł: głównie remont podłogi na drugim piętrze szkoły, remont szatni, remont placu zabaw, remont szatni i WC przy sali gimnastycznej, remont pracowni techniki, remont korytarzy na pierwszym i drugim piętrze szkoły.
- Szkoła Podstawowa im. prof. Romana Kobendzy w Łynie – 21 134,75 zł: głównie wymiana ław kominiarskich, remont instalacji elektrycznej, konserwacja placu zabaw, remont zalanych pomieszczeń piwnicznych.

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Napiwodzie – 167 032,65 zł: głównie remont dachu, remont łazienek dla chłopców i dziewcząt.
- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Mikołajczyka w Rączkach – 12 617,59 zł: głównie remont boiska szkolnego, remont pracowni.
- Przedszkole nr 2 – 19 915,78 zł: głównie remont parkietu w salach, naprawa bramy, remont ogrodzenia, remont pomieszczenia kuchennego.
- Przedszkole nr 4 Kraina Odkrywców – 68 962 zł: głównie adaptacja pomieszczenia na salę integracji sensorycznej, wymiana pionów centralnego ogrzewania i grzejników w całym przedszkolu.

Nie zapominamy też o terenach wiejskich

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

RANKING NAJWIĘKSZYCH PRACODAWCÓW

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	ZATRUDNIENIE	OPIS PKD
1	MICHELIN POLSKA SP. Z O.O.	Olsztyn	4 736	Produkcja opon i dętek z gumy; bieżnikowanie i regenerowanie opon z gumy
2	UNIwersytet WARMIŃSKO MAZURSKI W OLSZTYNIE	Olsztyn	2 800	Szkoły Wyższe
3	WIPASZ SA	Wadąg	2 058	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
4	MEBLE WÓJCIK SP. Z O.O.	Elbląg	1 500	Produkcja pozostałych mebli
5	WOJEWÓDZKI SZPITAL ZESPOŁONY W ELBLĄGU	Elbląg	1 500	Działalność szpitali
6	DBK SP. Z O.O.	Olsztyn	1 474	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
7	BRW COMFORT SP. Z O.O.	Olsztyn	1 465	Produkcja pozostałych mebli
8	SZYNAKA MEBLE SP. Z O.O.	Lubawa	1 388	Produkcja pozostałych mebli
9	DFM SP. Z O.O.	Dobre Miasto	1 276	Produkcja pozostałych mebli
10	ZAKŁADY PRODUKCYJNO USŁUGOWE PRAWDA SP. Z O.O.	Olecko	1 265	Produkcja pozostałych mebli
11	KOMENDA WOJEWÓDZKA POLICJI W OLSZTYNIE	Olsztyn	1 000	Bezpieczeństwo państwa, porządek i bezpieczeństwo publiczne
12	MARTEX OCHRONA MIENIA I OSÓB SP. Z O.O.	Dobki	1 000	Działalność ochroniarska w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa
13	OSTRÓDA YACHT SP. Z O.O.	Ostróda	958	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
14	PAGED MORĄG SA	Morąg	906	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
15	D R E SP. Z O.O.	Gronowo Górne	850	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa
16	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA DMR	Olecko	809	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
17	PAGED PISZ SP. Z O.O.	Pisz	786	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
18	WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY W OLSZTYNIE	Olsztyn	750	Działalność szpitali
19	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI Z WARMIŃSKO MAZURSKIM CENTRUM ONKOLOGII W OLSZTYNIE	Olsztyn	745	Działalność szpitali
20	DEKORGLASS DZIAŁDOWO SA	Działdowo	720	Produkcja szkła gospodarczego
21	ELTEL NETWORKS ENERGETYKA SA	Gutkowo	700	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych
22	INDYKPOL SA	Olsztyn	680	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
23	SZPITAL MIEJSKI ŚW JANA PAWŁA II W ELBLĄGU	Elbląg	655	Działalność szpitali
24	CONSTRUCT EXPORT IMPORT SP. Z O.O.	Wałdyki	640	Produkcja pozostałych mebli
25	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W DZIAŁDOWIE	Działdowo	608	Działalność szpitali
26	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA OZDOBA	Biskupiec	604	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
27	STOCZNIA JACHTOWA DELPHIA SP. Z O.O.	Olecko	600	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
28	PRO MEDICA W EŁKU SP. Z O.O.	Ełk	600	Działalność szpitali
29	MARDI SP. Z O.O.	Biskupiec	600	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
30	SPOŁEM POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W OLSZTYNIE	Olsztyn	598	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
31	SAFILIN SP. Z O.O.	Miłakowo	594	Produkcja przędzy z pozostałych włókien tekstylnych, włączając produkcję nici
32	SPÓŁDZIELNIA WULKAN W OLSZTYNIE	Olsztyn	589	Działalność ochroniarska, z wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa
33	STALMOT & WOLMET SP. Z O.O.	Nidzica	578	Produkcja zamków i zawiasów

* w rankingu mogą nie występować podmioty, które do dnia 25 maja 2021 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełen rok 2020 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

RANKING NAJWIĘKSZYCH PRACODAWCÓW

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	ZATRUDNIENIE	OPIS PKD
34	TELECOLOR SP. Z O.O.	Łtowo-Osada	550	Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku
35	HEINZ GLAS DZIAŁDOWO SP. Z O.O.	Działdowo	520	Produkcja szkła gospodarczego
36	EGGER BISKUPIEC SP. Z O.O.	Biskupiec-Kolonia Druga	520	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
37	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY SZPITAL DZIECIĘCY IM PROF DR STANISŁAWA POPOWSKIEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	518	Działalność szpitali
38	URZĄD MIASTA OLSZTYNA	Olsztyn	500	Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej
39	FM BRAVO SP. Z O.O. W RESTRUKTURYZACJI	Olsztyn	500	Produkcja mebli biurowych i sklepowych
40	MODEL ART SP. Z O.O.	Ostróda	500	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
41	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA INTERLINE SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	492	Produkcja pozostałych mebli
42	EKO 2 SP. Z O.O.	Olsztyn	492	Wydobywanie żwiru i piasku; wydobywanie gliny i kaolinu
43	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O.	Olsztyn	480	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
44	PARTNER SERWIS SP. Z O.O.	Elbląg	450	Naprawa i konserwacja maszyn
45	ZAKŁAD SPRZĄTANIA WNĘTRZ JÓZEF JANKOWSKI MOP 83 SP. Z O.O.	Gronowo Górne	443	Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych
46	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA LIVING SP. Z O.O.	Łtawa	438	Produkcja pozostałych mebli
47	KACZKAN ZAKŁAD PRODUKCJI DRZEWNEJ JÓZEF KACZKAN SPÓŁKA JAWNA	Klonowy Dwór	425	Produkcja wyrobów tartacznych
48	KRIS MAR K GÓJSKA M FIŁONOWICZ SPÓŁKA JAWNA	Gronowo Górne	422	Produkcja mebli kuchennych
49	MIEJSKI SZPITAL ZESPOŁONY W OLSZTYNIE	Olsztyn	416	Działalność szpitali
50	NOVA MAZUR DESIGN SP. Z O.O.	Bartoszyce	412	Produkcja pozostałych mebli
51	MTI FURNINOVA POLSKA SP. Z O.O.	Kętrzyn	400	Produkcja pozostałych mebli
52	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ SZPITAL POWIATOWY	Pisz	400	Działalność szpitali
53	SZPITAL POWIATOWY IM JANA PAWŁA II W BARTOSZYCACH	Bartoszyce	400	Działalność szpitali
54	KUBENZ SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Ełk	400	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
55	ZAKŁAD PRODUKCJI ODZIEŻY E X E L L E N T JAN KOWALSKI	Łtawa	394	Transport drogowy towarów
56	CEZAR PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNE DARIUSZ BOGDAN NIEWIŃSKI	Ełk	390	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
57	WARMIŃSKA SP. Z O.O.	Lidzbark Warmiński	380	Produkcja pozostałych wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana
58	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	380	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
59	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W ELBLĄGU SP. Z O.O.	Elbląg	380	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany
60	ZAKŁAD DROBIARSKI LECH DRÓB SP. Z O.O.	Zalewo	377	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
61	ES SYSTEM WILKASY SP. Z O.O.	Wilkasy	373	Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego
62	BLANCHE POLSKA SP. Z O.O.	Elbląg	371	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
63	ZAKŁAD HANDLOWO USŁUGOWY ZYGMUNT ŻARNA	Olsztyn	371	Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów
64	108 SZPITAL WOJSKOWY Z PRZYCHODNIĄ SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W EŁKU	Ełk	370	Działalność szpitali
65	SERY ICC PASŁĘK SP. Z O.O. ODPOWIEDNIK NAZWY W JĘZYKU OBCYM PASŁĘK INTERNATIONAL CHEESE COMPANY LTD	Pasłęk	370	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
66	FABRYKA MEBLI SZYNAKA SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	370	Produkcja pozostałych mebli

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

RANKING NAJWIĘKSZYCH PRACODAWCÓW

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	ZATRUDNIENIE	OPIS PKD
67	SCHWARTE GROUP SP. Z O.O.	Olsztyn	364	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych
68	MAREK LIBERACKI LIBRO	Lubawa	350	Produkcja pozostałych mebli
69	PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W ELBLĄGU	Elbląg	350	Szkoły Wyższe
70	WAGON SERVICE OSTRÓDA SP. Z O.O.	Ostróda	346	Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego
71	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Olsztyn	346	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
72	POWIATOWY SZPITAL IM WŁADYSŁAWA BIEGAŃSKIEGO W IŁAWIE	Iława	344	Działalność szpitali
73	OBRAŁ SP. Z O.O.	Tomaszkowo	337	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
74	BRUSS POLSKA SP. Z O.O.	Mragowo	330	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych
75	WOJEWÓDZKI ZESPÓŁ LECZNICTWA PSYCHIATRYCZNEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	330	Działalność szpitali
76	FIRMA HANDLOWA SUKCES SP. Z O.O.	Olsztyn	320	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
77	ADAMSA PĘDZICH SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Mragowo	316	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
78	WOLNOŚĆ MEBLARSKA SP. Z O.O.	Lidzbark	310	Produkcja pozostałych mebli
79	IRYD SP. Z O.O.	Gołdap	303	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana
80	PIGO SP. Z O.O.	Dobre Miasto	300	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
81	GHG SP. Z O.O.	Nidzica	300	Produkcja pozostałych mebli
82	SZPITAL POWIATOWY IM JANA MIKULICZA W BISKUPCU	Biskupiec	300	Działalność szpitali
83	SZPITAL POWIATOWY W KĘTRZYNIE	Kętrzyn	300	Działalność szpitali
84	SERWISTAL SP. Z O.O.	Ełk	299	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
85	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWE GRALBET SP. Z O.O.	Gralewo-Stacja	280	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu
86	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ SP. Z O.O.	Olsztyn	275	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
87	WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO EPIDEMIOLOGICZNA W OLSZTYNIE	Olsztyn	271	Kierowanie w zakresie działalności związanej z ochroną zdrowia, edukacją, kulturą oraz pozostałymi usługami społecznymi, z wyłączeniem zabezpieczeń społecznych
88	ELBLĄSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Elbląg	270	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
89	AGENCJA HANDLOWA VABANK Z JANOWSKI I J ŚLIWIŃSKI SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	270	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
90	INTEK SP. Z O.O.	Lubawa	270	Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych
91	PRZEDSIĘBIORSTWO ROLNE WAPLEWO STANISŁAW KOZDRYK	Olsztynek	270	Obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin
92	THALE SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Wilimowo	260	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
93	HANYANG ZAS SP. Z O.O.	Elbląg	259	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
94	SZPITAL W OSTRÓDZIE SA	Ostróda	254	Działalność szpitali
95	ADMINISTRATOR SP. Z O.O.	Ełk	251	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
96	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W LIDZBARKU WARMIŃSKIM	Lidzbark Warmiński	251	Działalność szpitali
97	WARMIŃSKO MAZURSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	251	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
98	MLEKOVITA SA	Morąg	251	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana
99	URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	250	Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej
100	24 WOJSKOWY ODDZIAŁ GOSPODARCZY W GIŻYCKU	Giżycko	250	Obrona narodowa

* w rankingu mogą nie występować podmioty, które do dnia 25 maja 2021 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełen rok 2020 do e-KRS
* źródło: Dun & Bradstreet

PARTNER GŁÓWNY

**BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO**

PARTNER MERYTORYCZNY

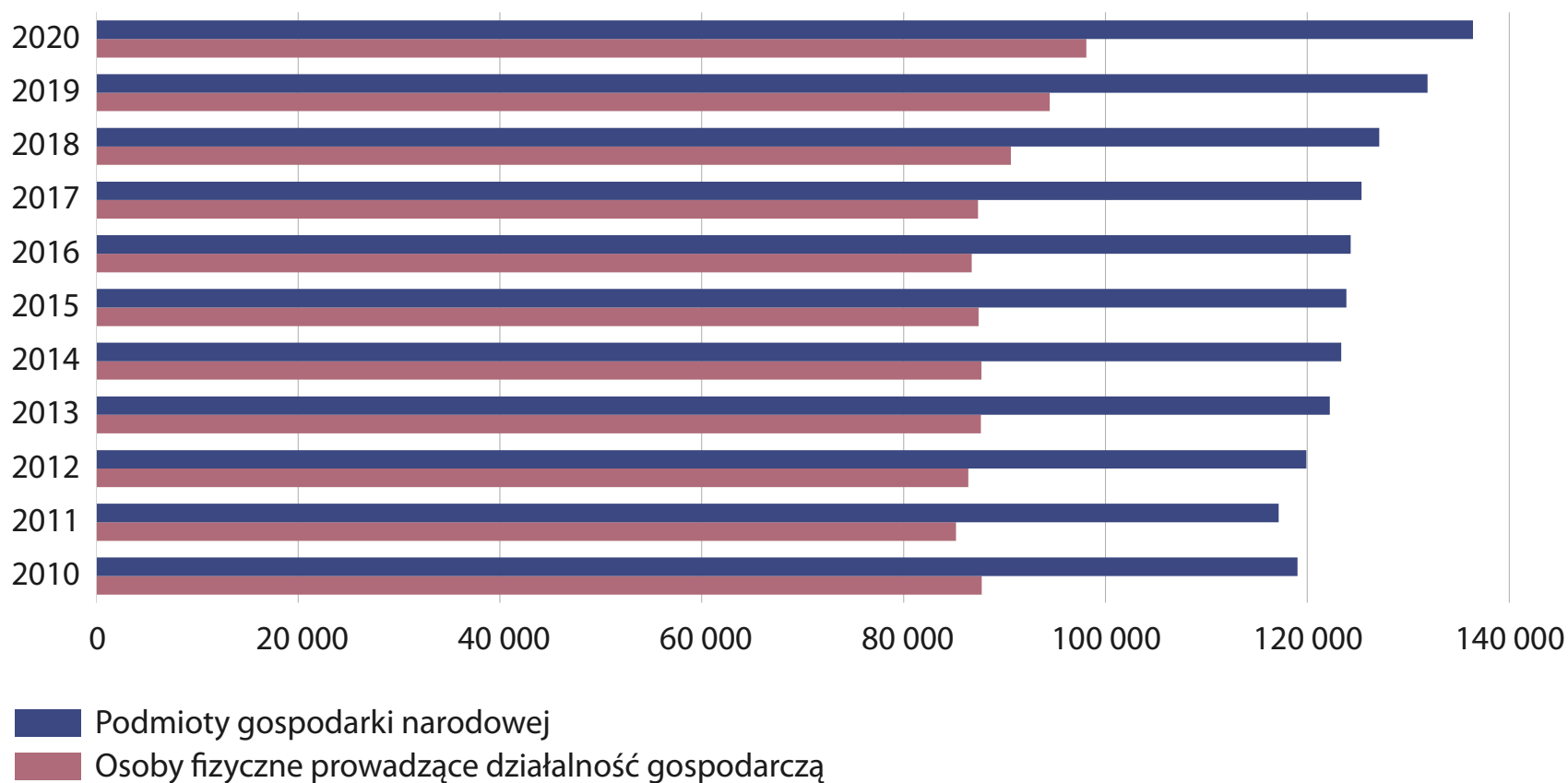
**Urząd Statystyczny
w Olsztynie**

NSP 2021

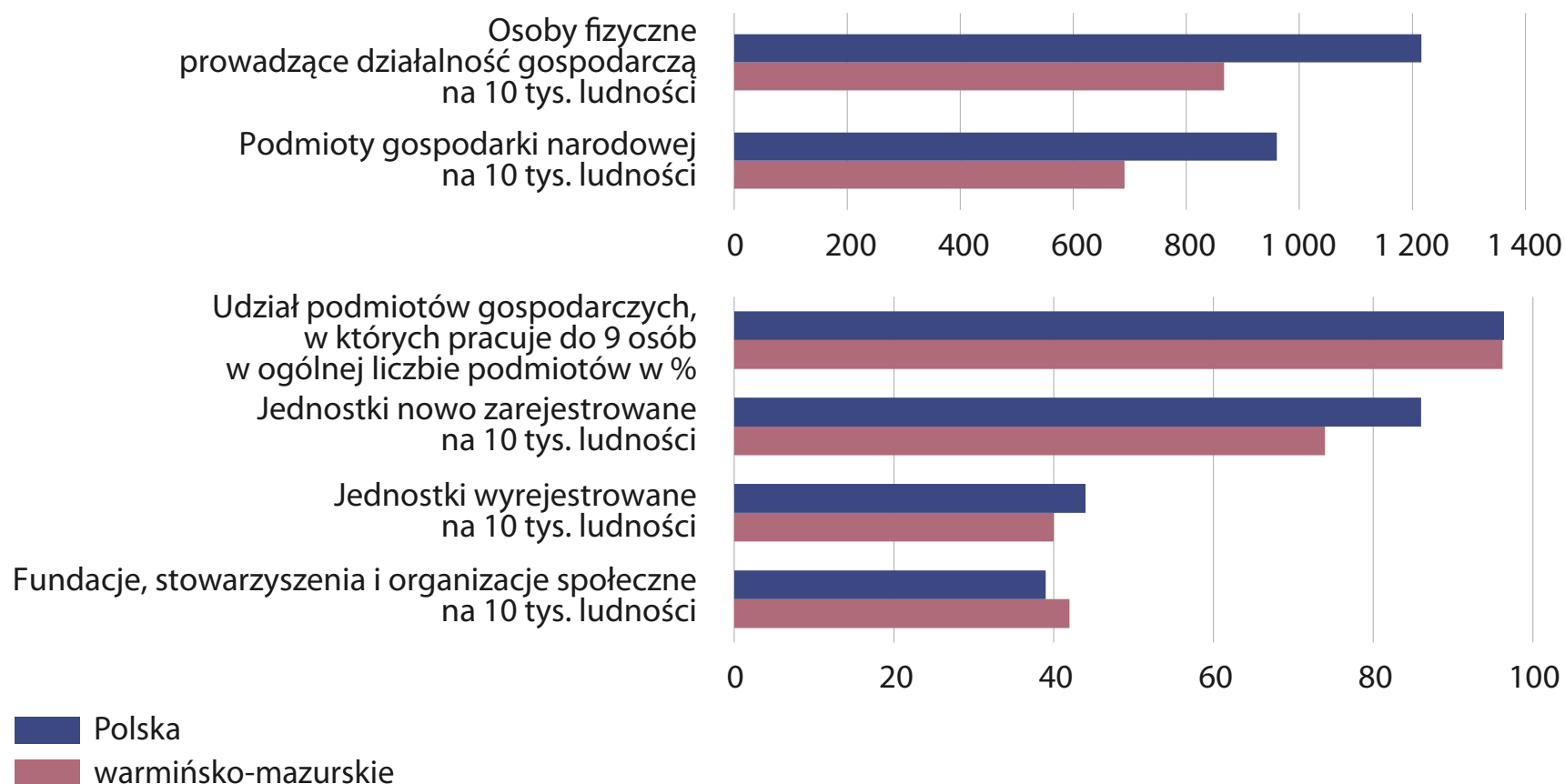
Podmioty gospodarki narodowej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010–2020

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Podstawowe informacje dotyczące działalności gospodarczej w 2020 r.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

ENERGIA SŁONECZNEJ CISZY

FOTOWOLTAIKA (W SKRÓCIE PV), PRZETWARZANIE ŚWIATŁA SŁONECZNEGO NA PRĄD. OBECNIE TO NAJLEPIEJ ROZWIJAJĄCA SIĘ TECHNOLOGIA OZE W POLSCE. POD KONIEC 2019 ROKU ŁĄCZNA MOC ZAINSTALOWANA W FOTOWOLTAIKĘ SIĘGAŁA BLISKO 1,5 GW. POD KONIEC 2020 ROKU JUŻ 3,7 GW – JAK SZACUJĄ POLSKIE SIECI ENERGETYCZNE. TO SKOK AŻ O 182 PROC!

Technologia przyjazna naturze

Kluczową zaletą instalacji fotowoltaicznych jest ich niska szkodliwość dla środowiska. Urządzenia te nie wymagają doprowadzania wody, nie emitują dwutlenku węgla. Nie wytwarzają też substancji groźnych dla naszego zdrowia. Dostarczają czystej i cichej energii. Pracujące panele nie emitują hałasu, stąd nie są uciążliwe dla sąsiadów i żyjących w pobliżu zwierząt.

„Najgłośniejszym” elementem konstrukcji fotowoltaicznej jest falownik. Wytwarza dźwięk o natężeniu 18-25 dB – to tyle, co ludzki szept.

Większa autonomia

Instalacja paneli słonecznych pomaga uniezależnić się od zewnętrznych dostawców prądu. Przez kolejne miliardy lat słońce będzie wytwarzać ogromne ilości energii. Energii darmowej do której, jak

na razie, mamy nieograniczony dostęp. Warunki klimatyczne w naszym kraju są optymalne dla funkcjonowania paneli fotowoltaicznych. Długo utrzymująca się słoneczna pogoda, wbrew pozorom, nie sprzyja tym urządzeniom.

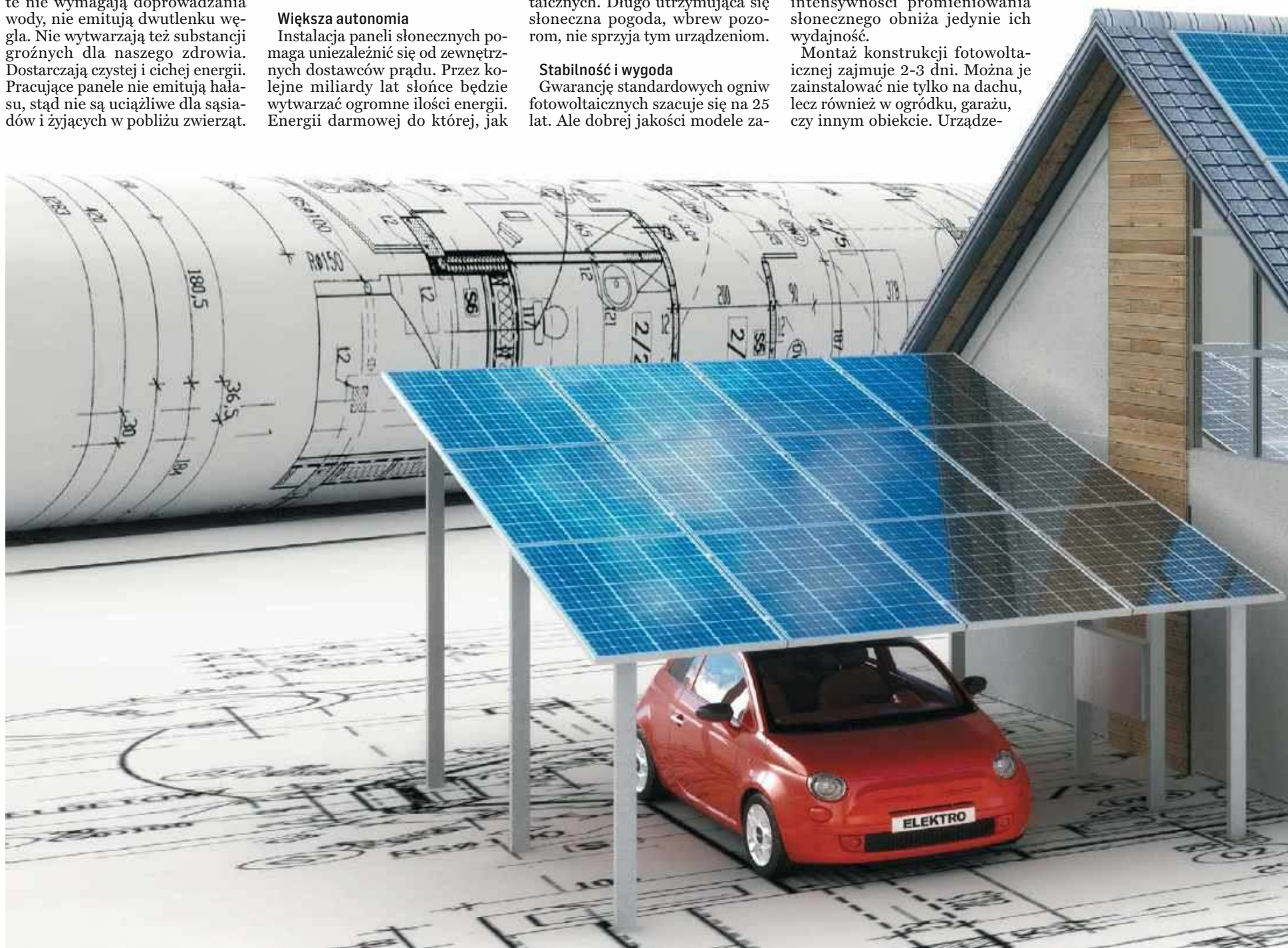
Stabilność i wygoda

Gwarancję standardowych ogniw fotowoltaicznych szacuje się na 25 lat. Ale dobrej jakości modele za-

chowują sprawność nawet przez 40 lat! Urządzenia te produkują energię niezależnie od warunków atmosferycznych. Zmniejszenie intensywności promieniowania słonecznego obniża jedynie ich wydajność.

Montaż konstrukcji fotowoltaicznej zajmuje 2-3 dni. Można je zainstalować nie tylko na dachu, lecz również w ogródku, garażu, czy innym obiekcie. Urządze-

nia o mocy do 50 kW i wysokości do 3 m nie wymagają pozwolenia na budowę.

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

Dopłaty i ulgi

Bez wątpienia rozwój fotowoltaiki napędzają rządowe dofinansowania. Dużym zainteresowaniem cieszył się program „Mój Prąd”, realizowany między wrześniem 2019 a grudniem 2020 roku. Pozwalał on uzyskać dopłaty nawet do 5 tys. zł, jeśli osoba fizyczna wytwarzała energię na własne potrzeby.

Na podobnych zasadach działa program „Czyste Powietrze”. W tym przypadku instalacji paneli słonecznych powinna towarzyszyć wymiana nieefektywnego źródła ciepła. Niektóre samorządy oferują premie termomodernizacyjne oraz dotacje gminne. Rolnicy mogą składać wnioski na rok 2021 w ramach programu „Agroenergia”.

Dużym ułatwieniem są ulgi podatkowe. Po odliczeniu paneli fotowoltaicznych od podatku otrzymamy zwrot do 16 860 zł.

Wiele zalet, niż wad

Fotowoltaika, jak każda technologia, ma swoje ograniczenia. Panele PV są uzależnione od promieniowania słonecznego. Nie działają w nocy, słabo sprawdzają się w zacienionych miejscach, stąd nie powinno się ich umieszczać na dachu po stronie północnej.

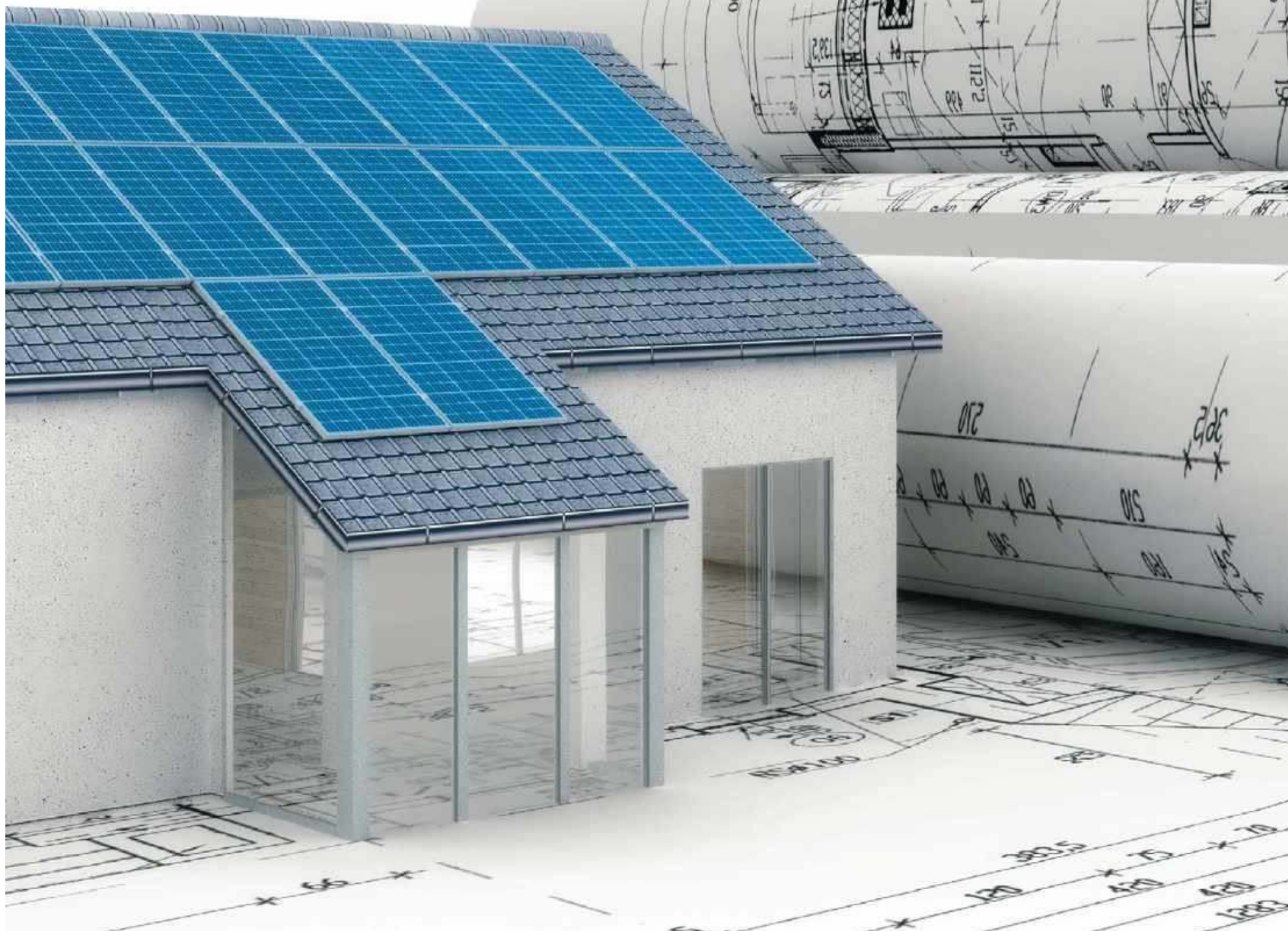
Sporą wadą urządzeń PV jest cena. Obecnie, w pełni efektywna instalacja fotowoltaiczna dla domu rodzinnego to koszt rzędu 25-30 tys. zł. Zniechęca to wielu potencjalnych inwestorów. Włożona kwota zwraca się dopiero po latach.

Na rozwój fotowoltaiki wpływają nie tylko czynniki naturalne, lecz także rząd i obowiązujące normy prawa. Niektóre przepisy mogą okazać się niekorzystne dla inwestorów oraz producentów. Od niedawna ministerstwo klimatu chce wprowadzić zmiany. Dziś gospodarstwa

domowe, wyposażone w panele fotowoltaiczne, oddają nadwyżki wyprodukowanej energii do sieci. Następnie mogą bezpłatnie odebrać do 80 proc. oddanej wcześniej energii w czasie, gdy panele słoneczne produkują zbyt mało prądu. Od 2022 r. nadwyżki nie będą już odbierane, ale sprzedawane firmom handlującym energią.

Jednak eksperci uspokajają. Fotowoltaika idzie do przodu i jej wady będą stopniowo eliminowane. Moduły z roku na rok są coraz tańsze. Zaś tradycyjne źródła energii elektrycznej, z uwagi na zmiany klimatyczne, staną się mniej opłacalne.

Paweł Snopkow

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI AKTYWAMI TRWAŁYMI

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	AKTYWA TRWAŁE 2020	AKTYWA TRWAŁE 2019	OPIS PKD
1	EGGER BISKUPIEC SP. Z O.O.	Biskupiec-Kolonia Druga	1 727 272 228	1 580 681 495	Produkcja arkuszy fanirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
2	WIPASZ SA	Wadąg	679 848 024	623 664 825	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
3	DBK SP. Z O.O.	Olsztyn	276 316 196	546 818 432	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
4	KRYNICKI RECYKLING SA	Olsztyn	203 156 017	197 037 847	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
5	MEBLE WÓJCIK SP. Z O.O.	Elbląg	202 215 951	228 971 508	Produkcja pozostałych mebli
6	OSTRÓDA YACHT SP. Z O.O.	Ostróda	195 457 643	190 205 225	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
7	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	146 328 726	137 350 172	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
8	WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W OLSZTYNIE	Olsztyn	123 834 074	129 727 794	Pozostałe formy udzielania kredytów
9	CONSTRUCT EXPORT IMPORT SP. Z O.O.	Wałdyki	123 261 829	107 867 141	Produkcja pozostałych mebli
10	STOCZNIA JACHTOWA DELPHIA SP. Z O.O.	Olecko	84 812 257	95 886 906	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
11	CHEMIKALS SP. Z O.O.	Braniewo	83 575 411	86 396 597	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
12	ZAKŁAD DROBIARSKI LECH DRÓB SP. Z O.O.	Zalewo	61 236 000	61 161 805	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu
13	FABRYKA MEBLI SZYNAKA SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	47 832 797	40 485 414	Produkcja pozostałych mebli
14	GRAŻYNA TOMCZAK	Warchały	41 290 917	42 516 281	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
15	FABRYKA OPAKOWAŃ FOLIOWYCH ROSSOPLAST D I R ROSSOCHACCY SPÓŁKA JAWNA	Lidzbark Warmiński	40 421 926	21 507 351	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
16	DAM ROB SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Zalewo	36 780 912	39 567 638	Produkcja pojemników metalowych
17	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA INTERLINE SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	35 392 944	36 999 738	Produkcja pozostałych mebli
18	TOP 2 SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	35 296 145	36 339 547	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek
19	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Olecko	34 772 219	35 915 422	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
20	BARTEX SP. Z O.O.	Chruściel	34 402 895	30 076 906	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
21	MAZURSKI RAJ SP. Z O.O.	Ruciane-Nida	31 561 338	23 627 590	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
22	PROXMUS SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Elbląg	27 882 209	32 860 873	Naprawa i konserwacja maszyn
23	UPAŁTY ROL SP. Z O.O.	Upałty Małe	27 222 118	27 357 361	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
24	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Goldap	26 290 179	28 337 089	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
25	SPRINT SA	Olsztyn	24 036 000	22 758 024	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych
26	GOSPODARSTWO ROLNE EDEN SP. Z O.O.	Gwiździny	22 195 992	21 736 633	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
27	CEZAL SA OLSZTYN	Olsztyn	22 157 027	22 650 193	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
28	GOSPODARSTWO ROLNE BARTEŻEK SP. Z O.O.	Bartężek	20 758 441	20 560 625	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi
29	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI ŁOŻYSK ŚLIZGOWYCH ANDRZEJ SZUMKO SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	20 637 863	21 383 958	Produkcja łożysk, kół zębatych, przekładni zębatych i elementów napędowych
30	GRUPA PRODUCENTÓW OWOCÓW I WARZYW WYSOKA GROUP SP. Z O.O.	Wysoka	19 889 179	21 622 033	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw
31	CLASSIC SOFA SP. Z O.O.	Lidzbark	19 858 943	7 098 964	Produkcja pozostałych mebli
32	AGRO PLAN MASUNY SP. Z O.O. & CO SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Dzietrzychowo	19 848 027	19 868 390	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
33	ELTEL NETWORKS ENERGETYKA SA	Gutkowo	19 539 543	23 696 906	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

BOOM CYFROWY?

CHYBA JESZCZE NIE

PANDEMIA ZMieniła wiele w kwestii cyfryzacji, m.in. sposób załatwiania spraw urzędowych. Wiele możemy teraz zrobić online, ale czy to od razu oznacza, że możemy mówić o boomie cyfrowym?

To zależy chyba od definicji...

Pojęcie cyfrowego boomu należy chyba rozpatrywać nie tylko pod względem urzędów, ale wszystkich aspektów cyfryzacji. Szkoły przeszły w zasadzie prawdziwą cyfrową rewolucję i część zmian związanych ze zdalnym nauczaniem zostanie w nich na stałe. Olsztyńskie szkoły mówią o tym otwarciu. Przykładem może tu być np. możliwość poprawy prac klasowych online. Platformy są przecież przetestowane, a na dodatek oszczędzi to czas zarówno nauczycielowi, jak i uczniowi.

Ciekawych informacji dostarcza jednak Główny Urząd Statystyczny w sprawie... e-zakupów. Ubiegły rok był dla branży e-commerce najlepszy w historii. Ten czas się już chyba jednak kończy, bo dane

GUS mówią, że udział e-sprzedaży w handlu detalicznym w lutym 2021 r. spadł do 8,6 proc. z niemal 10 proc. (miesiąc do miesiąca). W analizach podkreśla się dość oczywistą zależność — spadki są związane z otwarciem sklepów w galeriach handlowych. Ale nawet mimo spadków e-commerce jest nadal w bardzo dobrej kondycji. I ten trend się raczej nie zmieni, a to oznacza, że złote czasy dla e-commerce są nadal przed całą branżą handlową. Polacy kupują nie tylko elektronikę, czy meble, ale też korzystają z opcji zakupów spożywczych online. Według szacunków branża e-commerce urośnie w tym roku o ponad 20 proc.

Inaczej jest w kwestii spraw urzędowych. Przed pandemią sprawy

urzędowe załatwiano się głównie osobiście. I dopiero lockdown przyczynił się do tego, czego nie można było wprowadzić wcześniej — jakiegokolwiek próby cyfryzacji urzędów. I chociaż z tą cyfryzacją nie jest jeszcze najlepiej, bo w wielu przypadkach albo długo czeka się w kolejce, albo na same dokumenty, to jednak sama cyfryzacja jest faktem. Zwłaszcza że przybywa użytkowników cyfrowych usług oferowanych przez państwo, np. Profilu Zaufanego. Ale czy to już boom cyfrowy?

— Uważam, że nastąpiła pewna zmiana. I jest ona nieodwracalna. Chodzi o funkcjonowanie urzędów, ale też samej mentalności urzędników. Ze względu na swoje bezpieczeństwo nauczyli się pracować

w środowisku cyfrowym — mówi dr Marcin Kowalczyk z Wydziału Prawa i Administracji UWM, autor książki „Cyfrowe państwo. Uwarunkowania i perspektywy”. — Moim zdaniem to kamyk, który rozpocznie lawinę. Co do prawdziwego boomu cyfrowego i tego, czy faktycznie zaistnieje, to odpowiedź może być krajowy plan odbudowy. Duża część środków w tym programie jest przeznaczonych na transformację cyfrową. Diabeł tkwi jednak w szczegółach. Ważne będzie to, jak te pieniądze będą rozdysponowane, a tego na ten moment nie wiemy. Siłą rzeczy infrastruktura się w końcu zestarzeje, ale warto byłoby je przeznaczyć np. na promocję umiejętności cyfrowych urzędników, kursy kodowania, itd. Wówczas

boom cyfrowy będzie czymś trwałym i mającym sens.

— Korzystał pan ostatnio z cyfrowego urzędu?

— Niedawno zmieniałem samochód i faktycznie procedura umawiania się była zdalna, ale nie do końca sprawna. Trochę to trwało, choć może jednak wynikać z faktu, że nie wszyscy urzędnicy wówczas pracowali. Mimo wszystko da się dzisiaj załatwić sprawy urzędowe przez internet. Albo w całości, albo w dużej części. Trzeba zauważyć, że ludzie wyszli ze swojej strefy komfortu. Widać to nawet w przypadku nauczycieli akademickich, bo przecież koncepcja zdalnej nauki istnieje od wielu lat, ale mało kto do tej pory to robił.

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

NSP 2021

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI AKTYWAMI TRWAŁYMI

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	AKTYWA TRWAŁE 2020	AKTYWA TRWAŁE 2019	OPIS PKD
34	LUBAWSKA SPÓŁKA KOMUNALNA SP. Z O.O.	Lubawa	17 748 212	16 640 581	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
35	BOCCARD KATES SP. Z O.O.	Olsztyn	16 971 835	19 109 529	Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia
36	PHU GROT JACEK OLSZEWSKI	Pisz	16 228 295	13 080 831	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
37	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Lubawa	15 892 008	16 813 299	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
38	PEAK PACKAGING POLAND SP. Z O.O.	Bartoszyce	15 876 128	14 896 393	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
39	PRZEDSIĘBIORSTWO HURTOWO DETALICZNE KSIĄŻNICA POLSKA SP. Z O.O.	Olsztyn	12 503 421	12 566 069	Sprzedaż detaliczna książek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
40	RYŃSKIDWÓR ROL SP. Z O.O.	Ławki	12 009 407	10 396 597	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
41	THALE SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Wilimowo	11 610 560	12 946 752	Kucie, prasowanie, wyłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków
42	PÓŁNOCNA GRUPA NARZĘDZIOWA SP. Z O.O.	Ostróda	11 584 768	10 591 887	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana
43	ŻEGLUGA OSTRÓDZKO ELBLĄSKA SP. Z O.O. W OSTRÓDZIE	Ostróda	10 538 549	8 182 564	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
44	TEWES BIS SP. Z O.O.	Barczewo	10 481 967	9 260 444	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
45	SDG SIGMA DEVELOPMENT GROUP STROT PIECZKOWSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	9 456 319	9 790 888	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
46	CS BUD CHYŁA SIKORSKI SPÓŁKA JAWNA	Ługwałd	7 895 273	8 220 980	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych
47	WASILEWSKI I SYN SP. Z O.O.	Szeligi	7 024 020	6 642 033	Wytwarzanie energii elektrycznej
48	WOLNOŚĆ SP. Z O.O.	Elbląg	6 686 094	5 593 058	Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych
49	FAPRO SP. Z O.O.	Uzdowo	6 501 573	6 671 687	Produkcja nonelektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego
50	PRZEDSIĘBIORSTWO DROGOWO MOSTOWE W PISZU SP. Z O.O.	Pisz	6 447 686	6 318 698	Roboty związane z budową dróg i autostrad
51	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA WODNEGO ELBLĄG SP. Z O.O.	Elbląg	6 352 278	1 331 437	Roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej
52	GRUPA INWESTYCYJNA ZAMEL SP. Z O.O.	Elbląg	5 987 925	6 216 605	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
53	TAHAMI FISH SP. Z O.O.	Olsztyn	5 921 327	6 217 798	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki
54	SOWUL & SOWUL SP. Z O.O.	Biskupiec	5 816 205	4 689 344	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
55	LUBIEJEWSKI LESZEK PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWO USŁUGOWE DOLUX M	Zalewo	5 813 541		Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania
56	PREF DOM J HORBACZEWSKI R JASTRZĘBOWSKI A PROBOSZCZ S SUCHOCKI SPÓŁKA JAWNA	Kętrzyn	5 693 017	5 342 980	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych
57	FALKON SPÓŁKA JAWNA DANIEL DOMINIK GÓRSKI TOMASZ CHĘTNIK	Elbląg	5 625 000	4 073 320	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
58	GOSPODARSTWO RYBACKIE SP. Z O.O.	Mragowo	5 338 510	4 787 290	Rybołówstwo w wodach śródlądowych
59	DANIRESP. Z O.O.	Krokowo	5 198 058	5 352 341	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
60	ENTC DAIRY SOLUTIONS SP. Z O.O.	Pastęk	5 113 194	5 011 970	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
61	ŻUBR ZAKŁAD USŁUG LEŚNYCH TRZCIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Szczytno	5 010 290	6 463 468	Działalność usługowa związana z leśnictwem
62	PLAST FOL SP. Z O.O.	Samplawa	4 884 895	3 430 785	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
63	BUDOKOP WOJCIECH SUKOW	Elbląg	4 861 535	2 860 160	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
64	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO USŁUGOWO HANDLOWE POMAROL SA	Biskupiec	4 699 885	4 725 570	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa
65	STANICA ŻEGLARSKA KOREKTYWA SP. Z O.O.	Piaski	4 366 617	4 427 795	Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania
66	GOSHE SP. Z O.O.	Olsztyn	4 134 135	4 334 147	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

JAKIE SĄ PERSPEKTYWY NASZEGO REGIONU NA WYJŚCIE Z PANDEMII?

PYTAMY EKSPERTÓW

PANDEMIA WPŁYNĘŁA NIE TYLKO NA NASZE ŻYCIE, ALE RÓWNIEŻ I NA GOSPODARKE, RÓWNIEŻ W NASZYM REGIONIE. OBECNIE ZNAJDUJEMY SIĘ W PUNKCIE PRZYWRACANIA GOSPODARKI DO ŻYCIA. JAK NASZ REGION PORADZI SOBIE Z WEJŚCIEM W RZECZYWISTOŚĆ PO ZAKOŃCZENIU EPIDEMII?

Krzysztof Żochowski, Prezes
Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej
Strefy Ekonomicznej S.A.

Stan gospodarki w dużym stopniu zależy od postaw i nastawienia ludzi. Wskaźnik PMI pokazuje, że w Polsce następuje spore odbicie. Menadżerowie patrzą w przyszłość optymistycznie i robią zapasy materiałowe, które posłużą do produkcji. Obecnie ten wskaźnik wynosi 57.1 pkt i jest najwyższym od kilkunastu lat. To wskazuje na duży wzrost aktywności przemysłowej i znaczący wzrost popytu na polskie wyroby przemysłowe. Potwierdzają to rozmowy z przedsiębiorcami. Widzimy, że firmy nadal chcą inwestować w rozwój, szczególnie zwiększa się liczba inwestycji realizowanych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Część przedsiębiorców wykorzystała okres pandemii na adaptację do nowych warunków rynkowych i zwiększenie efektywności biznesów. Przedsiębiorcy szukali różnych instrumentów wsparcia, które zapewnią im realizację planów. Jednym z takich jest Polska Strefa Inwestycji, która oferuje firmom realizującym inwestycje zwolnienie z podatku dochodowego. W tym roku udzieliliśmy już wsparcia sześciu krajowym firmom z sektora MŚP.

Pandemia pokazała również, że aby przetrwać, musimy opierać się na solidarności w ramach gospodarki krajowej, czyli szukać dostawców i podwykonawców w najbliższym otoczeniu. Dzięki temu mamy szansę wzmocnić produkcję własną z korzyścią dla wszystkich. Warmia i Mazury dobrze zagospodarowały środki z kolejnych tarcz, teraz czeka nas kolejna szansa związana z Krajowym Planem Odbudowy oraz Polskim Ładem.

Fot. Adobe Stock

Marek Karólewski
Prezes Zarządu
Warmińsko-Mazurskiej Agencji
Rozwoju Regionalnego S.A.
w Olsztynie

— Pandemia COVID-19 oraz wywołane przez nią skutki gospodarcze wpłynęły negatywnie na sytuację przedsiębiorców na rynku, szczególnie turystycznego. Kryzysowa sytuacja zmusiła znaczną część przedsiębiorców do przeprowadzenia działań restrukturyzacyjnych. Punkt zwrotny, w jakim znalazł się dzisiaj biznes daje pracodawcom możliwość wypracowania nowych rozwiązań, zbudowania odpowiedniego modelu pracy. Jest to również czas przygotowania się do pozyskania nowych funduszy unijnych. Przedsiębiorcy zainteresowani absorpcją środków powinni określić najistotniejsze potrzeby i problemy, które zniwelować, czy zaspokoić mogą środki z UE. Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, planowane działania będą skupiały się na wsparciu m.in. innowacyjności firm, badań i rozwoju, cyfryzacji oraz internacjonalizacji. Należy również wspomnieć o przewidywanej pomocy przedsiębiorcom we wzmacnianiu potencjału pracodawców i pracowników oraz wsparciu w sektorze „zielonej energetyki”. Jak widać, możliwości wsparcia będzie wiele, a nowy budżet unijny to ogromna i niezaprzeczalna szansa dla wszystkich przedsiębiorców.

Przygotował Karol Grosz

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMİ AKTYWAMI TRWAŁYMI

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	AKTYWA TRWAŁE 2020	AKTYWA TRWAŁE 2019	OPIS PKD
67	WIELOBRANŻOWY ZAKŁAD USŁUGOWO PRODUKCYJNY I HANDLOWY SPOMER SP. Z O.O.	Łtawa	4 012 901	3 282 247	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
68	ABAK SA	Olsztyn	4 003 270	4 236 088	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe
69	MOBLO FACTORY SP. Z O.O.	Nidzica	3 920 390	3 959 170	Produkcja mebli biurowych i sklepowych
70	PROJEKT JANTAR PIOTR PAŁDYNA VALERIO D AMICO SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	3 878 264	3 923	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
71	KRAJOWA AGENCJA INFORMACYJNA INFO SP. Z O.O.	Olsztyn	3 789 293	3 704 379	Działalność związana z oprogramowaniem
72	MASURIAN WOOD SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Szymany	3 657 844	3 925 114	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania
73	FOR ALL SEASONS PACKING SP. Z O.O.	Olsztyn	3 614 266	2 794 292	Działalność agencji pracy tymczasowej
74	SAMODZIELNE KOŁO TERENOWE NR 93 SPOŁECZNEGO TOWARZYSTWA OŚWIATOWEGO W MIKOŁAJKACH	Mikołajki	3 214 688	2 566 681	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
75	FIRMA OL TERM RUDZIŃSKI TRUSIELEWICZ SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	3 123 493	3 304 759	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
76	FUNDACJA OLIMP	Braniewo	3 117 123	3 394 978	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
77	DACHLAND SP. Z O.O.	Olsztyn	3 040 748	3 521 437	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych
78	ZIG SP. Z O.O.	Olsztyn	2 710 391	2 452 026	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych i klimatyzacyjnych
79	KOMPLEKS WYPOCZYNKOWO KONFERENCYJNY MAZUR SYRENKA SP. Z O.O.	Krutyń	2 689 990	2 661 904	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
80	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG INWESTYCYJNYCH ANDRZEJ DZIENISZEWSKI	Łtawa	2 604 885	1 541 922	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
81	HYDROTON SP. Z O.O.	Elbląg	2 570 784	2 697 220	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
82	BS FINANCE SP. Z O.O.	Olsztyn	2 533 151	1 941 768	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek
83	MAZURSKIE CENTRUM RECYKLINGU SP. Z O.O.	Świątajno	2 513 585	2 513 585	Zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne
84	DREWPOL SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Chostka	2 181 147	2 081 333	Działalność usługowa związana z leśnictwem
85	LOMA SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	2 106 860	2 138 653	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych i klimatyzacyjnych
86	ADAR SP. Z O.O.	Elbląg	1 987 542	1 946 705	Działalność pozostałych agencji transportowych
87	EDEN ROCK SP. Z O.O.	Notyst Mały	1 943 784	1 995 139	Rozmnażanie roślin
88	EM PLUS SP. Z O.O.	Mragowo	1 795 238	1 935 510	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
89	PAŁAC MORTEGI SP. Z O.O.	Mortęgi	1 750 142	871 501	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
90	2U INVEST SP. Z O.O.	Łtawa	1 692 619	1 708 278	
91	LITEXIMP SP. Z O.O.	Prostki	1 525 014	1 712 693	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
92	STOLMET SZCZYTNO SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Szczytno	1 500 359	1 041 712	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
93	PRO JEKS SP. Z O.O.	Mragowo	1 480 530	583 179	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
94	CHEC MAZUR SP. Z O.O.	Poręby	1 457 356	1 466 695	Pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych
95	BUDOKOP SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Elbląg	1 440 981	990 779	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
96	DT SP. Z O.O.	Olsztyn	1 423 560	1 535 393	Naprawa i konserwacja maszyn
97	EXBUD SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA W RESTRUKTURYZACJI	Pieniężno	1 249 290	1 299 225	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
98	M3 OLSZTYN SP. Z O.O.	Olsztyn	1 216 778	817 164	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
99	AME PRESSTA SP. Z O.O.	Elbląg	1 201 141	1 359 148	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
100	SUN INVEST SP. Z O.O.	Olsztyn	1 187 639	1 076 995	Wykonywanie instalacji elektrycznych

* w rankingu mogą nie występować podmioty, które do dnia 25 maja 2021 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełen rok 2020 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

PARTNER GŁÓWNY

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

GUS | NSP 2021

WARTO TU PRZYJECHAĆ DLA KOPERNIKA

CUDZE CHWALICIE, A SWEGO NIE ZNACIE? WARMIA I MAZURY TO CUD NATURY. DLATEGO ZAMIAST SZUKAĆ MIEJSC JAK NAJDALEJ STĄD, WARTO POZNAĆ NAJBLIŻSZE OKOLICE. TURYSTYKA REGIONALNA ZWŁASZCZA OSTATNIO PRZYBIERA NA SILE.

Dziś w modzie jest charakter. Zwłaszcza charakter regionu. Jego wyjątkowość. Od lat wykorzystują to górale. Od dawna zadajemy też sobie pytanie: a gdyby tak uciec w Bieszczady? Ale i Warmia i Mazury ostatnio przyciągają jak magnes. Chodzi nie tylko o wypoczynek nad jeziorem czy żeglowanie, ale też poznawanie smaku regionu. Jeziora to jedno, a tutejszy klimat to drugie. I to właśnie zachęca do wypoczynku u nas.

— „Warmia. Ta historyczna kraina, kształtem przypominająca mieszek lub, jak kto woli, główkę toporka, zamieszkiwana była przez mieszkankę ludności narodowości polskiej i pruskiej. Przy czym Warmia przez większą część swojej historii w ogóle polska nie była. Pokonani przez Krzyżaków Warmiacy tylko na jakieś trzysta lat przyłączyli się do Polski, gdy król tej ostatniej pokonał mistrza tych, którzy pokonali Warmiaków. A potem były rozbiory i resztę już w miarę znasz — można przeczytać blogu turystycznym „Ruszał w drogę” prowadzonym przez Kasię i Macieja Marczewskich. — Na Warmii znajdziesz cudne powietrze, lasy, rzeki i jeziora i tzw. ekskluzywny spokój. Wśród warmińskiej zieleni żyje się wolniej i pewnie dlatego niektórzy nazywają ją Bieszczadami Północy. Na Warmię warto też przyjechać dla jej pięknej i odrębnej kultury, wyjątkowej architektury i — oczywiście — Mikołaja Kopernika, który był najsłynniejszym Warmiakiem”.

A Mazury?

Dziś docenia się głównie za przyrodę. Za Wielkie Jeziora Mazurskie.

— Historię się tu nie epatuje. Zresztą turyści rzadko kiedy są nią zainteresowani. Tylko niektóre miejsca, takie jak Gierłoż i Mamerki, świadkowie II wojny światowej, jak Kadzidłowo ze starymi mazurskimi chatami, jak Marcinkowo z Izbą Mazurską i pamiątkami po autochtonach, przypominają jeszcze o dawnych Prusach Wschodnich, dawnych Mazurach i niemieckiej historii tych ziem. Niemieckiej, bo ta polska zaczyna się tu dopiero od 1945 roku — tłumaczy Kasia i Maciej Marczewscy. — Choć historia nie wygląda tu z każdego kąta, to odkrywając kulturowo Mazury, czasem można się czegoś dowiedzieć od pastorów z ewangelickich ko-

ciółów albo w Muzeum Reformacji Polskiej w Mikołajkach lub od osób, do których skierują nas za przyjaźnieni przewodnicy. Trudno jest poskładać to wszystko w całość. Trzeba sięgnąć głębiej: do historii i do książek.

Region jak marka

To dobrze, że czasy, kiedy region kojarzył się jedynie z jednorodnym obszarem geograficznym, wydzielonym umownymi granicami, minęły bezpowrotnie. Dziś region to produkt, który można umiejętnie sprzedać i wypromować, a dzięki

temu przyciągnąć turystów i inwestorów. A do tego rośnie konkurencja między regionami. Każdy chce pokazać to, co ma najlepsze. To z kolei motywuje do podejmowania konkretnych działań promocyjnych i inicjatyw lokalnych, które przyciągają turystów i zatrzymują ich na dłużej. Nie jest to oczywiście proste. Aby odnieść sukces, do strategii promocji regionu należy podejść podobnie jak do strategii promocji marki. Wskazane jest potraktowanie miejsca jak produktu, z którym wiążą się określone atuty, wartości i przyjazny wizerunek. Zatem to nie

tylko przyroda na Warmii i Mazurach, ale również historia i regionalne dania. Bo gdzie indziej można spróbować warmińskich dzindzałków, zaklepki, pokuczaja, plięców z pomoćką czy mazurskich farszynek? Tylko na Warmii i Mazurach. Tym bardziej, że podróże kulinarne stają się coraz popularniejszą formą spędzania wolnego czasu wśród Polaków i obcokrajowców.

Docenić własną tradycję

Skuteczna promocja regionu pozwala zachęcić turystów do odwiedzania danego miasta lub

całego regionu, co pozytywnie wpływa na jego budżet. Zapewnia też nowe miejsca pracy oraz sprawia, że region lepiej się rozwija. Ale promocja regionu ma również bardzo pozytywny wpływ na jego mieszkańców. Dzięki niej bardziej doceniają oni swoje lokalne tradycje oraz mają okazję poznać nieco już zapomnianą kulturę miejsca, w którym mieszkają. Promocja regionu pozwala także budować wspólną tożsamość mieszkańców i przywiązanie do miejsca zamieszkania.

Ada Romanowska

THE PLUG-IN HYBRID.

3

BMW SERII 3 PLUG-IN HYBRID W LEASINGU 0%.

Dealer BMW Zdunek

al. Warszawska 117

Olsztyn

tel.: 536 281 101

www.bmw-zdunek.pl

BMW 320e: zużycie paliwa w l/100 km (cykl mieszany): 1,3. Emisja CO₂ w g/km (cykl mieszany): 30. Całkowita suma opłat w ofercie BMW Leasing 0% wynosi 100% przy następujących parametrach: opłata wstępna 25%, okres leasingu 36 miesięcy, wykup 1%. Zawarcie umowy uzależnione jest od pozytywnego wyniku weryfikacji prawnofinansowej Klienta oraz zawarcia ubezpieczenia OC/AC. Niniejsza symulacja nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego i nie jest wiążąca. BMW Leasing 0% jest oferowany przez BMW Financial Services Polska Sp. z o.o. Prezentowany na zdjęciach model może różnić się wersją silnika oraz może zawierać dodatkowo płatne wyposażenie. Indywidualne oferty dostępne u Dealerów BMW. Szczegóły na www.bmw.pl